

Zena in dom

JANUAR ● ŠT. 1

Priložene so tele knjige: Pierre Louys: Ženska in močitelj, Aleksander Dumas: Črni tulipan in Koledar za leto 1935.

1 9 3 5

Bademovi otrobi Rave

omogočajo z majhnimi sredstvi idealno nego Vašega obraza. Splošno znano je, da očistijo bademovi (mandeljnovi) otrobi kožo vse nesnage, izpuščajev, mozoljev in odstranjujejo maščobo, a gotovo pokažejo bademovi (mandeljnovi) otrobi Rave velik uspeh, ker so kemično očiščeni in za nego obraza specialno preparirani. Pločevinasta škatla z navodilom uporabe Din 6.—

Poslednji učinek

Dražest in trajno svežost lahko dosežete brez vsakršne kure za pridobivanje lepote. Uporabljajte pri umivanju in kopanju Eau de Cologne «4711» in prijetno boste iznenadeni. Negujte svojo lepoto s proizvodi «4711». Oni so ne samo čisti, ampak tudi nežni in prav tako znani kakor sama Eau de Cologne «4711». Eau de Cologne «4711» in njeni toaletni proizvodi gospodujejo po vsem svetu.

«4711» se ne prodaja odprto, temveč samo v originalno zaprtih steklenicah z modro-zlato etiketo. Da ne dobite kake potvorbe, odločno zavrnite odprto blago.

CREME DE LYS RAVE

je produkt zadnjih uspehov v moderni kozmetiki. Dnevna krema jemlje koži na obrazu sijaj in je idealna podlaga za puder. Nočna krema vsebuje maščobne in redilne sestavine posebne čistote, ki ponoči hranijo kožo in jo očistijo, omečajo in zgladijo. — Lonček Din 10.— v lekarnah in drogerijah.

Prijetna svetloba

Največja izbira
raznovrstnih
lestencev in
drugih elektr.
svetilk.

poživi Vaš dom!

Tovarniška
zaloga vseh
vrst svetilk
in sestavnih
delov.

Vedno najnovejši vzorci!

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 13.

Telefon 23-14

Lepo vezana knjiga bodi kras knjižnice v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

*Zlato nalivno
pero z 25 novo
naravnico!*

Velika tuba

NIVEA
PASTA ZA ZOBE

čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA JED LE S PRAVIM DOMAČIM IZDELKOM.

Od gospodinjst. potrebne in
najboljkorist. lekova

Bacamid

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja
neolomljiva moč za obiranje testa in har-
veje; močeva kakovost tega praška vsebuje ne-
harve snega rumenjaka kakor tudi moč ene-
lečjaka.

Bacamid se kolutno doda vsaki močnati)
in postre, posebno omletam, bljškam,
solimam, krpicam, omakam, kuhinjskim, k
čim, maslenam in krehkam testu itd. v
se dobi lepo obliko in je lahko prebar.

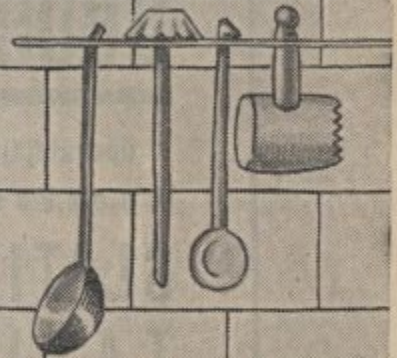
100 g Din 130 6

OETKER-JEVA SVETLA GLAVA.
1888 1928

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjstvo.

Vsečina tega zavojčka uporabljena po
navodilih: navodila, da se vkuha-
nega svinca, železa, marmelade, sad-
nega sokova, komarom in sličnega
stejnost in zabranj njih kvarjenje po
vsebnosti ter kakovosti.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

OETKER-JEVA SVETLA GLAVA.
1888 1928

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiteno pod
imenom
Backin

OETKER-JEVA SVETLA GLAVA.
1888 1928

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadobi velik puding,
krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vanilijev aroma.
Vsečina tega zavojčka nadomestuje 2-3 stroke
dobre vanilije.

Proti preobilni debelosti

uporabljajte samo
neškodljive

**SLATINSKE
TABLETE
ZA HUIŠANJE**

ki jih proizvaja apoteka
Mr. Bahovec v Ljubljani
iz naravnih mineralnih so-
li in zeliščnih ekstraktov.

Zahtevajte v Vaši lekarni
samo prave, neškodljive
Slatinske tablete Bahovec.

Mala doza (100 tablet)
Din 46.—, velika doza
(200 tablet) Din 74.—.

Reg. S. br. 283. 11. 1. 1934.

Kakšno SKRIVNOST pozna ta ČLOVEK

**On Vam lahko da tako
lepoto, ki bo očarala
vsakega moškega
- ŽE V NEKAJ DNEH**

Ali se hočete poročiti še letos? Ali hočete biti tako lepi, da bi se Vam mogel le redko kateri moški upreti? Če hočete to, potem si zapomnite vsako besedo naslednjega obvestila.

Po zaslugi nenavadne nove formule, ki jo je odkril neki znameniti učenjak, lahko v nekaj dneh postanete tako lepi, kakor si to želite. To novo važno odkritje povzroča naravnost čudovite izpremembe celo na grdi koži z madeži in gubami.

Ta skrivnostna tvarina je sedaj v kremi Tokalon. Poslužite se kreme Tokalon, hranila za kožo, rožnate barve, vsako noč. Ko boste spali, bo krema kožo hranila, pomlajevala in čistila. Zjutraj pa uporabljajte kremo Tokalon bele barve, ki ni mastna. Ona beli, osvežuje in oblažuje ter odstranjuje razširjene znojnice, zajedalce, madeže itd.

Če hočete biti lepi in privlačljivi za moške, potem poizkusite kremo Tokalon še danes. Naj bo Vaša koža še tako grda, boste vendarle presenečeni in navdušeni zaradi sijajnih uspehov.

Zlovoljna. Vsakdanja skrb z gospodinjstvom in otroki me spravi včasih v slabo voljo. Mož pa nima nobenega razumevanja za moje težave, in če kaj potožim, mi pravi, da sem sitna. «Za majhen denar gara ves dan,» pravite v svojem pismu, «ker se boji, da ga ne odpuste»...

Odgovor. Torej tako! Čez dan vleče kakor živina, zvečer pa naj prenaša še Vašo slabo voljo. Ali ne zahtevate malo preveč od svojega moža? Svetujemo Vam, da se brzdate, če hočete, da Vas bo mož rad imel. Pokažite trudnemu možu, kadar pride domov, vesel obraz. Potolačite in razvedrite ga! Če hočete, da Vam ne bo začel uhajati z doma v gostilno ali pa kam drugam, mu napravite dom prijazen, in ne zagrenjen. Tudi otroci Vas bodo bolj ljubili, če jim boste kazali vever in vesel obraz. Kislega in čemerneža človeka nihče ne mara.

«Rada bi šla v plesno šolo, pa me mama ne pusti. Tako sem nesrečna, ko mi ničesar ne dovolijo.»

Odgovor. Ta reč pa res ni vredna, da bi morali biti zaradi tega nesrečni. Mama ima prav gotovo tehten vzrok, da Vam tega ne dovoli. Saj veste, da živimo v resnih časih. Morda res ni primerno, da bi hodili na ples. Kar potolažite se, pojdete pa morda drugo leto, če se razmere kaj izpremenijo. Vzemite za tisti čas, ki bi ga potratili s plesanjem, v roke kakšno ročno delo in ga podarite mami, pa boste videli, kako Vas bo vesela. Pa tudi Vam bo dobro delo, če Vas bo mati pohvalila.

Skrbi s sinom. «Imam šestnajstletnega sina, ki se neotesano vede. Kadar je kaj vprašan, se vselej zadere. Vedno mi ugovarja in hoče vse vedeti kakor mi drugi. Če le more, tudi nagaja mlajši sestri. Kaj naj storim, da se bo lepše vedel?»

Odgovor. Vaš sin je v tistih letih, ko postaja iz otroka mladenič. Ni več otrok, pa tudi fant še ne, ni ne tič, ne miš. To so tista neumna leta, ko bi bilo potrebno, da bi takega razposajenca negovali kakor razvajenega dojenčka. Kar tale odgovor mu pokažite, pa boste videli, da ga bo polagoma minila njegova zadirčnost.

Pismo brez podpisa. «Rajši grem v smrt, kakor pa da bi imela nezakonskega otroka...»

Odgovor. Čeprav v principu ne odgovorjam na anonimna vprašanja,

Vam zaradi Vaše groznje, da se usmrtime, vendar tu povem svoje mnenje. Skoraj vsako zapeljano dekle govori tako. Toda kaj bi bilo, če bi se vse usmrtime, ki tako govore! Še vsako, ki se je obrnila name, sem potolažila, zdaj pa je srečna mamica in je hvaležna za tolažbo v težki uri.

Tudi Vam ne morem drugače svetovati kakor takole: stisnite zobe in se vdajte v usodo. Na vsak način se pa zaupajte materi. Mati bo Vašo nesrečo prav gotovo razumela. Seveda se bo prvi hip razburila, katera bi se pa ne! Tega ji ne štejte v zlo. Potem pa se bo že sprijaznila s to mislijo in Vam pravilno svetovala. Saj je imela ona morda še hujše ure in bo Vašo nesrečo gotovo znala pravilno presoditi. Še jutri se zaupajte mami, pa boste videli, da Vas ne napodi, kakor se bojite. Vse bo še dobro in morda boste tega otroka še najrajši imeli. To Vam iz srca želim.

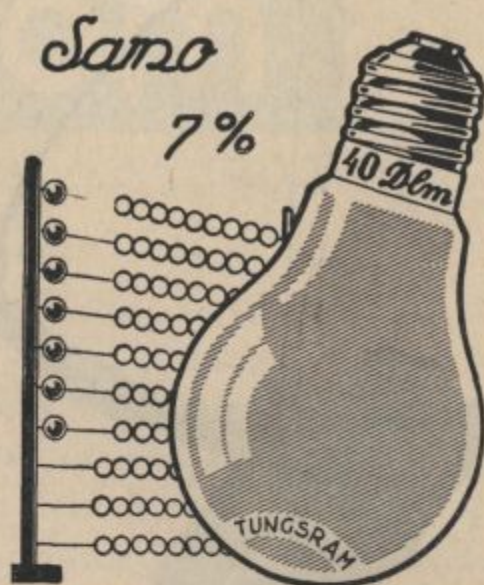
Še enkrat. Na nepodpisana pisma ne odgovorjam. Tista, katera hoče dobiti odgovor, naj razločno napiše svoje ime in naslov in priloži 4 dinarje v znamkah. Saj si lahko mislite, da vsega sama ne vem, in da se moram obrniti na strokovnjakinje in jim priložiti znamko za odgovor, ki se potem prepiše in takoj odpošlje na naslov vpraševalke. Odgovor dobi vsaka v pismu, le odgovore, ki bi zanimali tudi druge naročnice, objavimo v listu.

Službe. Dan za dnem dobivam prošnje, da bi pomogla tej in oni do službe. Vse znanke in znanice sem že obredla. Kadarkoli se je dalo in kjerkoli je bila kakšna služba prosta, sem spravila dekleta, ki so se name obrnili, do kruha. Sedaj je pa vedno težje. Ljudje se me že kar boje. Sedaj pošiljam že tudi druge, da posredujejo. Uspeha pa ni veliko. Nekateri se jeze in so nevoljne, če jim ne morem preskrbeti dela. Tem moram povedati, da čudežev ne znam delati. Storim, kar morem, toda več, kakor je mogoče, ne smete zahtevati od mene.

Prošnja. Za naročnico-veziljo, ki nujno potrebuje pomoči, iščem službo prodajalke, trafikantke ali kaj podobnega.

Utvín Gospodinjjski koledar za leto 1935. je izšel. Poleg običajnega praktično urejenega strokovnika prinaša koledar tudi letos meščanske jedilnike za vse nedelje v letu in različne kuhinjske recepte, razen tega pa tudi več člankov, ki bodo zanimali vsako gospodinj.

Koledar stane Din 20.—, po pošti Din 22.—. Naroča se v upravi Gospodinjjskega koledarja, Ljubljana, Mirje 27. Dobi se pa tudi po vseh knjigarnah v Sloveniji.

stroškov za razsvetljavo otpada na

Ž A R N I C O,

a 93% znaša račun elektrarne. Nove

TUNGSRAM D žarnice dajejo pri

manjši porabi toka do 20% več sve-

tlobe, kar omogoča važen izum nitke,

ki je zvita v dvojno vijajnico. Na D

žarnicah se nahaja podatek o sve-

tlobni množini (Dlm) in o porabi

toka (watt). Zato v lastnem interesu

ne kupujte žarnic, katerih svetlobna

množina ni označena v dekalumenih.

Z A R N I C A

TUNGSRAM D

nitka v dvojni vijajnici - svetlobna množina v dekalumenih

«Le Zlatorog milo da belo perilo!» pravi ljudski glas. Naše vrle gospodinjje, ki dobro vedo, kako silno čistilno moč ima Zlatorog-ovo milo in kako izdatno je obenem, ga ne hvallijo zaman. Z Zlatorog-ovim milom oprano perilo je lepo kakor novo. Poskusite z njim prati tudi Vi in ne boste se kesali! Zlatorog-ovo milo je domač izdelek. Priporočamo ga najtopleje.

Knjiga „Nalezljive bolezni“ bo priložena prihodnji številki.

Vsak
kdor bo kupil pri nas v
jubilejnem letu **1935.**
bo dobro pogodil,

100

LET OBSTOJA!
MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

F. KS.

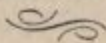
Soviran

LJUBLJANA, MESTNI TRG 24.
USTANOVljENO 1835.

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 1 JANUAR 1935 LETO VI

Drage naročnice in bralke!

Najprej vam želimo prav vesele in zadovoljne božične praznike in mnogo, mnogo sreče v novem letu, vrhu tega pa hoš dobre volje in veder pogled na življenje! To veliko pomaga. Z dobro voljo lažje prenesemo vse težave in vse neprijetnosti, ki nam jih prinaša vsakdanjost. Z veselim pogledom na življenje se lažje otresemo skrbi in lažje premostimo zapreke. „Pogumni človek si osvaja svet!“ V tem izreku je več resnice, kakor bi si človek mislil. Pogumen in veder človek ima vesel nastop in hitreje doseže vse, kar želi. Tak človek prijetno vpliva na svojo okolico in na ljudi, ki prihaja z njimi v dotiko, in vsak mu nehote rad ustreže. Zato vam želimo pred vsem pogumen in veder pogled v novo leto!

Novo leto je praznik, ki vzbuja v nas željo po redu. Večina gospodinj si zdalej napravi nov proračun, prečrta te in one izdatke in uvrsti nove postavke. Spomnite se pri tem opravi tudi na nas! Kakor sta red in točnost draga vam, tako sta tudi naši upravi. Hvaležni vam bomo, če nam pošljete naročnino vsaj za mesec dni naprej, ako je ne morete poravnati za vse prvo četrtletje. Zadnji številki je priložila naša urednica vprašalno polo. Ali ste jo že izpolnili in odposlali? Ali ste nam pridobili novo naročnico? Če tega doslej še niste storili, porabite za to božične praznike. Prijateljice in znanke, s katerimi pridete te dni v stik, vprašajte, ali so narode na „Ženo in dom“, ali poznajo naše gospodinjske in leposlovne knjige. Posebej jih še opozorite na naše nove „ljudske povesti“! Pokažite jim naše zadnje krojne pole z vzorci za razna ročna dela! Tovejte jim, kako ste zadovoljni z našim listom. To za vas ne pomeni dosti truda in dela, nam pa s tem veliko pomagata. Kolikor več naročnic bo imel naš list, boljše bo urejevan, več vam bo lahko dajal. In tako pomagata s tem naposled tudi sami sebi. Pazljivo preberite vprašalno polo in nam napišite svoje želje. Ozirale se bomo nanje, kolikor bo v naših močeh! Predložite nam načrt za kako novo rubriko — ustregli vam bomo!

Svoje današnje pismo končamo z željo, da bi vse storile svojo dolžnost nasproti listu, kakor tudi list vestno izpolnjuje svoje dolžnosti nasproti vam.

Lepo vas pozdravlja

uredništvo.

Anton Ingolič:

Nekaj dni pred božičem si je Ana izposodila konja in sani ter se odpeljala s čebulo proti Slovenski Bistrici. V dveh, treh tednih je pričakovala svoj čas, pri hiši pa ni bilo denarja niti za sol, zato je morala s čebulo v svet.

Bilo je še temno, ko je krenila z doma.

Takoj zunaj vasi je konj začel počasi stopati, ker je bila cesta močno zasnežena, tu in tam je čez noč nanesele velike kupe snega, da jih je Ričko komaj prebredel. Brilo je, da jo je začelo zebsti v noge in život, čeprav je sedela v šatoru in bila vsa zavita v ruto in odeje. Rada bi se bila skrčila, pa se zaradi svojega blagoslovljenega stanja ni mogla.

Polagoma se je zdanilo. Mraz in veter pa nista ponehala, nasprotno, še huje je brilo in mraz je pritiskal, da Ana ni več čutila nog. Šele ko je zavila onstran Starega mesta v gozd, je bilo bolje. V prvi vasi se je vsa premrzla trudoma spravila s sani. Konja je odvedla v gostilniški hlev, si naložila na premrzle roke nekaj vencev čebule in začela hoditi od hiše do hiše. Bilo je proti poldnevu; kamorkoli je prišla, povsod je prijetno dišalo, da bi kar sedla in ostala. Malokdo je kupil, gospodinje so se večinoma že preskrbele z lukom ali pa še niso porabile svojega.

«Vsaj en venec vzemite, mati, ker se že poznave toliko let», je prosila Ana.

Ta in ona je res kupila. Ko je čez dobri dve uri obhodila vas, je prodala kakih dvajset vencev, a bila je tako utrujena, da je komaj še stala na nogah. Izprva je hotela v gostilno na krožnik tople juhe, tako dobro bi ji dela; a si je premislila. Treba varčevati, tople juhe bo kmalu še bolj potrebna.

Zapregla je in se peljala dalje.

V tem je mraz nekoliko popustil, a začel je naletavati droben sneg. Snežinke so plesale pred njo, vse naokoli je bilo belo, nič drugega ni bilo videti kot sneg, sneg... Kmalu je celo konj postal po hrbtu ves bel.

Prispela je v naslednjo vas. Spet si je naložila polne roke vencev in jih ponujala po hišah. Noge so ji bile še trudnejše, telo ji je postalo težko in neokretno. Počasi je gazila po visokem snegu k samotnejšim hišam; morala je zbrati vse moči, da se ni zgrudila v sneg. Težko črno volneno ruto, s katero je bila ogrnjena, je imela vso zasneženo; pred

In rodila je sina...

vsakim pragom jo je morala stresati — kakor tudi čebulo — da ni prinesla snega v hiše. Proti mraku je obhodila skoraj vso vas, spet je prodala kakih dvajset vencev.

Napregla je in se odpeljala dalje. Pred nočjo mora v naslednjo vas, tam prespi, potem pa dalje.

Stemnilo se je.

Ana ni ničesar videla pred seboj ko temo, le od daleč je bilo čuti zdaj pa zdaj žvižg lokomotive. Konj je stopal počasi in varno, saj je dobro poznal cesto.

V trdi temi je zapeljala na gostilniško dvorišče. Roke so jo skelele, ko je odprezala konja. Gostilničar ji je moral pomagati, saj sama nič ni mogla več. Spravil ji je na varno sani in konja. Ana pa je odšla v gostilno. O, kako dobro ji je delo, ko je sedla za toplo peč. Naročila si je vročega čaja, ki ji je ogrel premrzlo telo. Ker v hlevu ni bilo prostora, so ji prinesli otep slame v kuhinjo. Komaj je legla, že je zaspala, čeprav so še do polnoči hodili in govorili okoli nje.

Ko je drugo jutro obhodila vas in se odpravljala dalje, ji je gostilničarka svetovala, naj rajši odide domov, zanjo pač ni varno, voziti se še dalje. Ana se je nasmehnila, češ da še ni tako hudo, in se je odpeljala, čeprav je snežilo tako na gosto, da ni videla niti deset korakov predse. Tolažilo jo je le, da ni bilo mrzlo. A pot je bila dolga in naporna. Toliko snega je nanesele na cesto, da je Ričko komaj vlekel. Šele opoldne je prišla k Sv. Jožefu in zagledala pod seboj Slovensko Bistrico. Obhodila je najprej nekaj po hribu razkropljenih hiš, nato se je šele spustila v mesto.

Ves popoldan je hodila od hiše do hiše z venci na rokah. Kakih sto hiš je obiskala, prehodila vse ulice, odprla vsa vežna vrata, ponujala, prosila, silila, popuščala v ceni in se zahvaljevala. Temno je že bilo, ko se je spet vrnila k sanem. Osem vencev ji je še ostalo, pograbila jih je ter odšla z njimi v razsvetljene gostilne in trgovine, ki jih je sicer že obiskala, ter jih tako rekoč vsilila gospodinjam. Nazadnje je vendar vse razprodala.

Toda ko se je vračala, se je morala oprijemati zidu, tako slabotna je bila. Celotelo jo je bolelo. Tako trudna in izmučena je bila, da se je brez večerje zavlekla v hlev in se zgrudila na slamo, ki si jo je že popoldne izprosila in pripravila.

Zaspati pa ni mogla. V križu je čutila grozne bolečine. Premetavala se je po slami in tiho stokala. Uvidela je, da je res preveč hodila; a tolažila se je, da bo že minilo. Izkušala

je misliti na kaj drugega. Denarja bo sedaj dovolj za prvo silo. Računala je v mislih. Kakih dve sto petdeset dinarjev je gotovo iztržila. Samo skriti jih bo morala, da jih ne najde njen mož, ki bi jih kmalu znosil v gostilno.

Prisluhnila je. Zdaj pa zdaj so krave zarožljale z verigo, nekje zunaj pa so se včasih odprla vrata in bilo je za hip slišati človeške glasove.

Ko je nekoliko zadremala, pa jo je nenadoma zaskelala luč v oči:

«Že spite? Mi smo pa mislili, da ste ostali kje v snegu?»

Bil je gostilniški hlapec.

«Ne pridete večerjat?»

«Nisem lačna», je izpregovorila Ana in spet legla.

«No, potem pa lahko noč!»

Hlapec je odšel z lučjo. Ana ga je hotela poklicati, a vrata so se zaprla za njim in ostala je sama v temi.

Lačna ni bila. A bilo ji je tako tesno v temi z bolečino, ki je spet naraščala.

Dvignila se je in strmela v temo. Začela je polglasno moliti rožni venec. Med polglasne besede pa so se ji vrivale misli na njenega moža. Lahko bi bil šel z njo, saj ima dovolj časa. Nič mu ni, če ona še tako trpi in dela. Po ves dan ga ni domov; ko se pozno ponoči vrne, pa je pijan in divji. Ne more ga razumeti. Nikoli mu nič hudega ne stori, vse mu da, kar le more, on pa je kljub temu z njo, kakor bi ne bila njegova žena. Ona bi tega ne zmogla.

Tedaj jo je presekalo v križu. V prvem hipu se je močno prestrašila: kaj če prihaja njen čas? Toda ne, saj vendar ni mogoče. Vsaj dva tedna še. Preveč se je mučila. Mirno mora ležati, pa bo vse dobro.

Legla je in čez čas spet začela moliti. Molila je dolgo, dolgo; tako je skoraj pozabila na bolečine. Postalo je že vse tiho, nobena vrata se niso več odprla, nobenega glasu ni bilo več čuti, še krave in njen konj so bili čisto tiho, le črna tema je ležala gluha okoli nje.

Ko se je drugič zarezala bolečina v njeno telo, jo je obšel resničen strah. Mora se dvigniti in poklicati ljudi. A bila je tako slabotna, da se ni mogla več niti dvigniti. Sicer pa, saj je vse tiho, vsi že spe; kam naj gre, koga naj pokliče? Samo mir, mir, pa bo dobro.

Toda čez čas jo je zopet zgrabilo v drobovju in jo stiskalo in krčilo, da je zavpila od bolečin. Krave so zarožljale z verigami, Ričko ob njej je vznemirjen vstal. S težavo se je dvignila. Komaj je napravila dva koraka, jo je iznova presunilo, da je spet omahnila na tla. Nekaj hipov je negibna obležala, nato pa se je v grozi na slepo pognala v temo. Toda zašla je med vile in stolice, se spotak-

nila in padla. Nov krč. Nov krik. Krave so prestrašene vstajale, konj je začel hrzati in se trgati na vrvi. Ana pa se je ječe metala v temi sem in tja. Vsak čas jo je iznova zgrabilo in zbolelo, kakor bi jo sekal na dvoje. Slednjič je otipala vrata in jih s poslednjimi močmi odprla.

Mraz je zarezal vanjo. Stopila je nekaj korakov, a ker je bilo temno, je zašla v velik sneg in padla. Spet krč. Dolgo se ni mogla dvigniti, samo klicala je na pomoč. Toda njen obupni glas se je izgubljal v ostrem vetru, ki je tulil okoli oglov.

«Ljudje, pomagajte, pomagajte!» je ječala.

A odgovorila ji je tema in sikanje vetra:

«Fiiijjj! ... Fiiijjj! ...»

O, ali bo res morala kar tu v snegu poroditi in umreti?

«Oooo! Ljudje, pomagajte! Pomagajte! Ooo!»

«Fiiijjj! ... Fiiijjj! ...»

Ni se mogla več obdržati na nogah, po štirih se je plazila po globokem snegu. Počasi je tipala dalje. Ali ni nobene gazi? Ni se mogla domisliti. Saj sploh ničesar ni več vedela. Le to je čutila, da mora čimprej do ljudi. Zopet jo je zgrabilo in je ni hotelo več izpustiti.

«O, joj, ljudje, ljudje!»

«Fiiijjj! ... Fiiijjj! ...»

Končno se je z brezmejnimi trudom privlekla do hlevskih vrat. Zgrudila se je brez moči na slamo in ječala.

Tedaj se je pognalo nekaj mimo nje in divje zarezgetalo, potem pa dolgo tolklo nekje po vratih ali oknu. Čez dolgo se je prikazala bleda luč. V omotici je videla človeka pred seboj z lučjo in osvetljeno Ričkovo glavo. Potem je videla, kako so tekali okoli nje in živo zamahovali. Zdaj pa zdaj pa je vse izginilo. A nenadoma se je čudno zajokalo poleg nje. Zagledala je ob sebi majhno dete. Iztegnila je roke proti njemu: bil je njen sin.

Vera Gogala:

Sdanje o Božiču

Anči je obogatela. V loteriji je zadela. Da. V loteriji. Deset tisoč. V torbici je sveženj bankovcev. Anči se smehlja na zofi in mežika v ugašajoče utrinke. Solze se suše na licih. Zdaj ni več sama s svojo zupušenostjo.

Danes je sveti večer. Trgovine so odprte in izložbe sijajo v bogastvu pred začudenimi otroškimi očmi. Anči hiti k razsvetljenim oknom. Skoraj teče. Za njo drsi postrežček z vozom. Vsa zardela se razgleduje v trgovini, sega po igračah in si polni naročje z ljubkimi punčkami, navitimi pajaci in opicami. Smehlja se in šepeta kakor v vročici: «Zavijte, vse zavijte! V rožast papir in zlate trakove.»

Postrežček polni voz in se čudi Ančini preprosti suknji. Že je Anči v naslednji trgovini, tretji, četrti. Pregleduje plašče, bluze, volnene jopice, nogavice. Prodajalka žari in z obema rokama zajame darila. Nov voz se polni. Kličejo drugega postrežčka. Anči se ozira po daljnji trgovini. Starček z vozom rine po snegu za njo in se spogleduje z ostalimi.

«Sladkorja, moke, riža, kave, rozin, olja...» šepete Anči in prazni denarnico. Po svetlih ulicah hiti, razgreta, sladko razburjena. Vozički ji slede. Ljudje se ustavljajo in gledajo zavitke v zlatih trakovih. Anči se stiska ob hišah in ihti od pričakovanja. Voz drv in premoga sledi. Anči se sramuje zvedavih pogledov in izbegava polne ulice. Skrije se med ljudi in od daleč govori z jasnim pogledom.

Ulice so se zožile. Iz temnih kotov vzdihuje revščina. Po mokrem tlaku rinejo sključene postave, zavite v borne suknje, in trepetajo od mrazu in osamelosti. Na koncu ulice brli nihajoča svetilka. Slaba svetloba se izgublja

ob mračnih zidovih in oknih. Tja zavije Anči in prisluhne v noč. Za okni čuje otroške glasove.

Pred prvimi vrati stoji in otresa sneg s čevljev. Val zatohlega zraka ji buhne v obraz. Nezaupno zro mežikajoče oči v tuje dekletke med vrati. Žena v ohlapni obleki in z izsušenim obrazom ji obotavljajoče stopi nasproti in si briše roke ob krilo. Troje zamazanih otrok obstane v igri in se plaho skrije za mater. Starikavi, zamazani obrazi pogledujejo proti Anči in v bornih cunjicah zagrebene ročice se zganejo in najdejo. Že je Anči med njimi. Razpostavlja jih v vrsto, jim pomerja obleke, čevlje, rokavice in smehlja se odgovarja zmedenim vprašanjem tuje matere. Z mokro brisačo umiva slabotna lica in previdno razčesava pšeničnosvetle laske. Otroci se ne branijo, le mater pogledujejo s široko odprtimi očmi in slede urnim gibom Ančinih rok.

Žena se zgane. Trudna otopečnost, vsesana v obraz in mozeg, se razgiba. Plašno, skoraj proseče ogleduje zdaj Anči, zdaj svoje malčke, sladke in lepe v novih oblekah, z igračami v naročjih. Strmi v dekletko, ki je ni še nikdar videla, razmišlja in računa in ne more verjeti v bogastvo večera. Kajti Ančin plašč je tako skromen in njene rokavice zašite. Otroci se ogledujejo in sramežljivo opazujejo Ančin obraz. Ko pa Anči navije opico, da poskakuje po sobi, pozabijo na vse. Prevzeti od veselja obstopijo poskakajočo živalco, cepetajo, sklepaajo ročice in srebrni smeh napolni sobo, prej tako mračno in neprijazno. Mati, revna in shujšana mlada žena, pa sedi kraj mize s prekrizanimi, povešenimi rokami in strmi z očmi, polnimi presenečenja in nevere, v svoje otroke in na mizo, polno vrečic in zavitkov, prisluškuje prasketanju ognja v peči in šepete zahvalo. Po licih ji drsi solza za

solzo in se izgublja v ruti pod vratom.

Ko Anči odhaja, ji sledi šest svetlih očesc in srečen zasanjan materin pogled.

Okna so zamrežena in zadelana s papirjem. Vлага sili v notranjost pod izjedenimi vrati. Anči trka. Nihče se ne odzove. Potrka vnovič in poišče kljuko. Vrata se vdajo in v poltemo nizke sobe zajoče preplašen glasek.

Počasi se oči privadijo teme, da razločujejo posamezne predmete. V kotu na siromašni postelji nekdo ječi. Anči se po prstih približuje in miri jokajoči glas z ljubeznivimi besedami.

Že je v sobici luč in ogenj v peči se oglašata kakor božajoča pesem. Anči pa sloni ob postelji in išče med odejami in raztrganimi volnenimi jopicami človekobitje. Ob vznožju postelje čepi majhna postavica, morda šestletno dete, morda šestnajstletno, zaostalo grbavo revše. Trpljenje in siromaštvo, bolezen in mraz. Anči zastaja dih in ne more doumeti tega gorja, gleda ljudi, razmišlja, človeška bitja kakor ona sama, in vendar!... Mati bolna, otrok pohabljen, mož brez službe. Vsakdanje besede, ki jih prenaša veter med listjem, ki se trgajo ob zasneženi cesti in obneme brez vsakega posebnega vtisa ter se izgube kakor pohojene snežinke. Anči vidi, čuti vso grozo teh besed, zre v onemogle obraze, išče v stokajočih besedah še mlade žene smisel takega bednega življenja, ki ni več življenje.

Nad pečjo se sklanja mož, lju-beče se smehlja ognju, plamenčkom, ki se zvijajo v ozki pečici in ožarjajo njegov suhi obraz in otrple roke. Čudeži se gode. Med vrati se preriva postrežček in prinaša v sebo polna naročja, polne košare. Dete ob postelji zre z velikimi očmi v tuje ljudi in skriva modre prezeble roke v raztrgani ruti. Mož ob peči vprašuje

Zapuščena in zagrenjena na sveti večer.

in ne čaka odgovora. Bolnica v postelji drži Anči za roko in ne odtrga pogleda od nje. Vse je tako lepo, tako čudovito lepo.

Ko odhaja Anči po stopnicah, sledi njenim korakom s pritajenim dihom troje bitij, ki jim je vrnila vero v ljudi in življenje.

Prestrašeno obstoji Anči pred samotno hišo ob koncu ulice. Kaj se godi za temi mračnimi zidovi? V noč se trgajo kriki, pojemajoče drhti prošnja, iznova kričanje.

Molk.

Anči plane skozi vrata. V prvi sobi je temno, nihče ne odgovori. Tedaj začuje za vrati glasen plač, droben in cvileč, presunljivo drgetajoč, ki v hipu utihne. Anči trepete. V sobi kraj nje nekdo šepeta, vedno glasnejše, vedno slajše besede, čudno omamne in lepe. Anči čaka in ne razume ničesar. Plaho potrka in obstane. Nihče ne odpre. Dolgo čaka.

Postarna žena je med vrati in ji z drobnimi očmi in rokami vелеva, naj molči. Ko ji Anči obraz

loži, čemu je prišla, se starka nasmehe, da se ji drobne gubice razlezejo po obrazu, in jo prijazno povabi v sobo. Ob postelji kleči mlad moški. Čuden sijaj je v njegovih očeh, gleda v Anči in je ne vidi. Zdaj razume Anči. V postelji, pokriti s tanko odejo, onemogla leži mlada žena. Njeni razpuščeni lasje ji temno obkrožajo njen drobni, blede in izmučeni obraz. Smehlja se. Z milim gibom slabotne roke odkriva rjuho. Z najslajšim pogledom objema temno glavico tesno ob sebi. Droben novorojenček!

Anči drhti, pogleduje zdaj dete, zdaj staro, zdaj mladega srečnega očeta in gleda sijaj vlažnih materinih oči. Tedaj pohiti sama na cesto, išče med darovi, šepetaje ukazuje, nosi v sobo, se vrača, nosi.

Borna sobica je prenapolnjena s srečo. Anči odhaja in nosi v srecu nje odsev.

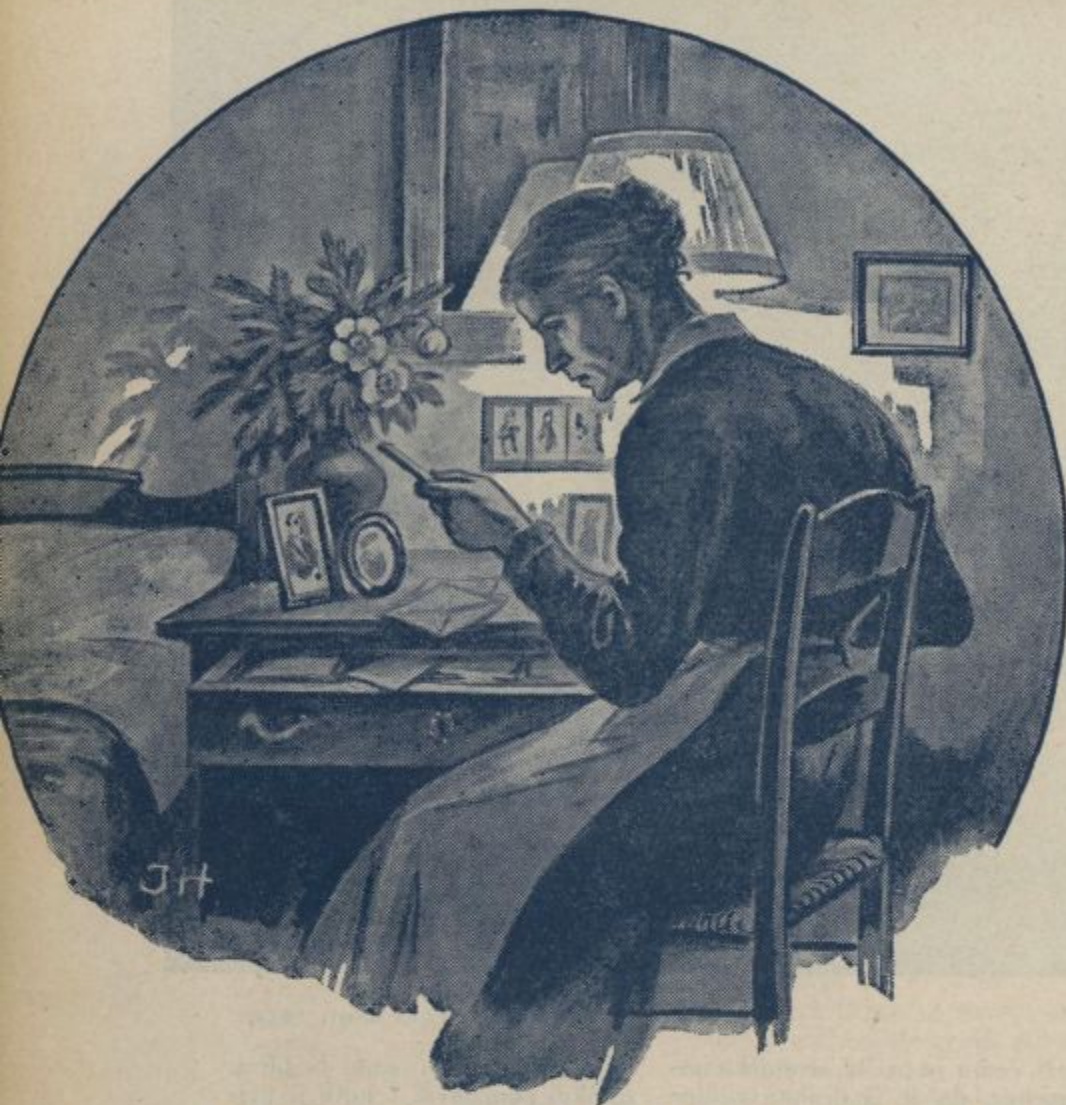
Daril ni več. Anči sedi ob oknu na ozki baržunasti zofi in se

smehlja. Ulica se temni in blesk za okni ponehava. V kotu je pripravljeno majhno zeleno drevesce. Drevo je okrašeno. Svetle zvezdice vise na vejicah, mali biseri so nanizani na zlatem traku in se rosno bleste v svitu trepetajočih, pojemajočih plamenov v pečici. Velike otroške oči zro iz teh zvezdic in mali biseri so čudovito podobni solzam sreče bednih mater iz Ančine pravljice. Pod božičnim drevesom so jaslice. V njih leži drobno dete.

Detel!

Anči neslišno zaihti.

Ali bo vaša mati sama in zapuščena praznovala sveti večer sredi spominkov in slik svojih otrok?

KAKO SE VEDEMO?

Kadar prejmem darilo

Ali ste kdaj razmišljali o tem, kako se vedete, ko sprejmete kakšno darilo? Ali ste kdaj razmišljali o tem, s kakšnim veseljem in s kakšnimi gmotnimi žrtvami je morda mož ali zaročenec za vas izbral darilo?

Nekatere ženske imajo navado, da sprejemajo darila kakor nekaj samo po sebi umevnega. Vzela bo zavitek,

se z vljudnim stavkom zahvalila, ga odnesla v omaro in nadaljevala vsakdanji pogovor. Niti ena črta v njenem obrazu ne bo pokazala veselja ali veselega presenečenja, ki ga vsak možki tolikanj želi in ki ga je gotovo pričakoval. Takšno vedenje žene je popolnoma napačno. Vljudnost in lepo vedenje zahtevata, da pokažemo darovalcu veselje in hvaležnost za darilo. Vljudnost in dobro vedenje zahtevata, da vpričo darovalca takoj odpremo zavitek in se pristrčno, iskreno in veselo zahvalimo zanj. Če dobimo v darilo cvetlice, jih takoj postavimo v vazo in jim damo sveže vode. Če dobimo v dar bonbončke, jih odvijemo in jih najprej ponudimo darovalcu. Če smo

pričakovali kakšno drugo darilo, ne smemo pokazati svojega razočaranja, ampak se moramo takoj spomniti na to, da je darovalec z ljubeznijo in s požrtvovalnostjo izbral darilo in da ga nam je dal z namenom, da nas razveseli.

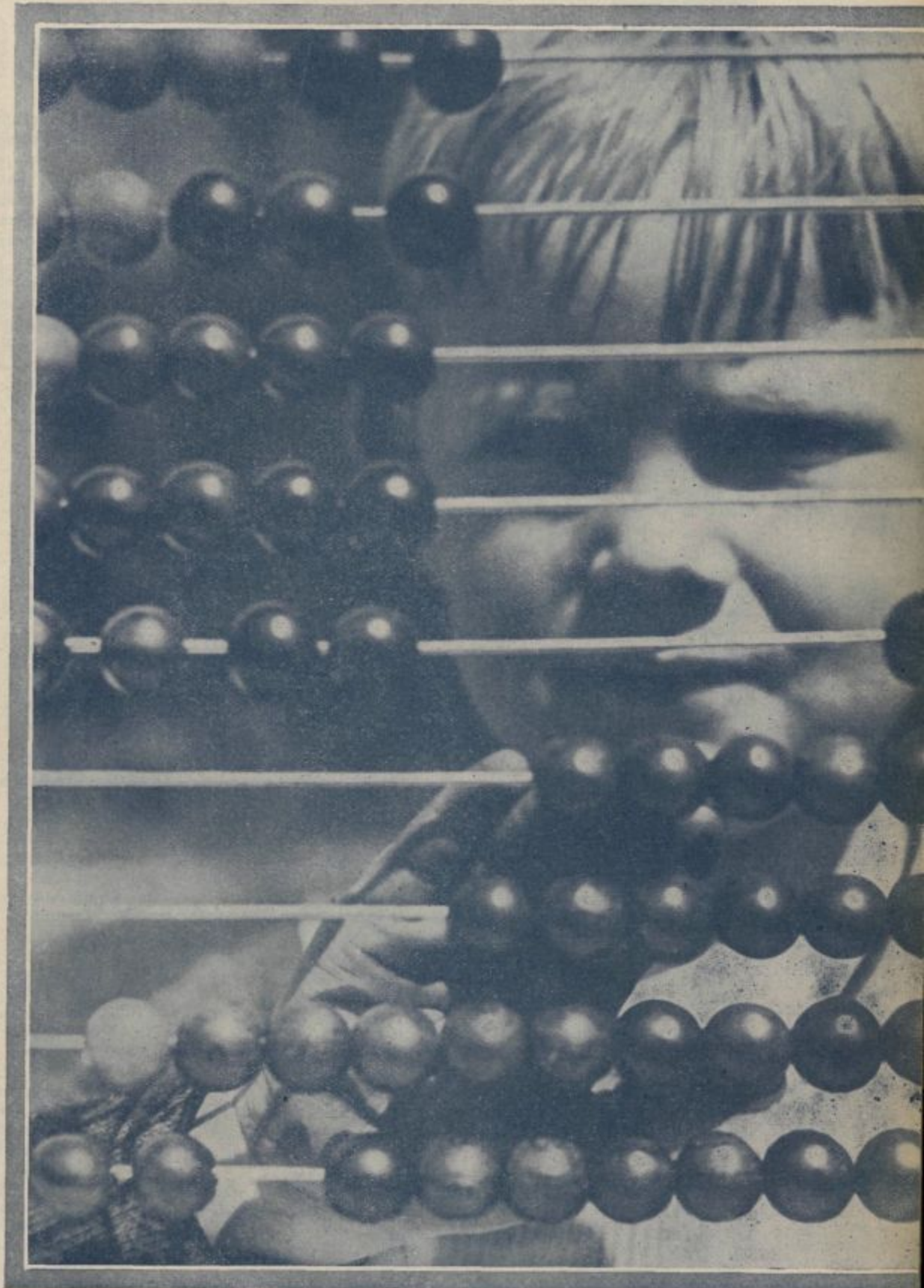
Posebno zakonske žene se časih kaj nerodno vedejo, ko jim mož prinese darilo. Mož je kupil ženi bluzo. Ko žena odvije oмот, vzklikne: «Zakaj si mi kupil rdečo bluzo, ko veš, da rdeče barve ne maram!» Take besede gotovo niso primerne in gotovo ne bodo vzbujale v možu plemenitih čustev in ga vzpodbujale k darežljivosti. Če vam je kupil rdečo bluzo, je to dokaz, da mu je rdeča barva ugajala, da si vas je predstavljal v rdeči barvi posebno mikavno — zakaj torej potlej ne bi nosili za izpremembo enkrat rdeče bluze? Ali pa: mož kupi ženi volneno blago za obleko, žena se čemerno zahvali zanj, takoj drugi dan pa leti k trgovcu in zamenja kupljeno blago za svilo. Potem pa vsa zmagoslavna pokaže možu svilo, kakor bi si jo bila iz svojega denarja kupila. Mož to gotovo ni všeč, ker mu je žena jasno pokazala, da ni pravo pogodil in da jo je s svojim darilom razočaral.

Vsako darilo ima namen razveseliti človeka. In zato je dolžnost vsakega obdarovanca, da pokaže darovalcu veselje in ga s tem prepriča, da se mu je dobri namen posrečil.

Prav zdaj o božiču boste imeli dovolj prilike, da pokažete v tem pogledu dobro vedenje. S tem si tudi že naprej zagotovite možovo dobro voljo in praznično razpoloženje na sveti večer.

Bodite hvaležne in vesele za vsako še tako skromno darilo in nikar ne pripovedujte možu pravljice: «Moja prijateljica ta in ta je pa dobila od svojega moža toliko daril, to in to in še to!» Tako govorjenje moža zabolji. Morda si je težko prihranil denar za vaše darilo v nadi, da vas z njim resnično razveseli, potem mu pa postavljate prijateljčinega moža, ki je morda desetkrat bolje situiran, za zgled. Prava ženska lastnost je tenkočutnost, in prav ob takih prilikah pokažite, da ste prava ženska — tenkočutna in dobrohotna!

Računalo *
|
i e š e
|
v e d n o
|
p r i l j u b -
|
l j e n o
|
o t r o š k o
|
b o ž i č n o
|
d a r i l o
|

James Stone:

Nakit gospe Mire

Moderen avto je drsel tiho po cesti. Pred eno izmed mnogih najemniških hiš se je hitro ustavil in iz njega je stopila ne več prav mlada, a vendar zelo privlačna dama.

Iz avta je vzela še majhno usnjeno kaseto, potem pa je vratca zaloputnila in švignila v hišo.

V prvem nadstropju je trikrat hitro pritisknila na kljuko.

Takoj ji je odprl mlad moški, ne navadno elegantno oblečen. Pravi tip filmskega lepota.

«Vendar si prišla, Mira!» je pozdravil damo. «Od same nestrpnosti bi bil kmalu skoprnel.»

«Ne bodi hud, Fred», mu je rekla in mu ponudila roko, da jo je poljubil. «Prej ni bilo mogoče. Saj veš, da moram biti oprezna.»

«Ali si prinesla vse s seboj?»

«Da — tu je!»

Položila je kaseto na mizo.

«Sam mi je odprl blagajno, ko sem mu rekla, da bom nesla nakit očistit k draguljarju.»

Fred si je zadovoljno pomel roke.

«Imenitno. Zdaj mi pa hitro pomagaj, da bova vse pospravila. Prav dosti ne utegneva več.»

Gospa Mira pa se ni zgenila.

«No, kaj pa je?» se je začudil.

«Poslušaj me, Fredi,» mu je rekla, «če me ne bo h kosilu, bo takoj telefoniral k draguljarju, ali sem še tam. Ta bo seveda povedal, kakor je res, — da me sploh ni bilo pri njem, in potem si nakopljeva pravega vruga na glavo! Če bi me nikjer ne bilo, bi najbrže poklical policijo, ker bi takoj mislil, da se mi je pripetila nesreča ali pa še kaj hujšega. Saj sem šla z doma z vsem nakitom, in ropar, ki bi me napadel... Ali ne?»

Vprašujoče ga je pogledala.

Fred je samo skomignil z rameni.

«Zato», je nadaljevala, «je bolje, da grem zdaj še enkrat domov. Videl me bo pri večerji in ne bo nič sumil. Potem pojde v klub in se šele pozno vrne. Če odkrije takrat moj beg, nama bo že vseeno. Večerni ekspres odhaja ob osmih. Čez tri ure sva že onstran meje. Tam nisva več v nevarnosti, da bi naju prijeli. Ali se ne zdi tudi tebi, da bo tako bolje?»

«Seveda! Vidiš, in na to še mislil nisem. Reči moram, da si pametnejša od mene.»

«Ali se ti kaj čudno zdi?» se je zasmejala. «Saj sem tudi starejša!»

«No, tistih nekaj let!» je malomarno rekel.

«Ti...» Izenada se je preplašeno vzbela k njemu. «Ti... dragi moj, ali... ali me boš pa tudi zmeraj ljubil? Zmeraj?»

Rahlo se ji je izvil.

«Saj veš, duša, da zame ni druge ženske na svetu...»

«Vidiš, vse ti mislim žrtvovati», je rekla z drhtečim glasom in mu pogledala v oči. «Svoj dom, svojo čast, svoje premoženje!»

Fredu se je nagubalo čelo.

«Ali mi ne zaupaš?»

«Saj ti zaupam! Ali bi ti bila drugače prinesla svoj nakit?»

Njegov pogled je ušel h kaseti, ki je ležala na mizi.

«To naj bo samo za skrajno silo», je tiho rekel. «Samo da ne bova prišla čez morje s praznimi rokami. Tam bom že dobil denar. Vedeti moraš, da je v Riu vse drugače kakor tu. Poslušaj, Mira...»

«Da, da, Fred», mu je segla v besedo. «Saj sem prepričana, da si poštenjak. Zdaj pa moram iti. Kaseto bom pustila kar tu.»

«No, če hočeš», je dejal kar tako.

«In ob sedmih pridem k tebi. Medtem boš lahko v miru pospravil kovčke in do odhoda vlaka bova imela še uro časa. Torej — do svidenja!»

«Do svidenja!»

Med vrati se je še enkrat ustavila.

«Skoraj bi bila pozabila... Denar za vozna listka ti moram še dati.»

«Saj se ne mudi tako strašno», se je branil. «Zvečer bova imela še dovolj časa!»

Gospa Mira pa mu je stisnila bankovec v roko.

«Le vzemi ga. Za vsak slučaj, Fredi...»

Dve minuti pred odhodom opoldanskega vlaka je planil mlad moški, pravi tip filmskega lepota, k blagajniškemu okencu na postaji:

«Vozni listek do Monte Carla!»

Z majhno usnjeno kaseto v roki je potem zbežal po peronu in skočil v najbližji vagon.

Lokomotiva je začela sopihati.

Počasi se je premaknil vlak.

Iz sence na hodniku se je izvila ženska postava.

«Torej res!» je grenko zajecjajala.

«Z nakitom je hotel pobegniti, ne z menoj!»

Potem pa se ji je pokazal hudoben nasmešek na ustnicah.

«No, le počakaj, fantič moj! To boš pogledal, ko odpreš kaseto in bodo v njej same črepinje...»

V elegantnem kimonu je stopila gospa Mira v moževo sobo.

Soproj je stal pred ogledalom in si naravnaval kravato.

«Ali misliš iti še v mesto?» ga je vprašala na videz presenečeno.

«Da, draga, v klub moram iti.»

«O, saj res! Danes je tvoj dan. Prav nič nisem na to mislila.»

«Ali morda kaj želiš?» jo je ljubезnivo vprašal.

«Ne, nič posebnega. Samo malo pogovoriti sem se mislila s teboj...»

Obrnil se je k njej.

«Hm... ali naj ostanem doma?»

«Ne, ne, zakaj bi bil zaradi mene ob zabavo?»

Hotela je že iti. Že je prestopila z nogo. Nežno in zapeljivo so se kazale na mehki svili oblike njenega telesa.

«Če sem pri tebi, se nič manj ne zabavam», ji je hitro dejal. «Še bolj...»

Gospa Mira ga je sanjavo pogledala.

«Ali res?»

«Res! Saj sva tako malokdaj sama.» Ta obtožujoči glas je ženo genil. Kakor bi se zavedala svoje krivde, je povescila glavo.

«Res je. Zadnje čase nisem bila dobra s teboj.»

Ta skesanost se ji je prav dobro podajala.

«No, tako hudo tudi ni bilo», jo je potolažil. «Vsaka lepa ženska ima svoje mušice. To razumem in — prenašam.»

Tedaj se mu je gospa Mira nasmejnila. Ta nasmeš je bil tako miren, srečen...

«Vendar pa», je resno dodal, «tako raztresena in nervozna ne smeš biti. Da, nervozna si postala, ženica draga! Davi sem to spet opazoval. Zahtevala si od mene ključ od blagajne, da bi nesla svoj nakit k draguljarju, in potem — človek se mora smejati — si namestu nakita zavila črepinje razbite vaze, ki sem jo spravil, da bi se kosci ne razdrobili! Zdaj me debelo gledaš, kaj? Najbrže še sama ne veš, kaj si delala. Vidiš, tako raztresena si! Dobro, da sem jaz to slučajno opazil. Nisem ti hotel tega takoj povedati, ker si bila že tako dovolj natakajna, toda ko si šla za trenutek iz sobe, sem seveda tvojo zmoto popravil in... Toda kaj ti je? Saj se vsa tresesh!» — — —

(B. R.)

ODKUPNINA

Bankir George Brown je dobil z jutrnjo pošto pismo. Bral je:

«Mister Brown!

Vam in vaši banki smo doslej prizanašali. A tudi zločinci, ki nam je čast, da se prištevamo mednje, poznajo čuvstvo pravičnosti. Ne gre, da bi se George Brown še delj izmikal in ne bi plačal od svojega denarja tudi nam vsaj skromne vsotice. V izberi

svojih sredstev nismo izvirni. Dandanes so v modi ugrabljenja, ki vržejo primerno odkupnino. Domenili smo se, da uporabimo ta način tudi v vašem primeru. Na žalost nimate hčerke. Morali smo se zadovoljiti s tem, da smo odvedli vašega sina Jacka. Sicer smo z dolgim opazovanjem dognali, da niste Bog si ga vedi kako navezani nanj. A vendar vam najbrže ne bo prijetno vedeti, da se vašemu sinu razmeroma slabo godi. Živ je sicer še, a delj kakor tri dni ne bo dihal, če dotlej ne odrinete 20.000 dolarjev odkupnine. Opazujemo vas. Ako obvestite policijo, so dnevi vašega sinu dotekli. Pojutrišnjem se zglaš v vaši pisarni častitljiv starček, ki mu predajte 20.000 dolarjev. Potem bo vaš sin čez dve uri prost! Pogovorite se z gospo soprogo! In bodite prepričani, da bi najmanjši poizkus, priti na našo sled, ne pomenil samo smrti vašega sinu, ampak tudi — — Pa to boste že sami občutili. Sprejmite namesto imen, ki jih iz samoumevnih razlogov zamolčimo, izraz našega najpopolnejšega spoštovanja. Y. X. Z.»

Takšno je bilo pismo, brezhibno spisano na stroju.

George Brown je zatajil kletev, ki mu je silila na ustnice, in udaril s pestjo po mizi. Telefon je zazvonil. Začul je glas svoje žene:

«Jack, Jack, kaj se je zgodilo z Jackom? Neka ženska me je pravkar poklicala po telefonu in mi naročila, naj vprašam tebe, kaj je z njim. V takih skrbeh sem, George!»

Prebral ji je pismo. Slišal je, kako je žena spustila slušalko na tla. Odpeljal se je na svoje stanovanje.

... Dva dni pozneje je prišel starček. Vljudno se je priklonil in rekel:

«Mister Brown, ali plačate odkupnino?»

Bankir ga je jezno pogledal.

«Da, tukaj je! Nikoli si ne bi bil mislil, da je moj sin toliko vreden!»

Starček si je pogladil brado.

«Sin je sin, mister Brown! Našemu šefu je sicer rekel, da ne verjame, da bi plačali tako visoko odkupnino. S samomorilnimi grožnjami in prošnjami je tudi dosegel, da so znižali odkupnino s 40.000 dolarjev na 20.000. Očividno je bilo gospodu sinu vašega žepa žal. Kakor sem že rekel, nima vaš sin nobenega upanja, da bi plačali odkupnino. Napravil je križ čez svoje življenje. Vi ste mu kot njegov oče v drugič podarili življenje!»

«Prvikrat je bilo dosti boljši kup», je menil bankir.

Starček se je nasmehnil, preštel denar, ga spravil v žep in ponudil bankirju roko, rekoč:

«Tu moja častno besedo! Vaš sin bo čez dve uri prost! In zdaj sprejmite še zagotovilo, da vas bomo pustili — če ne pride kaj posebnega vmes — nekaj let popolnoma pri miru. Do svidenja!»

Starček je odšel. Dve uri pozneje je prišel Jack, stradan, blede, prepaden in z višnjevimi marogami po telesu. Težko je dihal, ko je rekel:

«Oče, hvala ti! Mnogo si žrtvoval zame! Mnogo denarja, oče!»

«Napravil sem to tvoji materi na ljubo!»

«Vsekako se ti zahvaljujem, oče! In prizanesi mi, da ti povem, kaj sem te dni doživel!... Rad bi šel za nekaj tednov na potovanje, da nekoliko pozabim in da si malo pomirim živce!»

... Šel je na potovanje. Bilo je poročno potovanje. Norma, ki se je že davno hotel oženiti z njo, je bila skrivaj postala njegova žena. Po ugrabitvi ni bilo več besedice govora o tem. Zdaj sta bila na poročnem potovanju, o katerem ni oče ničesar vedel. Peljala sta se z vlakom proti jugu. Solnce je sijalo, ptički so prepevali. Norma je bila srečna in je rekla:

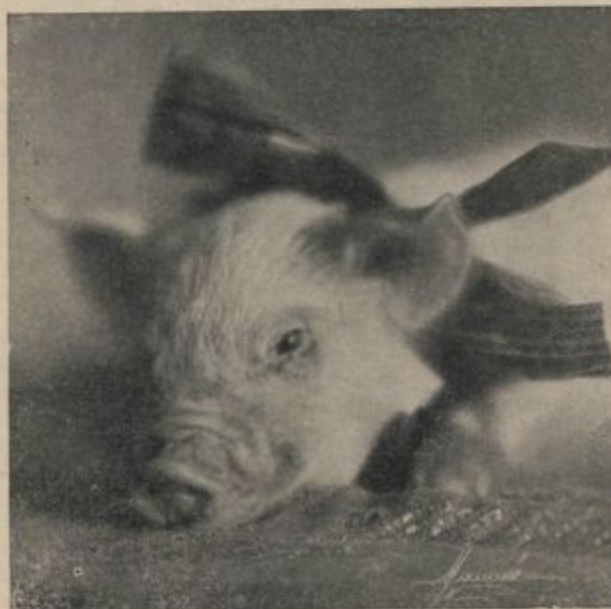
«Jack, da se je le tako dobro izšlo!»

«Bal sem se, da ne bi oče kljub vsemu obvestil policijo... In ko sem stal pred njim našemljen za starčka, sem se ves tresel od strahu, da me ne bi spoznal...»

«Moj načrt je bil vendarle dober, Jack! In tudi tvoji materi je bil pogodu... Ali boš kdaj povedal očetu resnico?»

«Morda! A nečesa mu gotovo ne bom povedal: da si me pustila nekaj dni stradati in da si mi s šminkanjem višnjevih marog prizadejala toliko bolečin. Kaj bi rekel na to?»

«Rekel bi: „Če bi bil vedel, da je moja sinaha tako delavno in zmožno dekle, bi bil že davno dovolil to zvezo...“ Tako bi rekel. A zdaj morava premisliti, kako naj obrneva teh 20.000 dolarjev, da jih bova mogla očetu čim prej vrniti... Ne, Jack, zdaj me nikar ne poljublaj! S tem ne zasluživa niti počenega groša!»

Pravijo, da tale žival srečo pomeni...

Sergej Bjali:

Tam, kjer rasejo hiše v oblake...

Prvič je bral Petruša o nebotičnikih v nekem ruskem listu, ko je bil še deček. Takrat je še živel njegov oče Mihail Cigan, ki je bil krojač. Prebivali so v majhnem gubernijskem mestu. Petruškova sestra Marjuška je umrla prav iznenada. Okrožni zdravnik je dejal, da jo je vzela jetika. Odtlej je hodil Mihail Cigan še bolj sključeno in mati je še bolj stokala kakor prej. Vendar pa moramo reči, da je bilo to za Petruškovo drugo sestro Oljuško dobro: zdaj je imela vsaj več prostora v postelji.

Petruška je rasel in sanjal o Ameriki. Zmeraj je mislil na nebotičnike v tej lepi, bogati deželi. Slika hiše s tridesetimi nadstropji se mu je globoko vtisnila v spomin. Počasi se mu je utrdilo prepričanje, da bo še kdaj videl takšno hišo in v njej stanoval.

Umrli je tudi oče. Zdravnik ni povedal, zakaj. Res ni vedel, čeprav se je učil na vseučilišču. Na čem pa umre človek, ki ima ženo in otroke, človek, ki strada in ima same skrbi? Na čem pa umira večina siromakov — tega ne more nihče reči. Vsem se zdi, kakor bi ti ljudje sploh ne bili bolni. Nihče ne kliče zdravnika, ali pa ga kliče šele tedaj, ko je poslednjič legel.

«Dober človek je bil ta krojač Mihail Cigan», je dejal mlekar, ko se je vračal domov od pogreba.

«Da, res je bil dober», je potrdil čevljar.

Petruša, sin tega dobrega človeka, je nekaj dni premišljal o svojem položaju, potem pa se je odločil, da mora odpotovati v Ameriko. Mesec dni nato je stopil k zdravniku, k tistemu človeku, ki ni vedel, za čem umirajo siromašni ljudje, čeprav je hodil na vseučilišče, položil srebrn rubelj na njegovo mizo in rekel:

«To je za očeta. Zdaj pa pojdem v Ameriko.»

«To je pa preveč», je odvrnil zdravnik.

«Ne, saj ni. Tudi za sestro je zraven.»

«Za kakšno sestro?» se je zdravnik začudil.

«Za Maruško, tisto, ki je umrla pred štirimi leti.»

«O, saj res... Ali sem jo jaz zdravil?»

«Če bi jo bil zdravil kdo drug...»

Doktor mu je dal prav. Za dva človeka, ki ju je zdravil — za očeta in hčer — srebrn rubelj ni preveč.

«Zdaj pa pojdem s svojo drugo sestro Oljuško v Ameriko. Tam imajo tudi nebotičnike.»

«Kaj imajo tam?» je vprašal zdravnik.

«Nebotičnike. Da, prav visoke hiše. Do trideset nadstropij.»

«O, to je pa dostil!»

Tri mesece nato sta bila Petruša in Oljuša že v New Yorku. Ko je minilo še mesec dni, sta spoznala, da ni tako lahko postati «pravi človek» v Ameriki. Najprej sta morala povsod molčati. Zgodaj sta morala vstajati, tekati od ulice do ulice, prositi za službo in poslušati, kako so jima povsod pravili, da ni dela. In tiho sta morala biti.

Nebotičniki z dvajsetimi, tridesetimi nadstropji so bili blizu, prav blizu, skoraj tik Petruške, toda še bolj daleč so se mu zdeli kakor takrat, ko je bil v Rusiji. Kakor bi neka železna roka gonila siromake od tistega dela mesta, kjer so hiteli elegantni avtomobili, kjer so brez skrbi živele lepe ženske, kjer so bili sami imenitni gospodje z lačno sebičnimi očmi.

Nikakor ni mogel dobiti dobrega dela. V Oljušinih očeh je tedaj prvič zapazil hudoben sijaj. In težko mu je postalo, kadar je zaslišal njen grenki smeh.

«Zakaj se smeješ, Oljuška?»

«Rada bi vedela, kako dolgo pojde še tako. Danes spet še nisi nič jedel!»

«Kavo sem pil.»

«Jaz sem šele v osemnajstem letu. Hrbet me boli, ko moram ves dan sedeti in šivati. Drugi torek pa ne bo več dela. Kaj bo potem? Mlada sem, živela bi rada.»

Prišla je jesen, prišla je zima. Mrzla, brez snega. Oljuša se je jezila na brata in ni govorila z njim, kakor bi bil on kriv, da ju je Amerika tako neprijazno sprejela. Nekoč je ni bilo domov spat, in drugič je kar tri dni ni bilo. Ko se je vrnila, je rekla, da je bila pri prijateljici. Potem je začela pogosto izostajati. Petruša je kar spoznal ni več. Časih se je šel zvečer izprehajati po imenitnih ulicah. Koliko je bilo tu povsod bogastva!

Štirinajst dni nato se je zgodilo, da je izstradani ruski izseljenec, ki je v otroških letih tolikokrat sanjaril o nebotičnikih, res prišel v enega izmed njih. V hotel, ki je imel štiri in dvajset nadstropij. Odvedli so ga po stranskih stopnicah v enaindvajseto nadstropje in mu naročili, naj znotraj in zunaj obriše okna. Prvi trenutek se je zbal take višine. Toda hitro se je je navadil. Pri delu je mislil na sestro Oljušo. Kako malokdaj jo je zadnje čase videl. Izginjala je za več dni in nekakšna čudna znanstva je imela. Kako lahko takšno dekle propade! Prekleta stradanje, prekleta brezdelje, ki uničujeta njuno mladost!

Izenada se mu je zazdelo, da je zagledal skozi neko okno svojo sestro. Kaj išče tu, v sobi tega dragega hotela? Zraven nje je sedel neki gosnod z gostimi obrvmi in se zadovoljno smehljaj. Petruški se je zazdelo, da mu je srce nehalo utripati. Oljuša je bila napol obrniena na drugo stran in je ni mogel dobro videti. Ali je bila res ona ali morda kakšno drugo labkomiselno dekle osemnaestih let? Petruša se je sklonil prav k oknu, da bi ji videl v obraz. Izenada pa mu je izpoddrsnilo in padel je.

V nekaj sekundah je preletel vso višino nebotičnika. Ko je priletel do tal, je bil že mrtev. Hitro so prišli ljudje in pokrili njegovo zmrcvarjeno truplo, da bi se kdo ne vznemirjal.

Prijetni glasovi Chopinovega valčka zaradi tega niso zamrli.

Deset minut pozneje je stal tam gori v enaindvajsetem nadstropju že nekdo drug. Brisal je okno, ki ga je bil začel Petruša čistiti.

V tisti sobi, kamor je prej gledal Petruška, so zastori že zagrnjeni. Mlado dekle še ne ve, kaj se je zunaj zgodilo. Zvedelo bo, ko se vrne domov — če se sploh še kdaj vrne...

„Deset let je danes, kar se ločila...“

Da, natanko deset let je, kar so nama pri sodišču rekli, da je najin zakon ločen. Bila sem zmagovalka in ponosna na priborjeno prostost. Zakon je bil ločen po krivdi mojega moža, ker se je sodišče prepričalo, da je on uničil zakon in prelomil zakonsko zvestobo. Meni so prepustili otroka. Čestitke mojih prijateljic so se mi zdele kakor zaslužena počastitev...

Nocoj pa, ko polagam račun čez deset minilih let, vem, da je bila moja zmaga le poraz in da ni nič tako goljufivega kakor beseda »prostost«... Kakor pregleda popotnik šele z vrha gore vso pot, ki jo je prehodil, tako pregledujem nocoj svoje življenje, življenje ločene žene...

Pravkar prihajam iz sobe, kjer spi moj sin. Morala sem iti k njemu kakor vsak večer, morala sem gledati v njegov mirni obraz, ki po njem begajo sanje. V šestnajstem letu je. Bolj kakor takrat, ko bedi, vidim zvečer, v spanju, da postajajo črte njegovega obraza čedalje bolj podobne očetovim. Nežna žila, ki se začenja malo nad nosom in se izgublja pod gladko kožo še otroškega čela, bo postala nekoč pozneje barometer jeze in bo strašila mlado, ljubečo ženo, kakor so nekoč taki izbruhi jeze strašili in ranili mene. Da, prav tak je bil moj mož! Kaj je pomagalo, da je svoje krivične očitke potem na tihem takoj obžaloval in jih hotel popraviti s komaj opaznimi, a zato toliko globljimi izrazi ljubezni? Odpuščanja me ni prosil. Jaz pa sem hotela samo to, in s tem se mu le odtujila! Kakor bi bilo vse le to, kdo ima v zakonu prav in kdo ne! Vse je le ljubezen, razumevanje in potrpljenje! Zdaj to vem, prej pa nisem. Če bi bila vedela pred desetimi leti, bi se bilo zgodilo drugače. Ljubezen, razumevanje in potrpljenje so nepremagljivo orožje vsake žene. In zato izgubi žena vsak boj, ki ga bije pod kakšnim drugim znamenjem kakor z dobroto srca.

Poznam te ustnice, ki postanejo često trmaste in trde. Kadar se smejejo uslišani želji, so mehke, dobre. Morda se bodo kdaj pozneje smehljale lepi, mladi ženski, za tisto pa, ki se ji bodo edini zaobljubile, bodo trmaste in trde. To so bridke ure in hudo ranijo ljubezen. Ali pa jo morajo ubiti? Tudi to dandanes jasno

vidim. Prelom zvestobe, ki ga je zagrešil tvoj oče, sinko moj, se z zakoni ne da opravičiti. Zapeljevanju tiste ženske se je premalo upiral. Toda že takrat je odločevalo moje srce pametneje kakor moj razum. Srce je dobro čutilo, da tisti žar, ki je iznenada v njem zagorel, ni več en ožen, ampak samo utrinek. Morda ga je pognala tako daleč želja po pustolovščinah, morda bahava moškost. («Sicer sem oženjen, pa vendar lahko delam, kar se mi ljubi...») Moje srce je pač čutilo, da se v duši ni od mene odtrgal in časih sem brala v njegovih očeh zbegano prošnjo: «Časa mi daj! To, kar naju veže, je večje in drugačno... Saj bom našel pot nazaj.» Toda razum je hotel drugače. Tega, kar mi je po vsej pravici šlo, nisem hotela z nikomer deliti. Dobre »prijateljice« so pokazale iznenada strašno dosti skrbi za mojo žensko čast. Da moram že zaradi otroka skrbeti, da bo vse v družini, kakor mora biti, tako so me prepričevale. Tudi zaradi tebe, otrok, sem priganjala k ločitvi. In to je bila moja največja napaka.

Da, mislila sem, da bom svojemu otroku lahko oče in mati hkrati. Hotela sem izoblikovati njegov značaj tako, da me ne bo nikdar spominjal žalitve, ki sem jo morala pri njegovem očetu preboleti. Kako sebično je bilo to in kako je bil ves moj trud zaman! Iz narave se ni mogoče norčevati. Oče in mati, oba sta prenesla svoje skrivnostno delujoče sile na otroka, in otrok uspeva lahko samo tedaj, če zraste v varstvu očeta in matere. Nikogar ni mogoče nadomestiti, ne očeta ne matere. Zgrešeno je bilo, da sem hotela zadušiti v otroku očetov krvni delež. Ali sem sama tako vzvišena nad zmotami, da bi smela soditi drugim?

Moj fant obišče očeta vsak mesec po enkrat. Že več dni prej se veseli trenutka, ko bo očeta videl, in ko se od njega vrne, čutim v njem skrit ponos, ki me boli. Prepričana sem, da v tistih kratkih minutah ne govorita o naši razbiti družini. Toda srečata se z dušo, za nekaj trenutkov uživata srečo tovarištva med očetom in sinom. In čeprav moj sin iz rahločutnosti ne bo nikoli izgovoril tistih besed, ki se jih tako bojim, jih vendar občuti in berem jih v njegovem nemem pogledu. Da, vprašujejo me: «Mamica, ali je moralo biti tako?...

Strast in opoj sta minljiva — to zdaj vem —, razbohotita se in uveneta kakor cvet. Pravi zakon se začne prav za prav šele takrat, ko čutnost ni več gospodarica v družini, ampak le še služabnica. Zdaj vidim največjo srečo za moža in za ženo v tem, da uredita skupno življenje tako, da zraste čez čutnost v idealno zvezo, ki ostane trdna tudi v trpljenju in smrti. To je pravi smisel zakona.

Mnogim ljudem ne pomeni zakon nič drugega kakor cerkveni zapisek. Če se potem pokažejo kakršnekoli ovire, gresta zakonca pač narazen. Taka prelomitev prisega in zaobljube, takoj ko je sebičnost le malo ranjena, uniči vse globoke korenine pravega občutja. Primeri, ko so se ločili zakoni, kjer bi pri nadaljnjem skupnem življenju eden izmed obeh zakoncev duševno ali telesno propadel, so zelo redki. Največkrat jih povzroči bolesta občutljivost moža ali žene, ali pa resnična bolezen. Pri devetdesetih odstotkih ločitev so v resnici drugi vzroki: ranjena samoljubnost, nestrpnost, pomanjkanje čuta za dolžnosti, hladnost. To pa so same lastnosti, ki bi ne bile pravi ženi v čast.

Komaj da je na svetu kakšen zakon brez ran. Toda ljubezen in potrpljenje zacelita vse, če je le ljubezen dovolj močna in polna zaupanja v zdravo jedro človekovega značaja. Pomagati, ne pa soditi, to je velika in lepa naloga, ki jo je usoda namenila nam ženam.

V tej uri, ko sem šla sama vase, ne bom mislila še na poniževanje, ki ga mora pretrpeti ločena žena. Mnogi ljudje delajo z njo, kakor bi bila izgubila vse pravice do časti, čeprav je v zakonu grešil mož. Toda taki vnanji znaki so malenkosti. Največjo škodo trpi duša. Tudi če se ženi posreči, da si ustvari nekakšno skromno srečo, vendar ostane v njej nekaj umrlega.

Deset let... Če bi se zgodil čudež, da bi se ta leta izbrisala in me vrnila nazaj v tiste čase, ko se mi je zdel zakon neznosen, bi poizkusila vse, da bi postala tista idealna družica svojega moža, ki jo je v meni iskal. Težko bi bilo, morda zelo težko, toda posrečilo bi se mi! Ljubezen in potrpljenje sta čudežna ključa, ki lahko odkleneta vsako srce za srečen zakon. To vem zdaj. Pa je že prepozno... G. J.

Minka Govékarjeva

(Ob 60letnici rojstva)

Prinašamo sliko borke, ki je znala v sebi združiti vso samostalno nalogo moderne feministke s toplo domačnostjo razumevajoče žene in svoje otroke prijateljsko vodeče matere. Delo je bila njena 60letna pot. V borbi za ženske pravice jo najdemo skromno, a nenehoma delavno v osprednjih vrstah pokreta. Skoraj moška energija jo usposablja, da je vsestranska. Prevaja ruske novele, prinaša temeljite študije o Rusih: Gorkem, Andrejevem in drugih, ki jih izda pod imenom «Ruska moderna», prevaja dramo L. Tolstega «Moč teme» in je neopažena povsod na mestu, kjer potrebuje gledališče dobre prevode, literarno občinstvo temeljite članke o novih, v prvi vrsti slovanskih književnih dogodkih. Ko se pojavi okoli konca preteklega stoletja ženski pokret med Slovenkami, jo najdemo že kot agilno tajnico «Splošnega ženskega društva».

Prova je med prvimi, ki uravnava pokret zlasti v prosvetno stran, organizira predavanja, soosnuje knjižnico in sama predava o ženski enakopravnosti, o književnih strujah novejšje dobe. Svojemu soprogu Franu je kongenialna tovarišica, jasnovidna žena in vedno duhovno širokogrudna sodelavka. Leta 1907. priredi Splošno žensko društvo na njeno iniciativo izlet v Prago, pozneje tudi v druga mesta ožje domovine, da utrdi pokret probujajoče se slovenske žene. Gospa Minka je bila vedno mnenja, da je krilo hlačam lahko enokopredno, če je sposobnost odločilna za ocenitev človeškega dela. Moderna ženska naj ne bo lutka, a tudi ne divja amakonka — po svojem znanju naj ima individualno pravico, da v javnosti doseže vse ono, kar je dostopno moškim. Pri vsej borbenosti pa skrbi gospa Minka tudi za neutajljive instinkte vsake ženske: za dom in gospodinjstvo. Ureja «Slovensko gospodinjo», spiše «Dobro kuharico» (1903) in

«Dobro gospodinjo». V vseh teh knjigah uvaja poleg dobr: vsebine očiščen in formalno brezhiben slovenski jezik, ki je orgel prejšnji globoko ukorenjeni «Küchendeutsch». K: sneje jo zopet srečamo kot neumorno tajnico slovenskega dela Jugoslovenskega ženskega saveza. Ob 25letnici Splošnega ženskega društva je gospa Minka z velikim trudom zbrala gradivo za edinstveno knjigo te vrste «Slovenska žena». Mladostna, iniciativna vodi kot predsednica bano-vinsko sekcijo Jugoslovenskega ženskega saveza. Vse to njeno delo pa je zavito v neko blagodejno anonimnost, ki tem bolj prija vsem onim, ki ne preneso često nenormalnega krika in vika sufražetk ali smešnega ženskarstva, ki se besno oklepa svobode — do prve resne ženske srčne zgodbe. Gospa Minka je gradila, ne podirala. Ona je zbirala in ne trosila prazno neurje besed v neplodna polja. Bila je med onimi ženskami, ki v skupnem delu z možem izpolnjujejo svojo nalogo kot žene in matere, a dajo javnosti vse, kar more dati zrela, bistroumna, visoko inteligentna ženska duša kot izraz svojih nadpovprečnih moči.

Da bi tudi jubilatka sama prišla do besede, sem jo obiskal na njenem domu v Staničevi ulici, in odgovori na moja radovedna vprašanja naj vsaj v skromni meri izpopolnijo njen duševni profil.

Evo jih!

Kaj Ti je najbolj izpolnilo življenje?

Vsekakor zveza z možem, ki sem ga razumela in je tudi on mene kolikor toliko razumel. In pa familija seveda, ki je bila sad te zveze.

Na plesnih vajah sem se kot 18letna preparantka seznanila z njim — osmošolcem. Čakala sem nanj pet let, bogatih duhovnih užitkov, a tudi polnih bridkosti, saj, «dolga ljubezen je huda bolezen».

Najina obširna korespondenca namreč ni bila samo ljubezenska, ampak v precejšnji meri tudi literarna. Zanimiva je bila zlasti v letih 1894 do 1897, v času pojavljajoče se slovenske moderne, predvsem realizma. Takrat je bilo na Dunaju literarno življenje naših visokošolcev jako razgibano. Govékar, Goestl, Vidic, Eller, Jančar, Cankar, Župančič, Majaron, Škerjanec... so imeli pri Ederju svoj literarni klub. Vnele so se hude polemike za svobodo v slovstvu in proti nji. Jaz sem bila v Mirni peči kakor sredi tega boja. Moj za-ročencec mi je namreč pošiljal vse

svoje spise, navadno že v rokopisu, še preden so izšli, pa tudi tovarišev in nasprotnikov tiskane članke, kolikor so se tikali moderne literature. Napisati sem mu morala svoje mnenje o vsakem posameznem spisu.

A tudi druge, monakovske, dunajske in slovanske časopise, knjige in revije mi je pošiljal, da sem bila o vsem dobro poučena.

Lepo, bogato je bilo takrat moje življenje, polno notranje vsebine.

Odkod Tvoja feministična borbenost?

Čitala sem Augusta Bebla delo «Der Sozialismus und die Frau», knjige Laure Marholmove, George Egertonove, Kovalevske, Baškircve, Lefflerice, socialistke Adeltaide Pop-pove i. dr., pa tudi med. dr. Alberta znamenite zagrizene zabavljalice na «emancipirano» ženstvo, ki je zahtevalo, da se mu odpro vrata srednje in visoke šole vseh strok ter prizna pravica do vseh poklicev, ki jih zmaguje ženska psiha in fizis prav tako lahko kakor moška. Enaka kvalifikacija, enake dolžnosti, pa tudi ena-

ke pravice in plače! To je bil in je še dandanes naš program!

Tako sem kot mlada vaška učiteljica postala boriteljica za ženske pravice. Med prvimi ženskami sem zastopala to načelo v «Slovanskem Svetu» in pozneje še v drugih naših listih.

Ta borbenost v meni niti do današnjega dne ni omagala, ne, skoraj bi rekla, da mi v družbi razboritih, res omikanih, a trezno mislečih mlajših žen še narašča.

Tvoje najveselejše ure?

Zadnji dve leti na učiteljski! Zbralo se nas je nekaj zdravih, vedrih, enako mislečih tovarišic, in bile smo včasih objestne, vprav neugnane. Ves svet je bil naš... Učenje mi ni delalo težav; odličnjakinja pa sem bila le enkrat. Preveč časa sem zamudila s čitanjem drugih knjig, zlasti lep-slovnih del, ki so me bolj zanimala nego šolske knjige.

In še pozneje v zakonu sem bila često otroško razposajena in vesela, kadar smo, «dekleta med seboj», izletele kam v svet (v Prago, na Du-

naj, v Trst, Beograd, Split, Dubrovnik, Novi Sad); počutile pa smo se najbolje, kadar moških ni bilo poleg in smo se po mili volji lahko razgovorile in nasmejale. Vse skrbi sem takrat pustila za seboj, sprejemala nove vtiske, uživala.

Kakor čebela s cvetnih poljan, vsa obložena z medom, sem se s takih izletov po svetu vračala oživljena, prerojena in obogatena. — In tako je še dandanes... Srečna in vesela pa sem tudi vselej, kadar morem storiti komu kaj dobrega. In to se često zgodi. Ali o tem naj molčim.

Kako je z žensko pametjo in moško ljubeznijo?

V tem, kar sem doslej povedala, je skorajda tudi že odgovor na četrti Tvoje vprašanje: Ako dobi žena pravega moža, ima ali more razviti, mislim, dovolj pameti, da mu takoj ali kmalu postane «dimidium animae», t. j. druga polovica duše. Seveda je treba tudi dokaj pridnosti, duha in srca. Predvsem pa dosti širokogrudnosti in obojestranske popustljivosti, drugače v zakonu težko izhajaš. Ako ne dobi sebe vrednega človeka, je pa bolje, da ostane sama.

Tudi pri Tebi je bilo tako?

Da, tudi pri meni. Žena ne sme biti filister, pa tudi ne mevža, s katero mož lahko pometa. In ne lutka, ki zahteva, da se ves svet vrti okoli nje in zaradi nje. Pa vedeti mora, da ima vsak individvij posebnosti, ki jih je treba uvaževati.

Žena in dom?

Na to bi Ti menda moj mož lahko točneje odgovoril. Nemara da mu je bilo treba včasih že nekoliko potrpeti; saj sem tudi jaz ž njim.

Izpočetka sva živela prav «po študentovski». Hišna dela sem opravljala mimogrede. Tudi otroke sem vzgajala kar mimogrede; punčke so bile dobre in razumne, žive, a ne razposajene. Vse je šlo kakor po maslu, z lahkoto sem odpravljala dom, moža, otroke, društva in časopise. Izkoristila sem pač vsak trenutek.

A dandanes?

Dobre volje in energije imam še vedno v izobilju. Samo časa je manj, kajti s šestimi križi ne smem več izpreminjati noči v dan, kakor sva z možem delala več desetletij... Pa

Tudi v imenu proletarskih žena in onih, ki jim življenje ni moglo odpreti vseh dobrot duha in — zlasti dandanes ne — dobrobiti materialnega življenja, tudi v imenu onih tisočev žen in deklet, ki ne morejo misliti na več kakor na danes, a komaj še na jutri, želimo, da bi delo in življenjska pot, vztrajnost in neodjenljivost gospe Minke Govékarjeve ostala vsemu slovenskemu ženstvu trajen, zgleden in soliden kvader k rešitvi ženskega vprašanja. Naj jo usoda ohrani v njeni močni veri daleko preko običajnih starostnih mej. Kdor se tako veseli življenja kakor ona, kdor je tako srečno potopal mimo časov in ljudi — ta ostane ploden do konca dni! To naši veliki slovenski ženi iz dna srca želimo!

neka tiha melanholija se me polasča včasih v misli, da imam že toliko za seboj, a le malo še pred seboj. In vendar je še toliko načrtov neizvršenih, toliko misli nezapisanih, toliko knjig neprečitanih!

Kaj pa dandanašnja ženska mladina?

V enem oziru je srečnejša, kakor smo bile me. Vse duhovne dobrine ima na razpolago, vse šole so ji odprte. Knjig, predavanj, gledališča, koncertov, filmov... vsega na pretek. Kar smo me s težavo in po kapljicah zbirale, zajemajo one lahko iz polnih vrečev.

Ali misliš, da jih to osrečuje?

Vseh ne! Nekateri vsaj prehitro žive, premalo se zavedajo tega, kar imajo, in često zlorablajo svobodo sebi v škodo. Saj se morda motim, toda zdi se mi, da bodo nekatere dandanašnje mladenke hitreje stare in razočarane ter zagrenjene, nego smo postale me, ki starosti in zagrenjenosti skorajda ne poznamo in ne čutimo.

Nekaj pa jih je tudi že, ki so resne, visoko kvalificirane kulturne in socialne delavke, kakršnih včasih nismo imeli. Ponosne smo nanje in se radujemo, da jih bo čim dalje več.

Tudi Slovenke ste se dvignile, zlasti v povojnih letih!

Da, tudi Slovenke smo se dvignile, in — cilj mojih mladeniških želja in borb je že precej priborjen. Treba je le še, da izvojujemo ženstvu vse pravice v državni upravi in v političnem področju.

Torej politično enakopravnost hočete?

Seveda! Žena kot mati in vseh vrst delavka, ustvarjalka kulturnih in realnih dobrin, mora postati kot državljanka in davkoplavevalka enakopravna z moškimi od zastopstva in občinskih upravah do državne narodne skupščine, od občinske pisarnice do ministrskega stola. Hlače in krilo niso in ne smejo biti kriterij, nego sposobnost, iniciativnost, talent za organizacijo in izvršitev.

To je naš cilj, ki ga dosežemo prej ali slej, in prepričana sem, da ga dosežemo na korist in čast domovine in človeštva. Morda tega cilja jaz ne doživim, ali nič za to: dožive ga moje vnukinje!

Pa vendar ima prav dandanašnja ženska mladina hude boje za obstanek?

Resnično! Sledeč fašističnemu načelu, potiskajo dekleta povsod nazaj in jim jemljejo celo to, kar so že davno imele. Ta pojav je pač izrodek vsesvetovne krize, a trdno verujemo, da bo tudi te krize konec. Pospešiti konec te krize, pa je dolžnost tudi naša, zlasti mlajšega rodu.

Toda vse premalo solidarna so naša dekleta. Mnoge se zganejo le takrat, kadar jih zabolijo na lastni koži, ko je prizadet lastni žep. Sicer pa naše socialne in feministične težnje nekako z dobrohotnim nasmeškom prezirajo. Tako se borimo zanje, ki nas često iščejo šele, ko smo že opravile svojo borbo v njih korist.

Kakor vidiš, smo «me mlade» v svojih ciljih in sredstvih precej drugačne, kakor so bile naše prednice pred 40 in 50 leti in še pozneje. Včasih so pri nas in drugod žene le plesale, pozdravljale, izročale šopke in pobirale prispevke za kulturne in socialne svrhe na ugled moških. Za svoje ženske interese se niso brigale, ker se jih niti zavedale niso. Dandanes smo racionalnejše, treznejše, mnogo bolj samosvoje; vzlic temu pa nismo nič manj altruistične, nič manj nacionalne.

Element smo, ki iščemo in zahtevamo zadovoljstvo in srečo za se, da jo bomo v tem večji meri lahko delile drugim.

In še nekaj! Dandanašnji je že mnogo Slovenk, ki ne vidijo le v moškem svojega edinega spasa in svojega izključnega cilja. Še mnogo drugega lepega je na svetu, za kar je vredno, da živimo.

Kakor moškemu, je lahko tudi ženski ljubezen samo girlanda, dekoracija življenja, a se izživlja v svojem poklicu ali v koristnem socialnem ali kulturnem delu.

A najbridkejša Tvoja ura?

Bila je tista, ko nama je umrl edini sinko... Nič hujšega si ne morem misliti. Prebolela sem marsikaj... le sinka ne preboliva z možem nikdar. Tolaživa se z vnukinja-ma in vnukoma.

A dovolj! Koliko bi se še lahko pomenila — toda žena ve, da je srebro golk, zlato molk. Zato vsaj za ta moj nesrečni jubilej — končajva!

Za 70letnico pa že spet lahko prideš, — no, če boš hotel, seveda...

Ivo Peruzzi.

In glej, neki učitelj postave je vstal in ga je takole skušal: «Učenik, kaj naj storim, da dosežem večno žitljenje?» On pa je rekel: «Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?» Ta je odgovoril: «Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in z vso dušo in z vso močjo in z vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.» «Prav si odgovoril,» mu je rekel, «to izvršuj, in boš živel.» Ta pa se je hotel opravičevati in je rekel Jezusu: »In kdo je moj bližnji?«

Evang. Luka 10, 25—30.

I.

Na podgoriški postaji so ljudje čakali na večerni vlak. Le eden je hotel odpotovati, učitelj Majhen je pričakoval prijatelja, — vsi ostali pa so čakali kar tako. Kaj hočete?

Podgorica je majhno, čedno, a dolgočasno mestece, in še dolgočasnejše bi bilo, ako bi človek ne imel tega vsakdanjega čakanja pri večernem vlaku. Morda pa se le prikaže zanimiva osebnost, lepa neznanka, ali pa se morda prav nocoj ali prav jutri zvečer zgodi pri vlaku kak škandal ali celo nezaccija.

In kaj vse je že za Podgorico senzacija! Zadnje novosti iz družinskega, zakonskega in ljubavnega življenja, ki jih nikdar ne bo mogoče v Podgorici zagrniti tako, da bi škandalov željna publika že pol ure pozneje ne zvedela, da sta se tam sprla žena in mož, da so bili pri upraviteljevih otroci tepeni in da baje tudi tista Milica že ni več nedolžna.

Odhajajoči Cvetko Megla se je šceperil in je pripovedoval učitelju, da odpotuje v mesto le za dva dni, tam je gledališče, bar, zabava, tempo novega časa, in moral bi poginiti v tej zanikarni Podgorici, ko bi si ne mogel privoščiti po dvakrat na mesec teh izletov. In on si jih lahko privošči. Strokovnega učitelja meščanske šole je silno jezilo, da ga oni tako samovestno tika — te preklete bratovščine ob sobotnih pijančevanjih! Sploh, to prekletu malo gnezdu, kjer te skoraj vsak dojenček pozdravlja kakor starega znanca in kjer te vsak kravar obira, če mu nisi všeč, ker te že pozna in ti hoče biti enak. Pa to bo sedaj vse drugače. Sedaj pride prijatelj, ki nekaj velja v Podgorici, pravi doktor medicine, bodoči sekundarij na podgoriški bolnici. To bo družba — ne pa takle Cvetko Megla, gizdava krota kramarska.

Ljudje so iztegnili vratove in vlak se je težko prhaje in škripaje ustavil s svojimi tremi vagončki.

Nasmejan mlad človek v sivi obleki, s podjetno zavihanim krajcem klobuka in s kovčegi v rokah je izstopil.

Prijatelja sta se pozdravila in med pogovorom o dolgi in neprijetni vožnji krenila proti mestu.

Pogovor je bil splahnel. Dr. Janko Povoden je lahko gledal toneči dan te pokrajine, ki ni bila niti divje romantična niti otožna daljna ravan, ampak mehka in nekako zelo ubrana. Hribčki in holmi, nanizani ob hrbet zadnjega izrastka Karavank, na drugi strani Pohorje, med obojimi široka dolina, in v spodnjem zaokrožku mesto Podgorica, osredok majhnega sveta, nevidno zaplankanega. Pa tega Povoden ni mogel vedeti, da je naravni zid gorovja obenem tudi plot, preko katerega podgoriško mišljenje in čuvstvovanje ne uhaja; gorje tistemu, ki se s to zapovedjo in postavo ne strinja.

Bolniški strežnik za njima je nosil prtljago in zastonj napenjal ušesa. Onadva se nista pogovarjala o ničemer, kar bi se dalo raznašati kot novico po mestu.

«Zvečer pojdeš z menoj k Marnu!» je dejal učitelj. «Tam je naše omizje, in vem, da ti bo ugajalo!»

«Pojdem!» je obljubil Povoden.

Sestri Repički, ki sta imeli hišo tik ob cesti s kolo-dvora in ki sta morali vse vedeti, videti vsakega človeka in poznati njegova pota in slabosti, sta bili že pri oknu.

«Ali si ga videla? To je novi doktor! Mlad je šel!» je zašepetala Helena, poosebljena radovednost.

«Bomo videli, bomo videli!» To je bila pa Melanija, največja klepetulja, ki so ji rekli «mestne cajtenge». «Majhen ga torej pozna. Ta je tudi pravi tič! Za šolo in otroke bi se rajši brigal kakor za te svoje neumnosti. Lumpa, ponočuje in kvarta — sedaj pa hodi s tisto — z učiteljico Kolenčevo. Saj vemo, kako je! Za naših časov — o—»

«Ali že veš, da se je za doktorjem Bendetom peljala danes žena v Maribor, ker ji je nekdo pisal, da ima njen Cirilček, ta stari nemarnjak, tam mlado ljubico. Sram ga je lahko, njej pa privoščim, da se mora tudi ona s takimi sitnostmi malo pozabavati, ker je tako naduta gos!»

Majhen je čakal prijatelja pred vrati bolnice.

Bolnica ni bila velika, vendar so bili prostori svetli in visoki. Smrdelo je pač po desinfekciji, amoniaku in po tistem vlažnem, težkem potu razkrajajočega se življenja, ki je laiškim živcem prvi tesnobni memento.

Majhen je obstal kar pri vratih, Povoden pa je na spodnjem koncu hodnika srečal svojega bodočega šefa.

Doktor Sušec je obstal. Tu je bilo dvoje temnih oči, polnih trde odločnosti, pogled nekoliko zviška in malo zaničljiv — in z vsem tem se ni zlagalo ono, ki je izdajalo, kar je skušala volja tako prepričevalno zakriti. Mož je smel in moral stati na takem podstavku, in ni ga bilo v Podgorici, ki bi si drznil odrekati mu v brk to, s čimer se je obdajal.

Povodna se je takoj lotila negotovost in zadrega, ko se je predstavljal in javljal, da prihaja na službeno mesto.

«Odkod ste doma, gospod doktor?» je vprašal zamolkli glas, ki bi mu ne mogel določiti niti lege niti prave barve, ker je ni bilo. Bil je privzgojena, prisiljena trdota.

Povoden je odgovarjal uslužno, zelo vljudno in s tisto slednjo, prosečo prijaznostjo, ki nosi v sebi že upor nemočnega.

Kratka vprašanja, kratko, hladno slovo.

*

V stranskem prizidku so bila stanovanja zdravnikov. Ozka in dolga soba je bila pripravljena za Janka. Postelja, kanape, pisalna miza, stol, umivalnik in omara. Namesto posteljne omarice stolček brez naslanjala, nobene luči ob postelji!

Ko je bil vse pospravil in uredil, je postavil fotografijo dekleta na pisalno mizo, pisma pa vteknil v predal.

Sedel je na posteljo in si prižgal cigareto.

Rad bi bil legel in zaspal. Sanjaril bi in se tako zazibal preko polsna v nezavest spanja. Toda moral je še ven, ker je bil obljubil Majhnu.

Ljudje, ki so se ga bili oklenili ali v prijateljstvu ali v ljubezni, niso bili zadovoljni z njim, ko so ga spoznali, kolikor se more sploh spoznati človek. In on je to občutil kot veliko krivico. Pa ni bil on tako težke vrste človek, kakor si je to sam domišljjal. Bil je le kljub svoji veliki dovtetnosti in družabnosti mnogo in rad sam s seboj. Rad se je držal nekaj časa ob prijatelju ali ljubici, malo dajal, še več sprejemal, in kar naenkrat se mu ni ljubilo več niti to niti ono. Zabubil se je vase in čakal, čakal...

Morda ga bo sedaj ta mali kraj, kjer bo le malo živahno menjajočega se razvedrila, tesneje privezal k Majhnu, s katerim sta tovariševala do mature. Morda najde celo žensko...? Tu bi si moral prav za prav reči: «Stoj!». Tam na mizi je stala slika. Da, slika, a tudi nič več in nič manj kakor le lep retuširana fotografija. In to je prekleto malo! Živa Slavica je daleč, morda se oblači sedaj za gledališče, morda je pomislila nanj. Kaj veš, kakšno bo svidenje?

V dolini nekje je zvonilo «zdravo Marijo». Preko onih vrhov tam zunaj, ki zapirajo to dolino, je hotel zasanjati v široki, o j tako zelo široki svet. Saj morda ni svet tam zunaj nič širši od te male kotanje in ne mnogo svobodnejši od male slovenske domovine, a človek, od rojstva in detinstva vkleknjen v tesno življenje, sanja o svobodi kakor otrok o pravljičnem kraljestvu.

*

«Servus, doktore! Le bliže, tu smol!»

Kakor na povelje je bilo naenkrat vse tiho in od vseh miz so se radovedne oči ozrle v neznanca, ki ga je bil učitelj nagovoril za doktorja. V Podgorici ni bilo doktorjev na vagone! Ha! Majhen je predstavljal, ponosen kakor pav, in pri drugih mizah so se sklanjale glave in iztegovali vratovi, in polglasna vprašanja, sodbe in obsodbe so frčale že od ust do ust.

Tu ob peči je bila dolga miza «prvakov». Tu so bili: advokat dr. Ciril Bende, dirigent podružnice Slovenske banke Jaka Gobeždar, veletrgovec Miha Gobec, računski svetnik v p. Karel Zeč, ravnatelj meščanske šole Rafko Kambič, ravnatelj mestne hranilnice Ivan Šribar in šef gozdarskega urada Ivo Marn, inženjer in imenovan «der schöne Schani», gostilničarja Marna brat in ponos vse hiše.

Pri ostalih mizah so se držali trgovski sotrudniki, gospodje uradniki s sodišča, davkarije in sreskega načelstva, predvsem pa gospodje uradniki banke, ki so bili takrat najelegantnejši in izdatne cehe zmožni fantje.

Povodnovi novi znanci so bili: učiteljica Anamarija Kolenčeva, starejša učiteljica Berta Dolinarjeva, zelo kratkovidna in zelo netaktna, kakor je mislil Janko, ker ga je ves čas hladno in kritično ogledovala skozi ostra, zlata očala, in starejši učitelj Leben. Doslej je govoril le Majhen, in tudi ta le zato, da bi rešil mučno dolgočasje, ki se je polotilo družbe, odkar je sedel tujec med njimi. Majhen pa je pripovedoval o njihovih skupnih dijaških doživljajih. Ko je končal neko prav nezanimivo zgodbo, je pripomnil še Janko:

«Pusti to, Vladko! V teh dijaških spominih ni tistega, za kar jih danes imamo. Takrat, ko smo to doživljali, smo tudi vedno napeto pričakovali, kaj nam prinese bodočnost. Sedaj, ko na vsem ni prav za prav nič več

ko nič, se nam zdi preteklost veliko lepša, kakor je bila v resnici.»

«Tega ne podpišem, kajti takrat, ko smo še toliko upali, smo tudi laže živeli in bilo nam je zares lepo!»

«Kaj še!» se je sedaj oglasil učitelj Leben. «Še pre-dobro se spominjam svoje mladosti in dijaških let. Morda in najbrže ste jih vi doživljali drugače. Meni so bile sam pekel.»

«Tovariš se je tudi sam vzdrževal!» je dodala Anamarija zelo obzirno.

A Leben je kljub temu vzkipel.

«Tudi drugi so kleli, tudi taki, ki se jim ni bilo treba poditi za instrukcijami in milostjo raznih dobrodelnih ustanov. Oni so imeli opraviti le s seboj, s šolo in profesorji. Jaz pa sem se prekljal z vsem svetom, s svojimi tako imenovanimi 'dobrotniki', s starši mojih bedastih učencev, vedno sem si bil v laseh s profesorji in s seboj sem vlačil še vsa bremena svoje nature, tako da sem od sedemnajstih do dvajsetih let večkrat mislil na vrv in revolver kakor na svoj bodoči poklic. Torej je bilo le nekaj vsebine v moji mladosti, kajne, gospod doktor? Takšne, o kateri govoriš ti, Vlado, seveda nič ali prav, prav malo.»

«Oprosti, prosim,» je odvrnil Majhen, «saj to sem tudi jaz mislil. Kaj menite, da jaz nisem bil melanholičen. Oj, pa še kako! Ustreliti sem se tudi jaz mislil in ves svet mi je bil na poti. Včasih sem bil silo potr in obupan nad življenjem. Da!» Majhen je še pokimal in zelo resno pogledal predse v kozarec.

Tudi Kolenčeva je gledala predse, Janka je silil smeh, Leben pa si je prižgal cigareto in se delal, kakor da ga pogovor več ne zanima. Berta Dolinarjeva pa je vprašala kolikor mogoče otročje:

«Kaj pa vi, gospod doktor? Kolikokrat ste se pa vi nameravali ustreliti ali obesiti?»

«Seveda nešteto!» je odgovoril Janko v istem tonu.

«Pa vas je to kmalu minilo?»

«Seveda! Kako bi bil sicer danes še tu?»

«Torej priznate?»

«Kako menite?»

«Vidite. Brala sem nedavno neke pesmi. Bile so tako presneto žalostne, tako nasičene neke iluzorične tragike, da sem si mislila, ali bi ne bilo morda dobro, da vprašam dotičnega gospoda, čemu se vendar ne obesi, če je vse na svetu tako zanič, tako podlo in žalostno. Čemu ni vsaj on dosleden?»

«Ali ni to v splošnem puberteten pojav?» je vprašala Kolenčeva skrajno plaho.

«Je!» je odvrnil Janko resno.

«Ni!» je rezko zaklical Leben. «Pubertetni pojav je le tisto igračkanje s smrtjo, kakor sta ga doživljala tale dva. Drugim je od vsega začetka življenje težje, takim pa, ki se jim vse lepo ponuja na krožniku, postane le dolgočasno, zato si najdejo pač neko 'svetobolje', da se zde samim sebi zanimivejši in globlji.»

«Oprosti,» je zagrmel Majhen. «Meni se zdi, da imaš ti vse ljudi, ki jim ni bilo treba kdaj stradati in prositi, za šleve in lutke.»

«Ali mislite, da ne more mlad človek, prost gmotnih skrbi, ničesar težkega doživljati?» je vprašala Anamarija.

«Tega Leben niti ne trdi. Čemu zavijata?» Sedaj je bila Dolinarjeva naenkrat vsa resna. «A ker je prav on sam izkusil, kako strašno in bridko je, če je človek lačen in slabo oblečen, če stanuje v kakšnem zanemarnem brlogu brez zraka in luči, se mu na videz zde druge težave mladosti manj važne, ako se jim ni še pridružila gmotna beda.»

(Dalje prihodnjič.)

Žena v Španiji

Vsakemu inozemcu, ki stopi na španska tla, postane prav hitro jasno, da je mohamedansko gospodstvo skozi več stoletij zapustilo v Španiji precej vpliva. Nikjer v javnem in zasebnem življenju pa niso ti vplivi tako očitni, kakor prav v domačem življenju španske žene. Morda bo kdo oporekal, da je vse to samo vpliv pobožnosti, ki je zelo mogočen činitelj v življenju vsake Španke. Res je konservativizem v vseh strogo vernih južnih državah nenavadno močan (v južni Italiji zlasti), vendar pa nikjer ne presega konservativizma španske žene.

Mlado dekle žrase med domačimi štirimi stenami. Skoraj vsaka mora obiskovati samostansko šolo, kjer se od jutra do poznega večera ne uče samo znanosti, ampak porabijo precej časa, da ne rečemo, večino, za duhovne vaje. V šolo in iz nje ne hodijo hčere preprostejših staršev skoraj nikoli brez spremstva odraslih.

Pozneje vendar dovolijo dekletu, da se lahko pokaže čez dan na cesti. Tudi ni navada, da bi hčere boljših staršev šle v službo. Res se časih ukvarjajo s kakšnim študijem, toda teh študij je kmalu konec, ker se dekleta kaj zgodaj pomeže. Kadar so brez dela, se izprehajajo po drevo-redih, zmeraj po več skupaj, da pazijo druga na drugo. Popoldne, toda samo popoldne, zahajajo v kino, seveda ne brez spremstva odraslih domačih.

V Španiji imenujejo čas pred večerjo prav tako kakor povsod drugje popoldne, toda po južini, ki je navadno okoli devete ure zvečer, ne poznajo več besede «večer». Takrat se začne noč. In ponoči Španec ne sme videti spodobnega dekleta na ulici. Še celo starši odhajajo prav redko po tej uri od doma.

Pod temi okoliščinami si je v Španiji prav za prav težavno izbirati nevesto. Med bogatimi ljudmi se gleda kakor povsod drugje samo na denar. Če zagleda mlad mož, ki bi se rad oženil, na cesti deklet, ki mu je všeč, mu ne ostane nič drugega, kakor da gre med «amaterske detektive» in jo začne skrivaj zalezovati. Ko odkrije, kje je doma, poizkuša zvedeti njeno ime. Če zve, kako

se piše, pokliče vse prijatelje in znance na pomoč, da mu poiščejo človeka, ki bi ga lahko izvoljenki predstavil. Še drug način poznajo. Dekletu sledi v cerkev, kajti cerkev je edini kraj, kamor sme iti deklet samo. Če ji je všeč, bo že našla pot in način, da bo kje govorila z njim, seveda v spremstvu kakšne prijateljice ali sestre. Morda je potem ta prijateljica tako dobrega srca, da jo pusti vsaj za trenutek samo z izvoljencem.

Teh malo minut, ko sta fant in deklet sama, odloči vse. Poslej sme priti fant tudi v družino. Povabiti sme dekletovo družino v gledališče ali v kino — seveda na svoje stroške. V kavarni sme sedeti zraven dekleta, pri tem pa mora seveda zabavati strogo gospo mamo. Čim bolj pa se bliža dan poroke, tem manj strogo postaja nadzorstvo.

In naposled sta oba mlada človeka poročena. Kaj vesta drug o drugem? Skoraj nič. Kako dobro ali kako slabo se njuna značaja ujemata, spoznata šele v prvem času zakona. Toda tudi v zakonu, kjer ni pravega sožitja, vežejo otroci moža na dom. Saj si španskega zakona brez otrok skoraj ne moremo misliti. V boljših družinah imajo po navadi le po dva otroka, zato pa poskrbe siromašnejši za večje število mladine, da bi dobili starši čimprej oporo za svojo starost.

Medtem ko so žene zaradi gospodinjskih poslov vezane bolj na dom, prebijejo možje vsak dan dosti ur po kavarnah. Tu se srečavajo prijatelji, tu so v središču hitečega vrveža in življenja. Ali pa na cesti. V hiši so le malo.

Samo časih opazimo žene, ki zahajajo v spremstvu svojih tovarišic v majhne slaščičarne. Znano je namreč, da imajo Španke prav rade slaščice. Tam se pogovarjajo. Vzgojo in življenjske navade so si pridobile v šoli, duševni razvoj pa je pri njih vseh še zelo zaostal.

Pri družabnih sestankih se skoraj vselej zbirajo moški in ženske vsak zase. Isti interesi privlačujejo samo ljudi istega spola. Skoraj samo sorodniki občujejo med seboj. Človeku, ki ni v družini zrasel, se komaj posreči predreti obroč, ki oklepa družino. Če je pa tujec le zašel v krog družine, bo lahko ugotovil, da se žene največkrat dolgočasijo, saj so tako priklenjene k svojemu delu, da jim za kaj drugega ne preostaja časa. Kadar pa utegnejo, ne vedo kaj početi. Možje se med seboj pogovarjajo o politiki, o trgovini, morda o kakšni galantni pustolovščini iz svojih mladih dni. In tujec bo kmalu razočaran

zapustil družino in si zaželel normalnega družinskega življenja, kakršno je spoznal v Angliji, Franciji ali kje drugje.

Kar so v Španiji odpravili kraljestvo, je ločitev zakona sicer v bistvu dovoljena, toda dejstvo, da se ločenca ne smeta več nikjer drugje poročiti, prestraši marsikoga pred tem odločilnim korakom. Zlasti žena se boji ločitve, ker se ne upa živeti popolnoma nevezano z drugim moškim, ki bi jo najbrže prav hitro zapustil. Saj je znano, da so Španke v mladosti nenavadno lepe, da pa se prav hitro postarajo in zrede. Starejša žena pa kaj težko dobi moža.

Vzlic tej konservativnosti pa se je začelo tudi v Španiji obračati žensko vprašanje na bolje. Dosti Špancev in Špank je bilo že v tujini. Uvideli so, da primerjanje med razmerami doma in na tujem ni vselej pokazalo, da je doma bolje. Občutili so to ozkost in zaprtost preveč moreče. Znake duhovne revolucije, ki prihaja od mladih ljudi, v Španiji že občutijo.

Še bolj pomembno je za Španijo počasno pronicavanje socialističnih idej. V delavskih krogih že dolgo niso mogli imeti mladih ljudi tako zelo na povodeu, kakor so zahtevali stare šege. Delo je vzelo staršem preveč časa. Ni bilo zmeraj kakšne starejše osebe, ki bi lahko nadzorovala življenje mladih.

Čeprav je sport v Španiji za žensko dandanes še zmeraj samo pojem in nič drugega, se vendar kaže tudi na to stran važen, pomemben vpliv tujine. Tovariški duh, samostojnost in neodvisnost, to pa so še besede, ki se jih nobena Španka ne upa na glas povedati. Čeprav se ženske dandanes pogovarjajo v Španiji le o modi in telesni negi, bodo politični pretresi, ki so v Španiji tako pogosti, najbrže prav kmalu prinesli odrešenje od srednjeveških navad, ki še danes ta dan uklepajo ljubezen in zakonsko življenje v Španiji.

Draga gospa!

Veselje Vam prinašamo!
Dolgočas Vam preženemo!
Na skrbi pozabite!

Pri naših romanih se oddahneta in odpočijete po dnevnem delu. Izbrali smo povesti nalašč za Vas. Dolgo smo izbirali, preden smo poiskali dva izbora zanimivih zgodb. Prepričajte se sami, da je res.

V tretji zbirki založbe „Evalit“ dobite tele romane:

1. knjiga - Pierre Louys: Ženska in možicelj,
2. knjiga - Pierre Valmigere: Otani,
3. knjiga - Andrej Latzko: Sedem dni, I. del,
4. knjiga - Andrej Latzko: Sedem dni, II. del,
5. knjiga - Emil Vachek: Kri ne kliče po maščevanju, I. del,
6. knjiga - Emil Vachek: Kri ne kliče po maščevanju, II. del,
ali pa izdamo namesto te knjige Hofbauerjev vojni roman
„Pohod v zmedo“, I. in II. del,
7. knjiga - Heinrich Mann: Profesor Unrat, I. del,
8. knjiga - Heinrich Mann: Profesor Unrat, II. del,
9. knjiga - Štefan Žeromski: Povest greha, I. del,
10. knjiga - Štefan Žeromski: Povest greha, II. del,

Teh deset knjig dobite broširane za Din 100.—.

Za vezavo v platno po dva dela skupaj se doplača Din 60.—.

V četrti zbirki založbe „Evalit“ dobite romane, ki jih bere lahko tudi mladina:

1. Knjiga - Aleksander Dumas: Črni tulipan, I. del,
2. knjiga - Aleksander Dumas: Črni tulipan, II. del,
3. knjiga - Jack London: Joe med pirati, I. del,
4. knjiga - Jack London: Joe med pirati, II. del,
5. knjiga - Nikolaj Ljeskov: Askalonski hudobec,
6. knjiga - Edgar Poe: Zgodbe groze,
7. knjiga - Maurice Leblanc: Lupin se ženi,
8. knjiga - Björnsterne Björnson: Veseli fant,
9. knjiga - Henrik Sienkiewicz: Mali vitez, I. del,
10. knjiga - Henrik Sienkiewicz: Mali vitez, II. del.

Teh deset knjig dobite broširanih za Din 67.—.

Za vezavo v platno po dva dela skupaj se doplača Din 60.—.

Eno knjigo Vam radi pošljemo brezplačno na ogled.

Zastonj Vam priložimo k drugi številki mapo pisemskega papirja, če nam do 5. januarja 1935 nakažete naročnino Din 68.— za 12 številok „Žene in doma“ in 10 prilog za kroje in ročna dela. Izvolite odrezati naročilnico, ki je na 24. strani.

Pozdravljam Vas!

Polkrajškova

*To so romani
III. zbirke
založbe „Evalit“,
ki jih boste z
veseljem brali! 10
takih knjig dobite
za znižano ceno
Din 100—,
v platno vezane
za Din 160—.*

Za veselje in kratek čas Vam nudimo
 zbirko naših romanov (1000 strani):

1. knjiga — Aleksander Dumas:
 »Črni tulipan«, I. del,
2. knjiga — Aleksander Dumas:
 »Črni tulipan«, II. del,
3. knjiga — Nikolaj Ljeskov:
 »Askalonski hudobec«,
4. knjiga — Edgar Poe:
 »Zgodbe groze«,
5. knjiga — Jack London:
 »Joe med pirati«, I. d.,
6. knjiga — Jack London:
 »Joe med pirati«, II. d.,
7. knjiga — Maurice Leblanc:
 »Arsen Lupin se ženi«,
8. knjiga — Björnsterne Björnson:
 »Veseli fant«,
9. knjiga — Henrik Sienkiewicz:
 »Mali vitez«, I. del,
10. knjiga — Henrik Sienkiewicz:
 »Mali vitez«, II. del.

Vseh deset knjig dobite za Din 67.—

Če nam pridobite novo naročnico, ki bo plačala Din 172.— za 12 številčk »Žene in doma«, 10 prilog za kroje in ročna dela, 5 gospodinskih knjig in 10 romanov, pa Vam pošljemo zlato nalivno pero.

PREVZEMITE POVERJENIŠTVO. PA IMATE LAHKO DOBER POSTRANSKI ZASLUŽEK!

Odrežite!

Pošljite mi brezplačno na ogled:

1. knjigo Pierre Louyasa: »Žena in možičelj«,
2. knjigo Aleksandra Dumasa: »Črni tulipan«. Če mi knjigi ne bosta všeč, Vam ju vrnem. Če pa tega v osmih dneh ne storim, naj Vam bo to dokaz, da si Vaši zbirki obvezno naročim.

Plačala Vam bom takoj za

III. zbirko Din 100.—
 IV. zbirko Din 67.—

	za III. zbir.	za IV. zbir.
a) polletno po	Din 51.—	Din 34.—
b) četrtletno po	Din 26.—	Din 17.—
c) mesečno po	Din 10.—	Din 6.—

Kar ne želite, črtajte!

Obljubim, da bom naročnino Din 68.— za 12 številčk »Žene in doma« in 10 prilog za kroje plačala do 5. I. 1935. Vi pa mi v drugo številko zastoj priložite mapo pišemskega papirja.

Moj naslov je:

Ime:

Bivališče:

Zadnja pošta:

Roman ječarjeve hčere, ki na čudovit način reši po nedolžnem zaprtega plemiča-učenjaka in očeta črnega tulipana.

Student Joe je ušel z doma in zašel med morske razbojnike, ki ukradejo blagajno njegovega očeta. Po nevarnih zapletljajih reši Joe očetov denar in izroči pirate zasluženi kazni.

Edgar Poe opisuje čudežne in grozne prigode

Arsen Lupin je junak dneva, vlomilec in gentleman, ljubi-mec žensk in prijatelj

Roman veselega fanta bo vsaka žena z naslodo čitala. In Mali vitez? Kdo ni že dvakrat ali trikrat prebral junaško zgod-

*Dva petdesetaka
sem si prihranila,*

*ko sem pridobila za založbo
„Evalit“ novo naročnico. Ta
je plačala v osmih dneh na-
ročnino za deset knjig in
12 številčk revije „Prijatelj“,
jaz pa sem zato
dobila zlato na-
livno pero.*

Tudi Vi lahko dobite zastoni
zlato nalivno pero!

Letošnja III. zbirko romanov dobite mehko vezane za Din 100.— in
platno vezane za Din 160.— in sicer:

Pierrea Louysa: »Ženska in možicelj«.

Roman ljubezni in strasti pod žgočim španskim solncem, zgodba nepričakovanih,
udovitih razpletkov, pesem sevilskega karnevala... Knjiga je bogato ilustrirana.
Vi za mladino!

Pierrea Valmigerea »Otani«.

V tem romanu opisuje francoski oficir pred nemško ofenzivo svoje prejšnje živ-
ljenje, ki ga je živel pred 500 leti v bajni japonski deželi, deželi rož, sovraštva in
naščevanja.

Andreja Latzka: »Sedem dni«, I. in II. del.

o je povest proletarca, ki doživi v sedmih božičnih dneh toliko bridkega, da drže
doživljaji čitatelja med čitanjem v stalni napetosti.

Heinricha Manna: »Profesor Unrat«, I. in II. del.

o roman je izšel v originalu v velikih nakladah. Roman opisuje zagrenjenega
profesorja Rata, ki se zaradi žalitev in zasmehovanja na poseben način maščuje
nad svojimi bivšimi učenci.

Štefana Žeromskega: »Povest greha«, I. in II. del.

eromskega priznavajo za prvega poljskega pisatelja. Razočarano mlado dekle
mori svoje dete, pada vedno globlje in postane ljubica sleparjev, tatov in vlo-
milcev, ki jo prisilijo, da zanje mori in krade. Pri tem pa še vedno z vso dušo
ubi očeta svojega otroka. Njeni rablji jo prisilijo, da se mora vtihotapiti tudi v
njegovo stanovanje, in ko zasluči, da ga mislijo umoriti, se skesa svojega dejanja
in ga v zadnjem trenutku reši iz morilčevih rok.

Jožefa Hofbauerja vojni roman: »Pohod v zmedo«, I. in II. del.

pisuje vso strahoto klanja ob goriški fronti na Sv. Mihaelu, kjer so se Čehi in
lovenci morali boriti skupno z Nemci. Strahotno je opisan razpad fronte leta 1918.

Sinclaira Lewisa: »Mantrap«.

o roman opisuje avanture dveh ameriških sportnikov, ki sta zašla na sever med
ndijance. Daleč zunaj kulture na Divjem zapadu se meščan zaljubi v lovčevno
eno, s katero pobegne na priprostem čolničku. Prevarjeni mož zasleduje sestran-
ano dvojico in...

Nalepke
znamko za
25 par

Ljubljana
Dalmatinova ul. 10
Poštni predal 291

Tiskovina

Založba

„Evalit“
ureva revije „Prijatelj“

Odrežite!

EDGAR ALLAN
POE
**Zgodbe
groze**

V teh desetih knjigah do-
bite grozne, vesele, zaljub-
ljene, zgodovinske, junaške,
detektivske, pustolovske in
romantične povesti, torej za
vsakega nekaj.

Žene delajo vse

Dandanašnje žene lahko s pravico trdijo, da so enakovarne možu, ker delajo vse kakor on.

Prišel je čas, ko se ne more nihče več norčevati iz feminizma in iz emancipacije žen. Nihče ne more več imenovati žensk «šibkejši spol» v omalovaževalnem zmislu glede na njihov duševni in telesni ustroj. Tudi o kakih podrejenosti ne more biti več govora. Danes je večina žensk samostojnih; preživljajo se z delom, ki so ga časih opravljali največ ali pa celo izključno moški. Tega uspeha prav za prav ne prisojajo feminizmu, ampak načinu sodobnega življenja, posebno socialnim potrebam. Naj bo, kakor hoče, resnica je, da ženske v marsičem nadomestujejo in zamenjujejo moške.

V Ameriki na primer morajo mlade učiteljice, preden stopijo v službo, dovršiti poseben poljedelski tečaj, nakar dobijo diplomu in naslov «učiteljice-ekonomke». Za časa svojega službovanja morajo učiteljice po vaseh opravljati tudi kmetijska dela in praktično kazati otrokom, kako se obdeluje zemlja. Drugače lahko po ameriških tovarnah in delavnicah povsod vidite pri strojih poleg moških tudi ženske. Ženska je tam samostojna oseba, oseba zase, ki popolnoma neodvisno dela in nastopa v življenju.

Pa tudi v drugih deželah, tako pri nas, lahko vidimo ženske kot mehanične delavke, kot šoferke, kot trgovke in trgovske pomočnice, da ne pozabimo uradnic, zdravnic, lekarnark, inženjerk, odvetnic in vseh ostalih poklicev, ki so bili nekdanj izključno moška last. Ženske delajo vse. Če hočemo biti okritosrčni, delajo danes celo več kakor moški, ker so poleg svojega vsakdanjega opravila tudi še gospodinje, vsaj v večini primerov, in dobre matere. Prva leta po vojni, ko so se ženske jele boriti za svoje pravice in svoja mesta v družbi, so vsi mislili, da bodo s svojim vstopom v javno življenje izgubile mnogo svoje ženskosti, da ne bodo mogle več posvečati dovolj skrbi odgajanju otrok in da utegnejo s svojo samostojnostjo in prostostjo postati nevarne

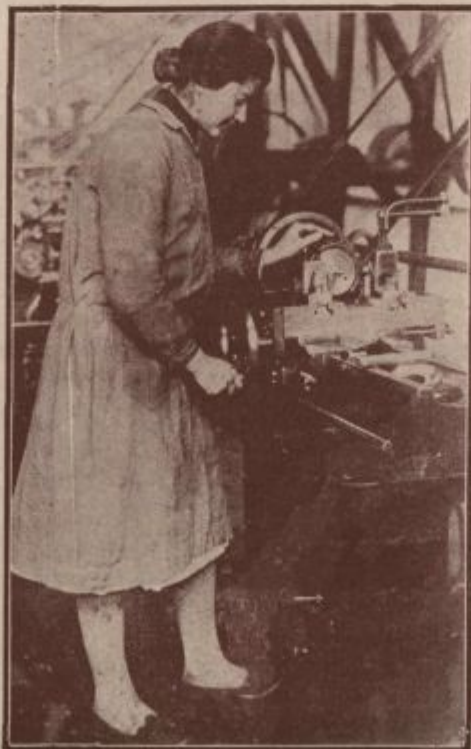
Ameriške dijakinje odhajajo na poljska dela.

navrstvenemu stanju družbe. Vendar se je pokazalo, da so bili vsi ti strahovi neosnovani. Kolikor današnje ženske ne morejo biti same dobre gospodinje in matere, toliko so se potrudile, da organizirajo ustanove, ki bodo vzele nase skrb za njihove otroke. Tako ženske slej ko prej delajo vse, samostojno, kakor moški.

A to jim prav nič ne brani, da ne bi bile tudi dame. Narobe, dandanes so ženske bolj dame kakor kedaj poprej. Še več: v nekem pogledu so si postavile to celo za cilj. Delati in vendar biti dame — prave ženske!

Ženska kot toorniška delavka.

Ženska kot mehanična delavka.

Ženska kot trgovka.

Pravljica o peklenščku in skopuhu

Nekega dne je prišel peklenšček na zemljo, se klatil iz kraja v kraj in gledal okoli sebe, kje bi koga pobral. Ko je hodil tako okoli, je srečal skopuha, ki je bil celo v peklu znan zaradi svojega oderuštva in skopuštva. Šla sta skupaj dalje in prišla do travnika, kjer je mlada pastirica pasla ovce. In zdajci je pastirica jezno zaklicala:

«Kako poredne ste, grde ovce, da bi vas le peklenšček pobral!»

«Ali slišiš, kaj je rekla pastirica?» je vprašal skopuh. «Zakaj ji ne vzameš ovac?»

«Ker ni tako mislila, kakor je rekla,» je odvrnil peklenšček, «in če ne misli tako, kakor reče, tedaj nimam moči, da bi ji vzel ovce!»

Šla sta dalje in kmalu prispela do samotne kmečke hiše. Pred vrati je stala stara, jezna ženica in se ravno pripravljala, da bi natepla majhnega fantička. V tem, ko je zamahnila z roko, je vzkliknila:

«Da bi te peklenšček pobral, ti zanikarni fant!»

Ko sta bila že nekaj korakov od hiše, je vprašal skopuh peklenščka: «Zakaj nisi vzel fanta, kakor je rekla ženica?»

«Ker ni tako mislila, kakor je rekla,» je odgovoril peklenšček, «in če ne misli tako, kakor reče, tedaj nimam moči, da bi ji vzel fanta!»

In spet sta hodila dalje. Pa jima je prišel nasproti star, sivolas kmet, ki se je pravkar vračal z njive. Ves siromašen, truden in bolan je bil videti. Ko je zagledal skopuha, se je zdrznil, se mu globoko odkril, komaj pa je minil skopuha, je tiho zamrmral: «Da bi ga peklenšček pobral, grdega oderuha!»

«Ali slišiš,» je tedaj rekel peklenšček. «Kar je rekel, je tudi resnično mislil!» In je vzel skopuha pod pazduho in ga odnesel s seboj v pekel.

Igre v sobi

Dragi otroci! Zdaj je zunaj že mraz in nič več se ne morete igrati pod milim nebom. Kaj pa naj počnete v sobi, kjer je tako malo prostora? E, igrali se boste spet, da vam ne bo

čas tako počasi tekkel. Saj se samo učiti tudi ne morete! Evo vam nekaj prijetnih igrice, ki so kakor nalašč za hladne dni v sobi.

1. Iskanje ključa.

Za to igro potrebujemo majhen ključ ali pa kakšen drug majhen predmet, ki se da natekniti na vrstico. Vzamemo kakšne tri ali štiri metre dolgo vrstico, natakemo nanjo ključ in jo na koncih zvežemo, da tvori krog. V ta krog stopijo vsi igralci razen enega, in sicer prav skupaj, tako da imajo vrstico in roke za hrbtom. Potem oddajajo za hrbtom drug drugemu ključ. Eden izmed igralcev sedi na stolu v sredi in ugiba, kdo ima ključ. To bo seveda zelo težko uganil, ker premikajo vsi igralci roke na hrbtu. Če se zmoti in pokaže takega, ki nima ključa, mu sme ta prisloniti eno po zadnji plati, če pa pokaže pravega, gre ta namestu njega v sredo, on sam pa na njegov prostor.

2. Računska igra.

Pri tej igri je treba hitro šteti od 1 naprej, in sicer pove vsak igralec naslednjo številko. Prvi reče 1, drugi 2, tretji 3, četrti 4 itd. Samo tisti, ki pride nanj številka 7, številka, ki je mnogokratnik števila 7, ali pa število, ki ima na koncu 7, mora reči namestu nje «brrr». Tisti, ki se zmoti, izstopi iz igre, zmaga pa tisti, ki ostane nazadnje sam v igri. Za zgled povemo, pri katerih številkah do 100 je treba namestu številke reči «brrr»: To so številke: 7, 14, 17, 21, 27, 28, 35, 37, 42, 47, 49, 56, 57, 63, 67, 70, 77, 84, 87, 91, 97, 98. Čim hitreje se šteje, tem zanimivejša je igra.

3. Lov na jabolka.

V večji skledi plava več majhnih jabolok, in naloga je, da izvleče vsak igralec eno jabolko z ustí iz vode. Z rokami si pri tem ne sme nič pomagati. To bi ne bila nič težavna naloga, ako bi ne bili prej izpulili vseh pecljev. Zato mora vsakdo prijeti jabolko z zobmi, to pa ni tako lahko, kakor bi se morda komu zdelo, ker jabolko pri količkaj močnejšem dotiku zdrsne na stran ali pa se potopi. Moker obraz bo imel vsakako vsak igralec.

4. Izgubljena piščalka.

Kakšnemu prijatelju pripnemo skrivaj na hrbet piščalko, ki visi na 20 centimetrov dolgi vrstici. Potem se vsi drugi postavijo v krog okoli njega in mu rečejo, da mora poiskati piščalko. Z rokami delajo vsi, kakor bi potovala piščalka od roke do roke okoli. Ko prijatelj išče piščalko po rokah, jo lahko prime tisti, ki je za njegovim hrbtom, zapiska nanjo in jo spet izpusti. Prijatelj se seveda hitro obrne, toda piščalka je že spet za njim in nekdo drug že zapiska nanjo.

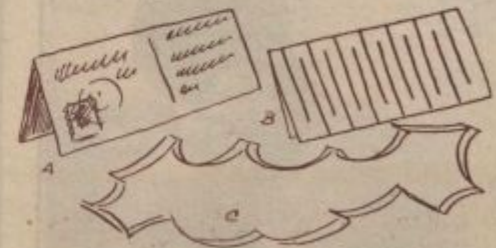
Če smo pri tej igri zelo previdni, prijatelj, ki išče piščalko, dolgo ne bo uganil, da visi na njegovem hrbtu. Krog okoli njega pa seveda ne sme biti preširok, da lahko piščalko vsakdo hitro prime in neopazno izpusti.

5. Petje.

Več otrok začne peti kakšno pesem. Čim bolj znana je, tem bolj je. Eden petje vodi in seveda tudi zraven poje. Iznenada pa sredi kakšne besede neha in vsi drugi morajo hkrati z njim nehati. Kdor ne neha, izstopi iz igre, drugi jo pa nadaljujejo. Kdor se zadnji zmoti, vodi v prihodnji igri petje.

Tako, dragi otroci. Za zdaj smo vam popisali pet zabavnih igrice. Drugič pa še kaj več!

Kdo zna zlesti skoz razglednico?

Marsikomu se utegne to zdeti nekaj nemogočega. Je pa le mogoče! Treba ni drugega ko razglednico po dolgem pregniti (A) in jo nato izmenoma enkrat od odzgoraj, enkrat od odspodaj zarezati, kakor kaže slika B. Če zdaj razglednico raztegnete, dobite iz nje velik krog (C), skozi katerega čisto lahko zlezete.

Kadar pridejo
znanci k nam v vas

jim lahko pripravimo v razvedrilo različne lepe reči. Na primer žirafa. Pomaranča je trup, noge vrat, rožička pa naredimo iz zobotrebecv. Za glavo vzamemo suho češpljo. — Ali pa košarico. Pomarančo izrežemo, kakor kaže slika, tako, da dobi obliko košarice, poberemo meso iz nje in jo napolnimo s sladko smetano, ki se navzame od pomaranče še prav prijetnega okusa.

Lačni ptički vas prosijo hrane . . .

Kotiček tete Mine

Ljubi otroci!

Prav vesele in srečne božične praznike vam želim. Upam, da vam prinese Ježušček mnogo darov: takih, ki jih potrebujete za vsakdanje življenje, in tudi takih, ki vam bodo krajšali čas in vas zabavali. Gotovo pa dobite lepo božične drevesce, saj ga bom še jaz imela, ki sem že stara in nadležna. V duhu vas kar vidim, kako vriskate in razgrajate okoli drevesca in kako vam oči žarijo od sreče! In vi sami boste gotovo tudi pripravili mamici in atku majhno veselje. Če si niste prihranili dinarčkov, da bi jima kupili kako darilce, se pa gotovo učite kake pesmice na pamet, da jo boste deklamirali na sveti večer. In tisti izmed vas, ki se učijo igranja na klavir, bodo gotovo zaigrali milo, staro pesmico: «Tiha noč, blažena noč.» Lepo bo na sveti večer, gotovo bo prav lepo, in srčno vam želim, da se vam ne bi prstki zmešali in da se tistim, ki bodo deklamirali, ne bi jeziček zapletel, kakor se je nekoč meni. Joj, kako hudo je bilo takrat. Vsi so stali okoli prižganega božičnega drevesca in upirali vame oči, jaz pa nisem vedela kod ne kam od sramu. Nisem se mogla spomniti, kako se pesmica nadaljuje, in že so mi silile solze v oči, ko me je očka dobrohotno pobožal po licih in rekel: «Nič ne jokaj, Minica, saj vem, da si dobro znala svojo pesmico in se ti je le zdaj, ko te vsi gledamo, jeziček zapletel!» Joj, da bi vedeli, kako sem mu bila hvaležna, da me je rešil mučne zadrege! In potem nam je mama razdelila darila, in mahoma je bilo vse gorje pozabljeno. Da, lepo je, dokler ima otrok še mamico in očeta, ki imata za vsak pregrešek še opravičilno in dobrohotno besedo! Zato ju morate tudi zmerom lepo ubogati. Kajti nihče na svetu vas ne bo imel rajši od njiju. In ko pride novega leta dan, ne pozabite voščiti staršem sreče v novem letu. Obenem jih pa prosite, naj ostanejo zvesti naročniki «Žene in doma», ker če bi odpovedali list, vas tudi jaz ne bi več videla in ne bi mogla več pokramljati z vami. Tega bi mi pa bilo silno žal — nemara da tudi vam.

Srčno vas pozdravlja in vam želi mnogo veselih uric v novem letu

Vaša

teta Mina.

Rešitev magičnega kvadrata iz štev. 11.

1. Anam,
2. Nero,
3. Arad,
4. moda.

Šale za naše male.

«Bumček, tak bodi no že miren! Kdo te bo poslušal, če tako kričiš!»
«Indijance se igram.»

«Tako, potem pa le lepo ubogaj mamico. Ali ne veš, da Indijanci zelo spoštujejo in ubogajo svoje matere?»

«Vem, toda jaz igram takega Indijanca, ki nima več mamice!»

*

Bumček pride v očetovo pisarno.

«Očka, ali verjameš, da ne moreš tako dolgo stati na eni nogi, dokler ne tečem trikrat okoli tebe?»

Oče se dobrodušno nasmehne: «Ne, tega ti pa res ne verjamem.»

«Nu, očka, pa poizkusiva!»

Oče je dečku na ljubo vstal in dvignil eno nogo. Bumček je tekel dvakrat okoli njega, potem je pa sedel na zofo. «Veš, očka, drugi teden bom tekel še tretjič. Ne verjamem, da boš ti do takrat stal na eni nogi!»

*

«Babica,» reče Bumček, «jaz pa znam nekaj, česar ti ne znaš!»

«Nu, kaj bo neki to?»

«Rastil!»

Uganke.

R a r a r a t a n a z l a u

Zgornjo besedo razdeli v zloge. Če zloge pravilno sestaviš, dobiš znan pregovor.

Zlogovnica.

e, e, el, vel, ne, pa, fa, ra, mil, gon, to

Iz zgornjih zlogov sestavite pet moških krstnih imen. Če postavite pravilno imena drugo pod drugo, boste lahko brali v začetnicah novo moško krstno ime.

Nove uganke.

Danes vam pokažemo nekaj novih ugank. Težke niso, vendar boste morali nekoliko misliti, zakaj brez premišljevanja pa res ne pojde. Tu vam pokažemo primer. Kako pride roža do rose?

r o ž a	Rešitev: r o ž a
— — — —	k o ž a
— — — —	k o s a
r o s a	r o s a

Prvo in zadnjo besedo vam pove-mo, vmesne besede morate pa sami najti. Dobite jih tako, da izpremenite eno črko iz prejšnje besede. Vse ostale črke ostanejo neizpremenjene in v istem vrstnem redu. Zdaj pa poizkusite sami rešiti tako uganko. Kako pride riba do žabe?

r. i b a
⊕ ⊖ ⊕ ⊖
— — — —
ž a b a

Težje je rešiti take uganke, če je dovoljeno poljubno izpreminjati vrstni red črk in je obenem treba pri vsaki besedi zameniti po eno črko. Na primer: kako pride mama do mize?

m a m a	Rešitev: m a m a
— — — —	m i m a
— — — —	r i m a
m i z a	m i z a

Prve tri besede so ostale v istem vrstnem redu, samo da smo v vsaki besedi zamenili po eno črko; zadnja beseda ima pa mimo zamenjene črke tudi nov vrstni red črk. Za poizkušnjo vam damo tudi tako uganko. Kako pride osel do sena?

o s e l
— — — —
— — — —
s e n o

Rešitev obeh ugank objavimo v prihodnji številki.

Magični kvadrat.

	1	2	3	4
1	T	r	s	t
2	r			
3	s			
4	t			

2. istoglasje dveh besednih končnic
3. pridevnik (drzen)
4. kazalni zaimek

POSOJANJE KNJIG...

Kdor ima knjige, ima prijatelje. V zvezi z našim člankom nima ta stari izrek več tistega pomena, ki bi ga moral imeti. Predstavljajte si, da nekdo s posmehom izgovori zgornje besede: «Kdor ima knjige, ima prijatelje» — namreč dobre znance, tovariše, bratrance in sestrične, nečakinje in tete, ki jim mora posojati svoje knjige. Zaradi knjig ima prijatelje. Vsak ga prosi za kako knjigo ali za več knjig, in ustreči mu mora.

Ali res mora? — Če bi vprašali knjigararja, bi vam odločno odgovoril: «Nikomur ne posojajte knjig. Tisti, ki vas prosijo zanje, imajo dovolj denarja za kavarne, kinematografe, slaščičarne, nove zimske klobuke — zakaj torej ne bi imeli tudi denarja za knjigo? K nam naj pridejo in naj si jo kupijo, kakor ste si jo vi kupili!» In če bi vprašali pisatelja samega, ali naj posojate svoje knjige prijateljem, vam bo tudi odgovoril: «Nikar ne storite tega! Kdor hoče brati, naj si knjige kupuje. Če pa nima denarja, da bi si omislil knjigo, naj si jo izposodi v knjižnici proti primerni odškodnini. Nikakor pa ne gre, da bi zasebnik s svojo knjižnico škodil knjigararju!»

Kateremu koli izmed svojih prijateljev, tet, sestričen, bratrancev in nečakov bi rekli, da je nedavno tega osleparil cestno železnico, češ da ni kupil listka, vsak bi se strašno zgražal nad vami in se z vsemi štirimi branil takega očitka. Vendar: ali s tem, da si izposojajo knjige, namestu da bi si jih kupili, ne osleparjajo založnikov, knjigar in pisateljev? Radi bi brali to ali ono knjigo, za kako delo se še posebno zanimajo in v žepih imajo dovolj denarja, da bi si ga lahko kupili — toda samoumevno se jim zdi, da si knjigo izposodijo od kakega znanca. Izposodijo si jo in jo netočno, mnogokrat šele po dolgem terjanju, zamazano in poškodovano vrnejo — ali je pa sploh ne vrnejo.

Če nekoliko razmišljate o tem, boste spoznali, da ljudje v tej stvari nimajo nobenega čuta. Ni jih sram, če srečajo na cesti znanca, ki jih je že desetkrat terjal za svojo knjigo. Ni jih sram priti k zancu in ga prositi za najnovejšo knjigo, medtem ko so prejšnje knjige umazane in raztrgane vrnili ali pa kakšne izmed njih sploh niso vrnili. Ljudje, ki zmerom točno plačujejo svoje najemnine, ki si ne bi za nič izposodili od zancev denarja, ljudje, ki vse svoje življenje točno in redno izpolnjujejo svoje obveznosti — si izposojajo knjige povsem mirno, brez najmanjšega očitka. In kako užaljeni, ogorčeni bodo, če jih terjamo, naj nam knjige po danem roku vrnejo. In Bog nas varuj, da bi si dovolili le najmanjšo opazko, češ da so grdo ravnali s knjigami ali da so jih kakorkoli poškodovali! To bi bil z naše strani zločin! Sami se pa svojega zločina nikakor ne zavedajo!

Izkušnje prijateljev knjig so v tem oziru zelo bogate in posebno ob dolgih zimskih večerih nam pogosto spet prihajajo v spomin. Kolikokrat smo že sklenili, da ne bomo nikomur več posojali knjig! Ali tega sklepa se ni moči zmerom držati! Kdo ne bi uslišal prošnje po kaki knjigi, če prihaja taka prošnja iz bolniške sobe najboljšega prijatelja? S kolikšno skrbjo bomo takoj pregledali svoje police in poiskali najlepše in najmikavnejše knjige, da bodo zazvene v tihoto žalostne bolniške sobe.

Da, v takih primerih bomo zmerom posojali svoje knjige, in hvaležen pogled, topel stisk roke, iskrena zahvala, ko nam bo bolnik vrnil knjigo, nas bo odškodovala.

Vsem drugim «prijateljem naših knjig» pa mirno pokažimo vrata!

Ljubezen ječarjeve hčerke

Tole je menda že vsaka naša naročnica sama izkusila: Zaželela si je kakšno dobro knjigo, lep ljubezenski roman, da bi ga brala in se raztresla. Pa ni mogla dobiti takega, ki bi ustrezal vsem njenim zahtevam, in če jih je vzela v roke deset ali pa še več. Vsakemu je kaj manjkalo, da ni bila z njim docela zadovoljna.

Res je težko vsem ljudem ustreči, ker ima vsakdo svoj, na poseben način izoblikovani okus. To občutijo zlasti pisatelji, ki so odvisni od teh okusov, in knjižne založbe, ki jim je temelj zanimanje čitateljev. Zato je toliko pisateljev, ki si ne morejo pridobiti občinstva, čeprav so njihova dela umetniško na visoki stopnji, ali pa si ga pridobe samo pri nekaterih ljudeh, ki se navdušujejo zanje, drugi pa jih hladno odklonijo. Res nekaj posebnega, dovršen opazovalec ljudi mora biti tisti pisatelj, ki zna prikleniti nase vse sloje ljudi, moške in ženske, otroke in odrasle. Takemu pisatelju je uspeh že naprej zagotovljen.

Takih pisateljev pa poznamo v svetovni književnosti prav malo.

Eden izmed njih je stari mojster Aleksander Dumas. Kdo ga ne pozna? Kdo še ni bral kakšne njegove knjige? Njegova dela so šla v svet v milijonskih nakladah, čeprav je že sto let, kar so prva izšla, in še dandanes prihajajo v svet nove, zmeraj nove izdaje. Svežost diha iz njih, tista zmeraj nova svežost, ki je nobeno stoletje ne more zadušiti. Večno mladi so njegovi junaki, njegove junakinje. Mušketir d'Artagnon, Edmond Dantès — grof Monte Christo, vitez Rdeče hiše, in koliko jih je še, ki bodo ostali ljudem dalje časa v spominu kakor marsikateri junak iz resnične zgodovine!

Zato smo se pri izbiranju del za našo novo zbirko tudi mi odločili, da bo prva knjiga, ki jo bomo izdali, Dumasjev roman «Črni tulipan», tisti roman, ki je med vsemi umetninami tega slavnega pisatelja ženski duši najbližji.

Naj vam v kratkih besedah povemo njegovo vsebino:

Hudi politični boji divjajo na Holandskem, v tej deželi cvetice. Francozi ogražajo mlado državico in še doma so hude razprtije. V Dordrechtu živi učenjak Kornelij van Baerle. Za nič drugega se ne briga kakor za svoje cvetice. Vzgojiti hoče črni tulipan, o katerem trdijo vsi, da ga sploh ni mogoče dobiti, ker priroda docela črnih rastlin ne pozna. Samo tej misli živi in vse kaže, da se mu bo čudežno odkritje res posrečilo. Tudi njegov sosed se ukvarja z isto mislijo, toda brez uspeha. Nevoščljiv je, in da bi svojega srečnejšega tekmeča ugonobil, ga naznani, da skriva pri sebi važne listine. Kornelij je res po naključju hranil neka pisma, ki so mu bila zaupana, pa njihove vrednosti ni poznal. Ko so jih pri njem dobili, so ga vrgli v ječo in obsodili na smrt. Šele na morišču so ga pomilostili in mu kazen izpremenili v dosmrtno ječo.

V ječi se seznanil s prelepo ječarjevo hčerjo in tu se razvije ljubezen, tako lepa, tako nežna, kakor jo more opisati le pero velikega Dumasja.

Koliko bojev, koliko težav je bilo še treba, da je zrasel črni tulipan, koliko ovir je bilo treba premagati, da je postal Kornelij spet svoboden človek! Toda povsod mu je pomagala lepa ječarjeva hči, ki ga je tako ljubila, da je storila zanj vse.

Ne moremo vam vsega podrobno popisati, ker nam ne dopušča prostor in ker vas nočemo oropati užitek pri branju knjige. Povemo vam samo, da še nihče, kdor je bral to prelepo ljubezensko zgodbo, ni bil razočaran in da tudi vi ne boste. Sezite po njej, dosti prijetnih trenutkov vam bo pripravila, in ko jo boste odložili, boste morali priznati: «Tako lepih knjig je malo na svetu!»

To knjigo vam radi pošljemo brezplačno na ogled. Izvolite izrezati naročilnico, ki je na strani 24 in jo še danes odpošljite!

Ne delajte razlike!

Za otroke ima sveti večer največ čara. Ves mesec se že pogovarjajo o Božiču, pišejo pisemca Jezuščku in se neprestano veselijo svetega večera. Najbolj se ga seveda veselijo zaradi daril! Odrasli ga pričakujemo s tiho radostjo — bolj zaradi slavnostnega razpoloženja, ki ga vzbuja v nas, medtem ko ga ve otrok ceniti le po darilih. Zato moramo tudi posebno skrbno paziti pri izbiri daril.

Ali ste že kdaj opazovali svoje male obdarovance? Medtem ko razvijajo svoja darila, od strani že opazujejo, kaj je dobil bratec ali pa se-

strica. In če ste podarili na primer vsem trem otrokom enake zavitke sladkorčkov — gotovo ne bo minilo pet minut, ko bodo stresli svoje zavitke in prešteli sladkorčke, da se prepričajo, ali so bili vsi zavitki enako dobro založeni. In Bog ne prizadeni, da bi bil v zavitku le en sladkorček manj! Otrok se bo mahoma razžalostil in postal tih in zagrenjen. Nihče ni bolj malenkosten kakor ravno otrok! In nobena žalost ne more biti tako presunljiva kakor otrokova žalost, če se čuti zapostavljen. Vse matere bi se morale večkrat spomniti svojih detinskih let in svojih božičnih večerov izza otroške dobe, pa bi marsikdaj zapazile, da grešijo nad svojimi otroki tako, kakor so njih starši grešili nad njimi samimi. Morda je vaša mati kdaj podarila bratu ali pa sestri dragocenejše darilo od vašega. Kako vas je to bolelo! Tedni in tedni so morali miniti, da je izginila poslednja gren-

koba iz vašega srca! Zakaj otrok je občutljiv in tenkočuten — bolj kakor mislimo. In otrok zameri, zameri z vsem srcem, in vsako razočaranje, vsaka zagrenjenost, vsaka krivica pusti v otroškem srcu sled in pogubonosno vpliva na njegov razvoj!

Ko boste izbirali darila za svoje malčke — ne delajte razlik! Čeprav vam je morda ta ali oni izmed vaših otrok bolj pri srcu, ne pokažite mu tega, zlasti pa tega ne pokažite ostalim otrokom! Le tako bodo vsi vaši otroci v resničnem božičnem razpoloženju slavili sveti večer!

Kakor vi — tako tudi otrok

Mnoge gospodinje imajo navado, da takoj po novem letu pregledajo vse račune, pospravijo omare in iznova skrbno uredijo stanovanje. Novo leto ima samo po sebi to moč, da tako vpliva na ljudi. Vsem subjektivnim vplivom pa so posebno žene pod-

vržene. Ker je «novo» leto, mora biti tudi vse drugo novo. Navadno sklenemo, da bomo v novem letu bolj varčne, da bomo bolj skrbne za moža in za otroke, da bomo bolj oprezne proti prijateljicam in bolj miło razpoložene proti «sovražnicam». Sploh — v začetku novega leta imamo vse polno dobrih sklepov! In prav je tako. To razpoloženje blagodejno vpliva na nas in nas napravi plemenite.

To dobro razpoloženje prenesemo lahko tudi na otroka. Pokličimo ga k sebi in ga vprašajmo: «Kakšen red je v tvoji omari? Kakšen je predal, v katerem imaš svoje šolske potrebščine? Ali bi ne bilo treba knjig nanovo previti? Novo leto smo praznovali, zdaj bi bilo pa tudi prav, da si nanovo pospraviš vse svoje reči, da se boš potem z večjim veseljem lotil dela!» Pri pospravljanju omare pomagajmo otroku, medtem ko mu pri pospravljanju šolskih knjig, zvezkov in ostalih potrebščin rajši ne pomagajmo. Otrok naj si po svoji volji uredi knjige in zvezke, kakor mu je samemu najbolj všeč. Mati ne bo mogla nikoli dognati, zakaj ima sin računski zvezek rajši v desnem kotu predala in zakaj mora risalna deska sloneti ob mizi, nikaar da bi bila lepo spravljen v omari. Otrok bo pa našel za to v podzavesti vse polno opravičb in ugotovljenj. In v nečem moramo otroku zmerom pustiti samostojno voljo, ker drugače ne bo mogel nikoli postati samostojen človek s trdo hrbtenico, ki je tako potrebna za življenjski boj.

V zvezdah je zapisano . . .

Od 20. januarja do 19. februarja v znamenju vodnarja rojeni ljudje, so privlačni in očarljivi. Zaradi tega svojstva imajo mnogo prijateljev. Po navadi so nadpovprečni ljudje in tudi potek njih življenja je nenavaden. Nestalnost sreče jih ne stare. So pogumni, potrpežljivi, zvesti in na vsako stran zanesljivi. Boriti pa se morajo proti nezadovoljnosti in nagibanju k zavisti.

Kako vzgajamo sebe in otroke za mir.

Samo tisti, ki ima samega sebe v popolni oblasti, ki samega sebe dobro pozna, ki se zaveda vseh svojih napak in slabosti, samo tisti je resnično poklican vzgajati mladino. To dejstvo vam življenje lahko vsak dan potrdi. Poglejte okoli sebe in videli boste, da so tiste matere, ki so predvsem stroge napram sebi, najboljše vzgojiteljice.

Če hočete torej svoje otroke vzgajati za mir, se morate najprej poglobiti vase in spoznati, ali ste sami resnična nasprotnica vojne in sovražstva med narodi. Vprašajte se, ali so vam res vsi narodi enako dragi! In mnoge izmed vas bodo spoznale, da po svoji vesti ne morejo pritrdilno odgovoriti. In če ste to spoznali, potem začnite najprej sebe vzgajati. Premislite, da ima vsak narod dobre in slabe ljudi, prav tako kakor ima tudi naš narod dobre in slabe ljudi. Ne delajte naroda odgovornega za dejanja, ki jih je napravila ta ali ona vlada. Pokličite si spet in spet v spomin, da je prav toliko mater in žena tega ali onega naroda izgubilo prav toliko mož, sinov in očetov v vojni kakor vi in vaše sokrvice. Šele tedaj, ko bo ta misel popolnoma ukoreninjena v vas, šele takrat boste sposobni vzgajati svoje otroke za mir. Šele takrat jim boste lahko z uspehom pojasnili, da so vsi narodi enaki, da je vojna za vse narode enako hudo zlo. In šele takrat, ko v vašem srcu ne bo več prostora za sovražstvo kateregakoli naroda na svetu, šele takrat bo naša vaša beseda rodovitna tla v srcu vaših otrok. Vaše geslo in geslo vaših otrok naj bo: «Ljubi svoj narod in spoštuj vse druge narode, da obvaruješ človeštvo zla vojne!»

Kakšen poklic naj si izberem.

Ko si zadamo to vprašanje, moramo najprej dobro razmisljati o sebi. Slabotno dekle gotovo ni primeru za težko službo. Slabokrvno mlado dekle se gotovo ne bi smelo oprijeti poklica šivilje, ki je primorana neprestano sključena sedeti v sodi. Dekle, ki je bilo v šolah zmerom slabo v računstvu, si ne sme izbrati poklica natakariice, ker bo kmatu uvidelo, da temu delu ni kos. Medtem ko bo z muko in težavo napravilo enemu gostu račun, bodo že trije gosti pobeignili, in dekle bo vkljub napornemu delu ostalo brez zasluzka.

Bolehna in slabotna dekleta si morajo izbrati tak poklic, da bodo kolikor mogoče na dobrem zraku. Zakaj ne bi deklet postalo vrtnarica? V Ameriki in v Holandiji, ki je domovina najlepših roz, imajo vrtnarji v zadnjih letih skoraj največ ženskih uslužbencev. Zenska ima nežnejšo roko in je tudi dosti potrpežljivejša od moskega, zato je za ta poklic kakor nalašč ustvarjena.

Močna, zdrava dekleta naj se oprimejo težjih poklicev. Postanejo naj otroške vrtnarice, vzgojiteljice, učiteljice, bolničarke, zaščitne sestre, sluzkinje, kuharice, šivilje, modistke itd. Manj odprne pa postanejo lahko asistentke zdravnikov, röntgenološke sestre, uradnice, raznašalke, prodajalke in podobno.

Ko si izbiramo poklic, je torej predvsem važno, da spoznamo same sebe in da si poiščemo svojemu zdravju in svojemu značaju primeru službo.

V Vaša korist!

V zadnjih treh številkah smo Vam ponudili toliko novega, da že ne veste več, ali bi si izbrali za nagrado zlato nalivno pero ali lepo knjigo, ali pisemski papir ali koočeg, in da ne veste, ali bi naročili 10 leposlovnih ali 10 rodbinskih knjig.

Da ne bo zmede, Vam v kratkih besedah po vrstnem redu ponovno tole ponudimo:

1.) **Nagrade.** Mapo lepega pisemskega papirja s kuvertami dobi vsaka, ki plača naročnino (Din 68—) za «Ženo in dom» in za priloge za ročna dela in kroje do 5. januarja 1935. Pisemski papir priložimo prihodnji številki. Če hočete namesto pisemskega papirja za darilo rajši dobro knjigo, pa to napišite zadaj na položnici.

2.) Če nam pridobite eno ali dve novi naročnici, ki bosta vplačali

Din 68—

dobite: denarnico, belo frotirno brišačo, ovrtnik iz čipk, krtačo za obledo, volneno čepico,

Poglejte razpis v štev. 10/1934.

Din 105—

dobite: eleganten weekend-koočeg, razpršilnik za kolinsko vodo, trikorakavice, svilene nogavice, moderno ogrlico, damsko srajco,

Din 210—

dobite: zlato nalivno pero, damske triko-hlače, damske copate.

Ko plača Vaša naročnica vseletno naročnino za 12 številk «Žene in doma», 10 prilog za kroje, 5 gospodinjskih knjig in 10 romanov, skupaj Din 200—, ali dve naročnici, ki bosta plačali skupaj Din 210—, dobite zlato nalivno pero.

Zlato nalivno pero dobite kot darilo za novo naročnico.

3.) Žepni koledarček je priložen tej številki. Zaradi svoje male oblike Vam bo gotovo všeč. Spomnite se včasih «Žene in doma» in ga priporočite svojim znanam in prijateljicam.

Zbirke novih knjig.

I. Kakor vsako leto, bomo tudi letos izdali pet praktičnih gospodinjskih knjig. Predvidoma bomo izdali jeseni tele knjige:

1.) Ali smem? . . .

To vrlo važno knjigo o vprašanjih, kakšni so pravilni družabni odnosi, kaj smem in kaj ne smem storiti, piše višji režiser narodnega gledališča prof. Oslip Šest. Že njegova sijajno obiskana predavanja in njegova znamenita potovanja jamčijo, da bo knjiga res navdušila ne samo naročnice, temveč tudi njih može, prijatelje in znance.

2.) „Kaj moram vedeti, kadar si gradim svoj dom.“

To bo druga knjiga strokovnjaka ing. arch. Rada Kregarja, profesorja Tehn. sred. šole. Že proa knjiga je dala našim naročnicam veliko vzpodbude. Zato bodo z letošnjo še bolj zadovoljne. Upamo, da bo takrat, ko izidejo vse knjige, konec te nesrečne krize in da bo takrat marsikateri omogočeno misliti na postavitve lastne hišice.

3.) „Nega bolnika in prva pomoč pri nezgodah.“

To bo peta zdravniška knjiga, ki jo piše dr. Karel Petrič, direktor Higijenskega zavoda. Za majhen denar bodo dobile naše naročnice debelo zdravniško knjigo (okrog 600 strani), ki bo boljša in preglednejša kakor vsa tuja in draga zdravstvena literatura.

4.) Za pridne roke — za vsakega nekaj.

Doslej ste dobili že štiri knjige: Kvačkanje, Pletenje in krpanje, Šivanje, Vezenje. V teh štirih knjigah ste dobili osnovni pouk o ročnih delih. Letos boste pa dobili sodobne modele, kroje in krasne vzorce vseh mogočih reči, ki jih lahko sami spletete ali skvačkate.

To knjigo bo priredila gospa Angela Podgornikova.

5.) „Koledar Žene in doma za leto 1936.“, ki ga s pridom uporabljajo vse naročnice.

Vseh pet knjig boste dobili za Din 37.—.

II. Letošnja tretja leposlovna zbirka bo izbor literarno na višini stoječih romanov.

Deset mehko vezanih knjig (1000 strani) za Din 100.—.

Za vezavo v platno (po dva dela skupaj) je doplačati Din 60.—.

Popis je na strani 21—24.

III. Obenem izdamo za kratek čas IV. zbirko: deset novih rodbinskih knjig, ki jih bo z zanimanjem čitala ne samo vsaka žena, temveč tudi možje. Te knjige bo lahko s pridom čitala tudi odrasla mladina.

Deset mehko vezanih knjig (1000 strani) stane samo Din 67.—.

Za vezavo v platno (po dva dela skupaj) je doplačati Din 60.—.

Popis teh rodbinskih knjig je na strani 21—24.

Kakor vidite, dobite za majhen denar veliko dobrega, zabavnega in poučnega čtiva.

Plačevanje v obrokih.

Tudi letos Vam olajšamo plačevanje v obrokih. Seveda Vas prosimo, da za vsak obrok doplačate en dinar, kolikor znašajo poštni in manipulativni stroški za vsako oplačilo.

Če boste plačali v dveh polletnih obrokih, se naročnina zviša za Din 2.—, pri četrletnih obrokih za Din 4.— in pri mesečnih obrokih za Din 12.—.

Naročnina je: 1.) za 12 številčk «Žene in doma» Din 48.—, 2.) za 10 prilog Din 100.—, 5.) za 10 mehko vezanih leposlovnih in rodbinskih knjig v kroje in ročna dela Din 20.—, 3.) rodbinskih knjig (IV. zb.) Din 67.—, 6.) za 12 številčk revije «Prijatelj» za 5 gospodinjskih knjig Din 37.—, 4.) za 10 mehko Din 62.—. Vi jo dobite za polovično zbirko po Din 60.—.

Svetujemo vam, da plačate naročnino za list in priloge v znesku Din 68.— do 5. januarja 1935., če hočete dobiti za darilo mapo lepega pisemskega papirja ali pa dobro knjigo.

Katalog. Za naše knjige smo izdali krasen katalog (64 strani), ki ga dobi vsaka naročnica zastonj. Pišite dopisnico.

Reklamacije. Kadar ne dobite revije ali knjige do 8. vsakega meseca, pišite upravi dopisnico. Uprava bo takoj uvedla reklamacijsko postopanje. Če se revija in knjiga ne bosta našli, potem Vam uprava pošlje nov izvod. To pa se zgodi le tedaj, če boste izgubljene reči za časa reklamirali. Na pritožbe po poteku 15 dni se ne moremo ozirati, ker se takrat ne da več ugotoviti, kdo je prevzel Vaš list in knjigo. Izvolite si to v koledar zapisati, da ne bo kesneje zamer, če nam list ali knjiga poide.

Preselitev in možitev. Kadar se preselite ali kadar se omožite, Vas prosimo, da nam to 14 dni prej, preden list izide, sporočite z dopisnico. Prosimo, da zapišete razločno svoje ime, staro bivališče in novi naslov. Če se omožite, potem pripišite seveda tudi dekliško ime. Da Vam bomo mogli v listu čestitati, izvolite sporočiti tudi krstno ime gospoda soproga.

Želje in navedbi, pritožbe. Kadar imate kakšno željo ali kadar potrebujete nasveta ali pa če imate kakšno pritožbo, pišite urednici Riji Podkrajškovi, Ljubljana, Dalmatinova ul. 10. Za nasvete priložite znamko za Din 4.—, ker si moramo strokovni nasvet šele s pismom poiskati.

Odpovedi. Če že morate revijo iz katerega koli razloga odpovedati, storite to vedno 15. novembra vsakega leta, ker imamo sicer gmotno škodo. Prosimo Vas pa, da nam, če kolikaj mogoče, pridobite za svojo odpoved drugo naročnico. Naša hvaležnost Vam bo vedno zagotovljena.

Kroji. Kadar naročate kroje ali vzorce za ročna dela, pošljite hkrati tudi znesek, ki je označen pri dotičnem kroju.

Položnice. Če založite položnico, dobite drugo na najbližjem poštnem uradu. Na takšno poštno položnico zapišite: «Žena in doma, Ljubljana», in čekovno številko 15.490.

Razločni naslovi. Kadar nam pišete, zapišite vselej razločno natančni naslov in priimek.

Tiskovni sklad. Spomnite se včasih s kakšnim majhnim zneskom našega tiskovnega sklada.

Letošnjo zimo vidimo mimo kožuhočinastih plaščev in plaščev iz blaga tudi zimske kostume, ki imajo, da so bolj topli, krajši ali daljši kep. Kep je ali iz enakega blaga kakor kostum in podložen s kožuhočinovino ali pa kar ves iz kožuhočine. Prav topel je kep iz blaga, če je podložen z vatelinom in obrobljen s kožuhočinovino. Veliki ovratniki iz kožuhočine niso primerni za kostume, precej eleganten pa je širok kožuhočinast šal, ki se spredaj zaveže v vezanko. K zimskemu kostumu si oblecite žametno bluzo.

Kostum iz žameta ima ponajvečkrat tri četrti dolg jopič. Če nameravate obrobiti žametni kostum s kožuhočinovino, kupite za to dolgodelako kožuhočinovino, ker je bolj primerna kakor kratkodlaka.

Pražnji kožuhočinasti plašči so dolgi, priležni in imajo velike ovratnike iz enake kožuhočine, kakor je plašč, ali pa iz temne lisice. Za praktičen plašč, ki se nosi za vsak dan, je pač bolje, če je nekoliko krajši, kakor rečemo: če je dolg le sedem osmin. Izrazito sportni kožuhočinasti plašči so pa le tri četrti dolgi.

Nič manj lepi ali pa še lepši, brez dvoma pa lažji in toplejši od kožuhočinastih plaščev so plašči iz blaga, podloženi s kratkodlako kožuhočinovino. Ovratniki, rokavnik ali zapestniki so iz enake kožuhočine kakor podloga. Preprosti plašči iz blaga imajo velike kožuhočinaste ovratnike v obliki šala ali pa kožuhočinaste šale, ki se spredaj prekrizajo ali pretaknejo. Elegantni večerni plašči so iz črnega žameta, obšiti s svetlo kožuhočinovino. Večerni kepi so iz kožuhočine ali pa iz žameta in podloženi s kožuhočinovino. H kepu spada tudi rokavnik, in sicer iz kožuhočine ali pa iz žameta in obrobljen s kožuhočinovino. Večerni plašči so precej različni v kroju. Nekateri so krojeni kimono, drugi zopet imajo ošite rokave, nekateri so ohlapni, nekateri priležni.

Popoldanske in male večerne obleke se šivajo iz krepa, satena, marokena brez svila, iz raznih težkih svil in pa iz žameta, skoraj največ v črni barvi, potem v modri, temnosivi in temnozeleni. Mehko volneno blago pa dobite v vseh mičnih pastelnih barvah, zlasti lepo je v raznih odtenkih zelene barve. Kakor pletenina so mehki in podajni volneni pelurji, iz katerih se sešijejo tako lepe gladke in priležne obleke. Za kazake je mehko volneno blago, pretkano z zlatimimi ali srebrnimi nitmi ali pa z nitmi iz celofana. Kazak iz takega blaga oblečete popoldan na volneno ali žametno krilo, za zvečer pa na krilo iz svilenega satena. Obleka iz žameta pridobi na videzu, če je diskretno okrašena s srebrnim blagom ali pa s čipkami. Preproste črne svilene obleke so okrašene s čipkami v barvi slonove kosti ali pa z ozkimi volanami iz organdija. Volane iz organdija so obrobljene s prav ozkimi žametnimi trakovi. Če je pas iz enakega blaga kakor obleka, ima namesto sponke kovinast ali lesen monogram. K obleki iz modnega blaga v temnovijolični barvi se podajo temna dopolnila (čepelji, torbica, rokavice) in rjavkastosive nogavice. Modni okraski za obleke so kovinaste in steklene agrafe v obliki lista in pa razni monogrami.

Tipični za letošnje obleke so rokavi kimono, ki so ali dolgi do zapestja ali pa segajo le čez komolec. Dolgi rokavi so do komolca široki, od komolca do zapestja pa priležni. Po obliki spominjajo na netopirja. Sevoda padejo lepo le, če so iz mehkega blaga.

Razen na material moramo letos obračati pri večernih in pri popoldanskih oblekah skoraj največ pozornosti na vratni izrez. Vratni izrez se je preselil na hrbet, tako da večkrat res ne vemo, kaj je pri obleki spredaj in kaj zadaj. Narobe svet — spredaj je obleka čisto gladka in visoko zapeta, zadaj ima pa izrez, zaponke, petlje in podobno.

H gladkim popoldanskim in malim večernim oblekam se podajo rokavice iz žameta, okrašene le z gumbi iz biserne matice. Črne usnjene in žametne rokavice, ki segajo do srede lakti, nimajo posebej prišitih zapestnikov, ampak so krojene kar v celem in se v zapestju ne prilegajo k roki. Navadno so brez kakršnega koli okraska.

Za k popoldanski obleki je primeren klobuk iz žameta, bodisi čisto majhen ali pa s širokimi krajevci. Nosijo se pa prav dosti klobučinasti klobuki, zobljkovani na tri ogte, ki se podajo zlasti tistim, ki imajo dosti skodranih las. K temni obleki oblecite črne čepelje in sive nogavice v primernem odtenku.

Za večerne obleke je najbolj primerna težka, ne premehka svila: maroken, taft, moare, potem til in pa žamet. Žamet je pogosto pošit s paletami. Kar se tiče barv, lahko rečemo, da je največ črne, nova je vijolična, in sicer temna barva črnega tulipana, izmed starih znank sta pa zelena in modra, precej je tudi bele.

Krila so pri večernih oblekah ali ozka in priležna ali pa široka. Nabrana so v pasu ali pa zadaj, in sicer včasih v višini bokov, včasih pa v višini kolen. Pri obojih, pri ozkih in širokih, vidimo vlečke. Kakor sem že omenila, so letos vratni izrezi v pretežni večini na hrbtu. Spredaj je torej obleka gladka, zadaj pa ima vlečko in globok vratni izrez, ki je okrašen s petljami, peresi, cvetkami, nabori, sponkami itd. Če je obleka sešita tako, da je ves hrbet gol, tedaj je prednji del pridržen okrog vratu z ozkim trakom ali pa z dvema naramnicama, ki sta zadaj prekrizani tako, da se odražajo od črnine blaga štirje rožasti pravokotniki kože. Izrezi imajo večkrat tudi obliko elipse, kvadrata, pravokotnika, trikotnika, vsekakor velika izbira. Večerne obleke so ponajveč brez rokavov, vidimo jih pa tudi z dolgimi in s kratkimi rokavi. K obleki z velikim dekoltejem in brez rokavov se nosi kep. Ozka krila so čisto priležna do kolen, tako priležna, da skoraj ugibamo, kako je mogoče v takem krilu hoditi. Prav lahko, zato ker je spodaj prerezano, pa ne samo enkrat, ampak večkrat, tako da je videti pri hoji nogo do kolena. Ker so te zareze zelo koketne, jih delajo tudi na popoldanskih oblekah.

Za zvečer predpisuje moda pričeske iz drobnih kodrov, ki so sčesani na čelo ali pa na tilnik, tako da so ušesa odkrita. Pričeske so okrašene z diademi in ukrasnimi zaponkami. Tistim pa, ki imajo gladke, kratko pristrižene lase in hočejo biti oblečene po zadnji modi, bo ustrezno z večernimi klobuki iz žameta, brokata, tila, okrašenimi s peresi, sponkami in umetnimi cvetkami.

Za ples

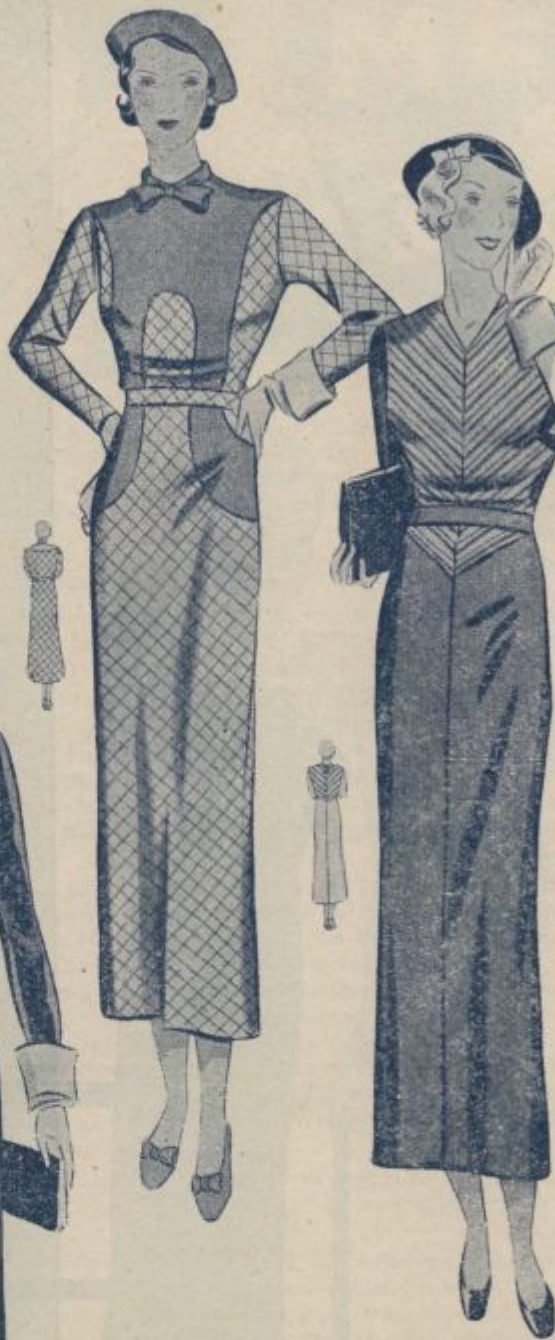
Preprosta večerna obleka, sešita iz krepsatena. Našitki in naramnice na živolku so lahko iz lakirane svile ali pa iz žameta.

Plesna obleka, sešita iz belega satena in okrašena z umetnimi cvetkami.

Modna večerna obleka iz svilenega žameta. Sicer je čisto preprosta, le zadaj ima globoko gubo, ki je podaljšana v vlečko.

Večerna obleka iz črtastega tafta. Tu se prav dobro vidi globoka guba zadaj in pa bogata vlečka.

Elegantni bluzi, sešiti iz vzorčaste soile. Rokavi so okrašeni z dvojno volano

Elegantna popoldanska obleka, sestavljena iz volnenega in soilenega krepa. Petlja ob vratu in zapestniki so iz svetlobaronega soilenega krepa. Prav lepa je tudi taka obleka, če je sestavljena iz žameta in soile. Modna obleka, sestavljena iz kariranega in gladkega blaga. Ozki pokončni ovratnik je podaljšan v vezanko. Ker se obleka zapenja visoko k vratu, mora imeti na rami razporek, da se lahko obleče čez glavo.

Praktična obleka za vsak dan, sestavljena iz črtastega in gladkega blaga. Tako sestavljena obleka se zlasti lepo poda vitkim, ker posevna smer razširi ramo. Tri četrti dolgi rokavi so brez zapestnikov in so okrašeni le z majhnimi koničastimi našitki iz črtastega blaga. Če si k taki obleki omislite še črtast paleto, boste imeli prijazen komplet. Popoldanska obleka, sešita iz krepsatena. Za krilo, vštike na životku in petljo je blago obrnjeno na svetlo stran, za životek in rokave pa na motno.

Za mrzlo zimo

Sportni plašč, sešit iz blaga duble ali pa iz sportnega angleškega blaga. Ovratnik je iz blaga, reverji pa so pošiti s kožuvino.

Modni plašč, sešit iz velurja. Reverji, ovratnik in našitki na rokavih so iz perzijanca.

Plašč iz sportnega angleškega blaga. Veliki ovratnik in široki reverji so iz krzna divje mačke.

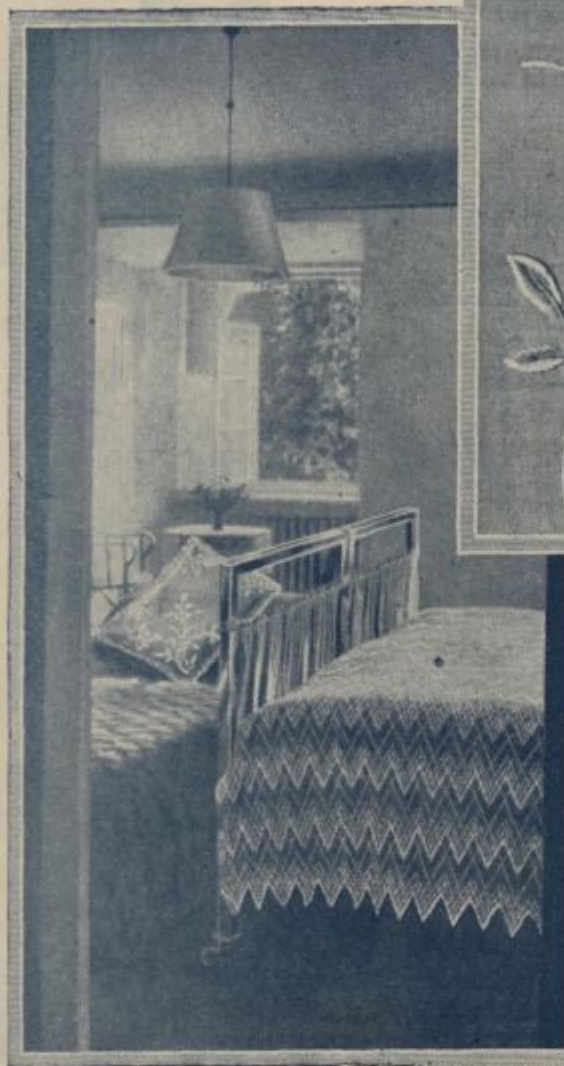
Eleganten plašč, sešit iz damskega sukna v temnejši barvi. Široko sedlo, ovratnik in našitki na rokavih so iz temnega seala.

Modni plašč, sešit iz polnena diagonalna. Okrašen je s štepico in širokim ovratnikom iz astrahana. Rokavi, ki so krojeni kimono, so od zapestja do komolca popolnoma priležni.

Krznen ovratnik, kakršen se lahko nosi h kostumu ali plašču. Spredaj se zavezuje v vezanko. Za tak ovratnik je primeren perzijanec ali pa striženi janjček.

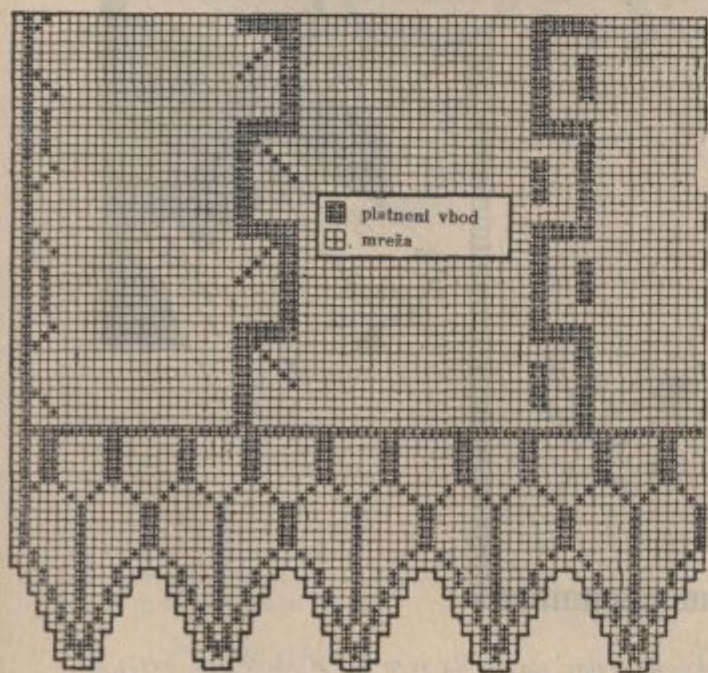
Krznen kep z ovratnikom. Napravljen je iz krzna z daljšo dlako. Zraven se prav lepo poda baret iz žameta ali pa čepica iz krzna.

Svetla in solnčna soba

Posebno lepi so prtiči in pregrinjala iz bombažastega tila (ki se prav lepo pere), okrašeni s preprostim malo zamudnim vezenjem. Na tilu z večjimi luknjicami se p-i vezenju lahko štejejo kakor pri vezenju s križci. Na drobnem tilu pa je treba najprej narisati vzorec na trden papir (ovojni papir, pergament), nato pa na papir napeti til in ga po vzorcu prešivati z mehko belo ali barvasto prejico. Ob robu se prt ali pregrinjalo koničasto ali vzorčasto obzanka, kakor pač zahteva vzorec, nato pa obreže. Na zgornji sliki je videti posteljno pregrinjalo iz tila, okrašeno s preprostim belim vezenjem, na spodnji sliki pa povečani del pregrinjala, na katerem je videti način dela. Tudi za okrasno blazino, izdelano v polnem vezenju, prinašamo vzorec. Izdelava se lahko na belem platnenem batistu ali pa na barvastem platnu.

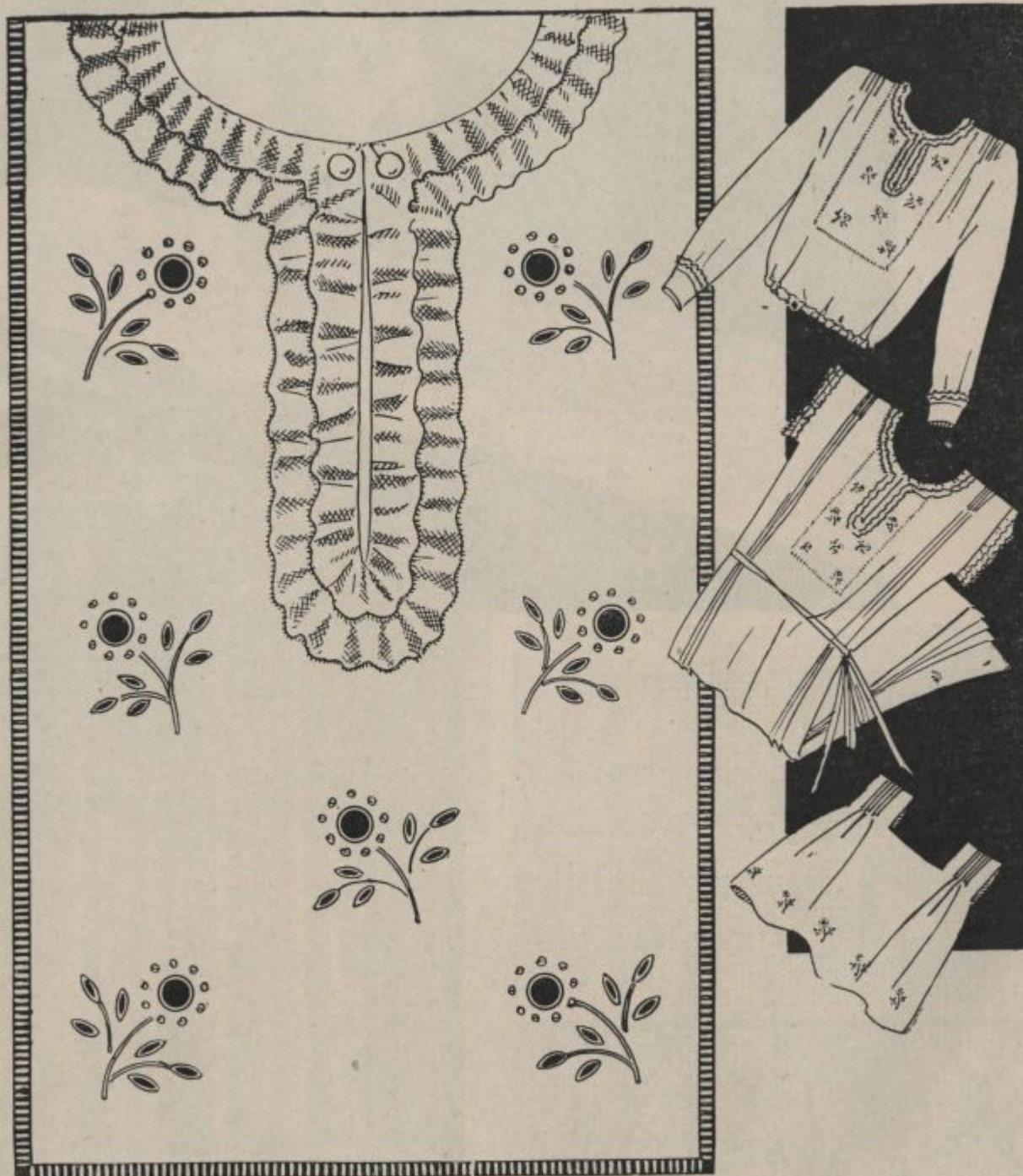
Da bo pogled v svet lepši

Mrežana zavesa in namizni tekač. Mreža je izdelana iz belega kvačkanca, vzorec pa je izšit z debelo bombažasto nitjo v redkem platnenem obodu. Če se naredi mrežica iz prav tenkega kvačkanca in z majhnimi luknjicami, se ta vzorec lahko uporabi tudi za čipke ali vložke.

Lepo perilo je ponos

* vsake žene

Ce listamo po velikih modnih listih, vidimo tako razkošne spalne srajce, da se v kroju skoraj ne ločijo od večernih toalet. Če pa izbiramo zase za vsakdanjo uporabo kroj za spalno srajco, izberemo navadno preprostejšega, ker vemo, da se taka srajca najmanj mečka, da se lahko pere in lika. Pa tudi naša preprosta spalna srajca je lahko mična, če jo okrasimo z vezenjem. Na sliki vidite spalno srajco z drugobaronim plastronom, ki je vslaavljen z ažurjem in okrašen z majhnimi, vezenimi motivi. Če dobite lep batist s cvetnim vzorcem, potem naredite plastron kar iz njega, pa ne bo nič manj dekorativen kakor vezen. Vratni izrez in razporek se lahko obrobi z zankanimi zobčki ali pa s čipkami.

iz povečanega detajla prednika si lahko prerišete ljubke motive in jih izvezete s tenko belo ali barvasto prejico.

Zagotovljen uspeh ...

Občudujoči pogledi jo spremljajo ...
Nje koža mladostno sveža, polt nežna in čista – zares dovršeno lepa.
In vse to je uspeh vsakdanje nege z mehkim, nežno dišečim milom Elida Favorit.

MILO ELIDA *Favorit*

Ozeblina.

Tisti, ki jih mučijo ozeblina, morajo že zdaj pričeti z zdravljenjem. Tako lahko preprečijo, da sem jim letos ne pojavijo spet boleče in nadležne ozeblina.

Skuhajte mešanico iz 1 l vode, 4 žlic hrastove skorje in nekaj drobcev galuna. V tej mešanici kopajte noge vsak večer kakih deset minut. Mešanica naj bo kolikor mogoče vroča. Po kopeli natrite mesta, kjer se vam pozimi pojavljajo ozeblina, s kakim dobrim kožnim oljem.

Vnetje vratu.

Lahka vnetja vratu lahko ozdravim z limonovim sokom. Limonov sok razredčimo z vodo in ga potem grgramo. Dobro je tudi, da pogosto sesamo limono in požiramo sok.

Če so pa bolečine pri požiranju zelo hude, je treba takoj poklicati zdravnika, ker se utegne za temi znaki skrivati nevarna bolezen, na primer pri otrocih tako pogosta davica.

Stanovanje pozimi.

Zračenje stanovanja pozimi, ko ljudje mnogo posedajo v zaprtih prostorih, je še dosti bolj važno kakor poleti.

Zato je nujno potreba — če hočemo skrbeti za svoje zdravje — da zračimo sobe dopoldne in popoldne po deset minut, ne glede na temperaturo, ki je zunaj, in ne glede na temperaturo, ki je v sobah. Kadar sije popoldne sonce, lahko zračenje še za nekaj minut podaljšamo: čist zrak v sobi se, kakor je znano, mnogo bolj hitro ogreje kakor pa izrabljen zrak, zato se vam ni bati prevelikih troškov za kurivo.

Nenadni krvni udar. Pri nenadnem krvnem udaru (krvav kašelj, bruhanje krvi) moramo takoj poslati po zdravnika. Medtem ko čakamo zdravnika, položimo bolnika na hrbet in

mu napravimo mrzle obkladke čez život. Bolnik ne sme ne govoriti, ne piti in se tudi ne vzdigovati.

Nekateri ljudje imajo zelo občutljivo dlesno. Dlesna postane trša in odpornejša, če si po trikrat na dan izpiramo usta z močnim čajem iz malinovitih listov.

Nahod. Nekateri ljudje si pri nahodu radi izpirajo nos s slano ali pa z navadno mlačno vodo. Nekateri denejo v vodo tudi citronovega soka. Toda vsako izpiranje nosu pri nahodu je nevarno. Z izpiranjem nosu lahko zavlečemo nahod v ušesne organe in povzročimo s tem resna obolenja.

Otroci dobijo radi kožni izpuščaj. V takem primeru je treba otroka vselej poslati k zdravniku. Zunanja zdravila (obkladki, razne maže itd.) navadno ne pomagajo in ne odpravijo zla. Otrok dobi največkrat izpuščaj zaradi nepravilne hrane ali pa zaradi slabe prebave. To pa ugotovi lahko samo zdravnik.

Proti kašlju,
kataru,
da se obvarujete
resnih
bolezni

kot posledice pre-
hlada, toda tudi v
osvežitev,
za mlado in
staro:

Kaiserieve
prsne karamele
s 3 jelkami

Neguj se vsak dan.

«Zdaj imam moža, zdaj se mi ni treba več tako negovati!» Tako pravi mnoge žene. A to ni res! Zdaj se morajo take žene še posebno skrbno negovati. Zakaj lahko je dobiti moža, a mnogo težje si ga je ohraniti.

Mnogo pa je žen, ki mislijo da stane nega Bog si ga vedi koliko denarja in časa. Tudi to ne drži.

Glavno je, da si zvečer, preden greste spat, dobro umijete obraz in roke. Če imate na obrazu zelo suho kožo, si jo lahko natrite z navadnim vazelinom (ki res ni drag) ali pa s kako mastno kremo. Če nimate presuhe kože, tedaj si ne mažite obraza za noč. Roke in ustnice bi si pa morale vsak večer namazati z gliceri-

nom ali z vazelinom, da bo koža mehka in voljna. Pred vsem si je pa treba vsak večer umiti zobe, ker ima gniloba ponoči obilo časa, da se zajé. Večerno umivanje zob je mnogo važnejše od jutrnjega — iz zdravstvenih razlogov. Iz ničemurnosti si pa mora vsaka žena tudi zjutraj umiti zobe in dobro izplakniti usta, da bo njen dih svež in prijeten. Zjutraj si spet umijemo obraz, najprej z vročo, potem pa še z mrzlo vodo. Tiste žene, ki imajo premastno kožo, lahko primešajo hladni vodi nekaj kapljic limonovega soka. O šminki nočemo govoriti. Zastran te naj dela vsaka po svojem okusu; vsekako pa ni šminkanje nič grdega. Zakaj se ne bi žena polepšala s trohico pudra in rdečila? Zakaj ne bi storila tega, če morda njenemu možu šminka celo ugaja? Glavno je, da šminkanja ne pretiravamo! Žene, ki se mnogo gibljejo na svežem zraku, imajo seveda same od sebe rdeče ustnice in rdeča lica.

Močne, stasite žene naj pazijo in ne jedo preveč močnatih reči. Jejite sadje, zelenjavo in mnogolično hrano. Telovadite vsak dan petnajst minut pri odprtem oknu. Hodite veliko peš! Ne spite delj ko osem ur na dan.

Zaspal je.

Mihec neče zaspati. Oče sede k njegovi postelji. «Lepo pravljico ti bom povedal, da boš zaspal.» «Prav, očka!»

Očka pripoveduje pol ure. Pripoveduje celo uro. Pripoveduje dve uri. Nazadnje pa potihne vse. Mati v sosedni sobi se oddahne. Vrata v otrokovo sobo se tiho odpro.

«Ali spi?» vpraša mati.

Tedaj se pokaže mali Mihec med vrati s prstom na ustih.

«Da, mamica,» pravi, «naposled je pa le zaspal.»

V novi Nemčiji.

V vagonu sede trije židje in član napadalne čete. Prvi žid prav narahlo zastoka: «Da, da...» Drugi odgovori: «Oh...» In tretji se oglasi: «Ooh!»

Tedaj skoči član napadalne čete kvišku in jih nahruli: «Če ne boste takoj nehali zmerjati vlade, vas bom dal vse tri na prihodnji postaji zapreti!»

Milo za drago.

Živela sta dva soseda, ki si nista bila prav prijatelja. Eden izmed njiju je imel krasno knjižnico. Nekoč pa je prišel k njemu sosed in ga poprosil, naj mu kakšno knjigo posodi.

«Zelo mi je žal,» ga je zavrnil sosed, ki je imel knjižnico. «Knjig iz principa ne posojam. Če bi radi kaj brali, pridite k meni na dom, in če boste hoteli, boste lahko čitali ves dan.»

Čez nekaj dni pa je prišel on k svojemu sosеду in ga poprosil, naj mu posodi lopato.

«Zelo mi je žal,» ga je tedaj zavrnil sosed, ki je imel lopato. «Lopate iz principa ne posojam. Če bi jo pa radi imeli, pridite k meni na vrt, in če boste hoteli, boste lahko kopali ves dan!»

In pred vsem: pazite na svoje zdravje. Če čutite, da v vašem organizmu kaj ni v redu, pojdite k zdravniku! Ne zanemarjajte svojega zdravja. Zdravje je lepota, in vsaka zdrava ženska je privlačna!

Sneg, mraz in veter.

Največji sovražniki gladke, bele polti so sneg, mraz in veter. Pozimi nam koža na obrazu rada poka, ustnice so suhe in razpokane, koža na rokah je hrapava in neredko se nam sveti nos kakor staremu ljubitelju dobrih vin.

Te nedostatke lahko odpravimo s skrbno nego. Preden ležemo k počitku, si umijemo obraz in roke z mlačno vodo, nakar se dobro oteremo z brisačo, da je obraz res suh; tudi roke ne smejo biti prav nič vlažne. Nato si namažemo obraz in roke z glicerinom (ki ga dobite v vsaki lekarni in drogeriji za majhen denar). Glicerin vdrgnemo v kožo. Obraz masiramo takole: lica od brade navzgor proti očem, čelo z desne na levo in narobe, nos od zgoraj navzdol, brado pa narobe. Roke masiramo enako, kakor si jih umivamo; dobro si jih drgnemo drugo z drugo. Ko je koža popila ves glicerin, postane mehka in voljna.

Zjutraj umijemo obraz z mrzlo vodo in si ga spet prav dobro posušimo z brisačo. Nato vdrgnemo v kožo kakšno masno kremo, dokler se ni vpila v kožo. Prav tako namažemo z masno kremo tudi roke. Nato si obraz nekoliko popudramo. Pozimi puder koži ne škoduje, ker jo varuje mraza. Na roke pa zmerom nataknejo rokavice, kadar gremo z doma. Če boste tako ravnali, bo Vaša koža zmerom bela, mehka in gladka.

Rdečico nosu lahko odpravimo s tem, da si nos večkrat na dan okopljemo v topli, takoj nato pa v mrzli vodi. Take menjavajoče se kopeli kmalu preženejo rdečico.

Ustnice posebno trpijo zaradi mraza in mokrote. Na česti govorimo, si oślinimo ustnice, mraz nam jih pa posuši, in tako začnejo pokati. Namazati si jih moramo vsak večer in vsako jutro z glicerinom ali vazelinom. Ženske, ki so posebno občut-

Schichtov RADION pere sam!

*Mučno pranje
s peračo
in hitrejše perila
je postalo odveč.*

ljive, si jih lahko še med dnevom po enkrat ali dvakrat namažejo s kako masno kremo.

sekljamo, mu primešamo masti, čebule, peteršilja, soli, popra, muškatovega oreška, eno jajce in nekoliko kisle smetane. Ko je nadev pripravljen, izrežemo cvetačo, jo napolnimo z nadevom in zapremo z izrezanim kosom. Nato postavimo cvetačo na toplo in jo polijemo z maslom. Nadevano cvetačo serviramo lahko kot predjed ali pa tudi kot samostojno jed (s krompirjem v oblicah ali pa z opečenim krompirjem).

Preslaninjen jezik. Jezik kuhamo tako dolgo, da je mehak, nakar ga olupimo, narežemo poševno na prst debele režnje, ki jih preslaninimo ali pa pretaknemo s koščki sardele. V kozici razbelimo 8 dkg masla, denemo vanjo režnje in jih spečemo v pečici. Medtem ko jih pečemo, jih neprenehoma oblivamo s sokom. Ko slanina zarumeni, zložimo režnje na segret krožnik, jih polijemo s precejenim sokom in serviramo s koščki limone.

Ribja juha. Jušno zelenjavo zrežemo na rezine in jo dušimo na treh žlicah masti ali pa sirovega masla. V kozici naredimo iz dveh žlic moke svetlorjavo prežganje in ga zalijemo z juho, ki smo jo bili pripravili takole: ribo osnažimo, operemo in denemo v liter slane vode, kateri smo primešali pol litra kisa, in jo kuhamo četrť ure. Nato vzamemo ribo iz juhe in jo razrežemo na enake koščke, v juho pa denemo čebule, 10 poprovih zrn, 10 zrn pimenta, četrť limonovega olupka (brez notranje bele kožice) in en lavorov list ter jo vremo še četrť ure, nakar jo zlijemo na dušeno jušno zelenjavo in vremo vse skupaj še eno uro. Nazadnje juho precedimo in še vročo serviramo.

Perutninska juha. Zelodec, glavo, noge in peroti od kokoši (lahko tudi

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Smetanova juha z opečenim kruhom. 2. Prekajena svinjina. Kislá repa. Zmečkan krompir. 3. Kompot.

Zvečer: Telečji guljaž. Makaroni.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z jetrnim rižem. 2. Dušena kuhana govedina (177). Široki rezanci. 3. Kuhana jabolka z brusnicami.

Zvečer: Sirovi svaljki (261). Solata.

Sreda.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha s špageti (19). 2. Preslaninjen jezik. Grahov pire.

Zvečer: 1. Vampi na laški način (154). 2. Sadje.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Goveje meso. Pražen krompir. Špinača.

Zvečer: Nadevana cvetača. Krompir v oblicah.

Petek.

Opoldne: 1. Ribja juha. 2. Kruhovi cmoki. Kisló zelje. 3. Kompot.

Zvečer: Ohrovtovi zrezki (285). Krompirjeva solata.

Sobota.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z maslenimi žličniki. 2. Pečenica. Pražen krompir. Kisló zelje.

Zvečer: Kuhana svinjska glava (157). Fižolova solata z nastrgano črno redkvico.

Nedelja.

Opoldne: 1. Perutninska juha. 2. Pečena piška. Mešana solata. 3. Surova torta.

Zvečer: 1. Pečen kostanj. 2. Torta. Čaj.

Opomba. Številke v oklepajih pomenijo recepte v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham».

Nadevana cvetača. Cvetáčo skuhamo (ne premehko) v slani vodi. Medtem pripravimo nadev iz mesa, ki nam je ostalo od kosila, ali pa iz svežega mesa. Meso na drobno se-

Za hud mraz, tople, podložene in lahke.

89.-

Varovale bodo Vaše zdravje.

Vse nosi
naše tople,
udobne
in po ceni
„Pomodarke“.

89.-

Bata

od golobov) zrežemo na majhne koščke in jih opravimo na masti hkrati z jušno zelenjavo in s kosom čebule. Ko to nekoliko zarumeni, zalijemo z juho ali pa z vodo. Posebej naredimo svetlorumeno prežganje in ga pridenemo juhi. Nato kuhamo vse skupaj, dokler ni meso popolnoma mehko. V juho denemo lahko tudi cvetače in nekoliko zelenega graba. Na juho zakuhamo potem drobtinice ali mozgove cmokce ali jo pa serviramo z opečenimi žemljami.

Surova torta. 18 dkg kuhanega vlečenega sladkorja primešamo 18 dkg čokolade, 15 dkg neolupljenih zmletih mandeljnov, 7 dkg drobno sesek-

lanih arancinov, 10 dkg na drobno zrezanih dateljnov (ki smo bili iz njih poprej pobrali koščice) in 10 dkg rozin. To zmes dobro premešamo in obdelamo; če vidimo, da je zmes pregosta, kanemo vanjo nekaj kapljic kakršnega koli likerja. Nato denemo to zmes v obliko za torto, ki smo jo namazali z najfinejšim namiznim oljem. Torto postavimo nato za en dan na čimbolj hladen prostor, najbolje v omaro z ledom. Preden torto serviramo, jo vzamemo iz oblike in namažemo nanjo posladkane stolčene smetane ali jo pa obložimo z dušenim ali pa s kandiranim sadjem.

ložimo zalivanje za nekaj ur in počakamo, da je voda prestana. Vsak teden zalijmo asparagus po enkrat z vodo, v kateri smo oprali meso. Taka voda posebno dobro vpliva na rastlino in ji da prijetno živozeleno barvo.

Takoj prve dni marca pa zalijmo asparagus z razredčeno gnojnico, ki smo jo poprej precedili. Dokler zemlja ni popila vse gnojnice, pustimo lonček na balkonu, na verandi ali pa v kakem pomožnem prostoru, da ne spravimo slabega duha v sobe. Po spomladanskem gnojenju bo asparagus začel pridno poganjati in boste imeli mnogo veselja z njim.

Sobne cvetlice pozimi.

Asparagus pozimi.

Izmed cvetic in zelenja, ki ga gojimo v lončkih, je asparagus gotovo najbolj priljubljen. Zmerom je zelen, zmerom lep in tudi nege ne potrebuje mnogo. Vendar pa ni tako neobčutljiv, kakor bi si kdo mislil. Posebno pozimi mu je treba vendarle posvetiti nekoliko nege.

Asparagus mora biti čez zimo v taki sobi, ki ni preveč kurjena, zakaj prehuda vročina oziroma presuh zrak mu škoduje. Dobro je, če ga postavimo pred okno, da se naučije časih sonca.

Zlasti pa moramo paziti, da ga dovoljkrat zalijemo. Poleti asparagus ne potrebuje toliko vode, ker je zrak poleti sam kolikor toliko vlažen, medtem ko je zrak v kurjeni sobi zmerom suh. Srednje velik lonček z asparagusom potrebuje vsak dan po dve skodelici vode. Najbolje je, če zalijemo zelenje s prestano vodo. Če nimamo prestane vode pri roki, pre-

Kaj napravimo, če začno korenine v lončku gniti.

Ljubiteljicam sobnih rastlin se je gotovo že kdaj zgodilo, da jim je ta ali ona rastlina začela v lončku gniti. Temu se ognemo, če pazimo, da rastlina nima prevelikega lončka. Zakaj skoraj zmerom bomo spoznali, da so začele korenine razpadati, ker je bil lonček prevelik.

Kakor hitro zapazite, da so začele korenine gniti, morate rastlino takoj vzeti iz lončka. Korenine operite nalahno z mlačno vodo in previdno odrežite vse obolele poganjke (korenine). Potem jo presadite v manjši lonček, ki ste ga napolnili s svežo prstjo.

Presajene rastline, ki so tik poprej začele gniti, je treba izpočetka previdno in prav malo zalivati. Če jih preveč zalivate, bodo vkljub temu, da ste jih presadili, dalje gnile.

ZAKAJ GLADOVATI?

Prekomerna debelost ne le, da ni lepa, temveč je tudi mnogokrat znak, da iz mehčaja snovi pri vas ni v redu. Zakaj bi si zaradi takih motenj sami sebi krajšali življenje? Kupite

BOXBERGERJEVE KISSINGEN TABLETE ZA HUIŠANJE

Kissingen je kopališče svetovnega slovesa. Iz Kissingenske soli proizvajajo po vsem svetu znane Boxbergerjeve tablete za huišanje, ki tere odstranjujejo prekomerno debelost, istočasno pa delujejo kot blagodejno sredstvo za reguliranje. Ne vsebujejo niti joda niti kakih drugih snovi, ki bi škodovale srcu. Došjo se v vsaki lekarni. Kupite pri M. Št. in S. post. št. 100-10000.

S hvaležnostjo se spominjam gospe dr. Finkove, gospoda dr. Krajca in babice gospe Skalarjeve, ki so mi pri porodu pomagali.

Albina Pintar

Ljubljana, Linhartova ulica 22.

Poročilo so se: gospodična Milena Gašperinova z gospodom Krunom Doganom iz Baošiča, gospodična Matija Hitičeva z gospodom Antonom Verbičem iz Skoplja, gospodična Balbina Meserkova z gospodom Ivanom Skrabo iz Ljubljane, gospodična Angelica Rakunova z gospodom Alojzijem Bogatajem iz Kraljeva in gospodična Fani Svečkova z gospodom Jožkom Oblišarjem iz Velenja.

Čestitamo!

Človeško telo in njegovo naravno zdravljenje.

Prišla je zima z dežjem in snegom in je treba baš v tem času še posebno paziti na zdravje, ker je človek izpostavljen vsem mogočim nevarnostim. Kakor priroda, tako je tudi naše telo onemoglo in se težko brani boleznim. Zaradi tega mu moramo pomagati in napraviti telo odporno in zdravo. Moramo ga očistiti nakopičenih in telesu škodljivih tvarin ter mu dovajati nove in oživljaljoče soke.

V ta namen je najboljšo naravno zdravljenje z zdravilnim čajem «PLANINKA», ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini. — Dolgoletne skušnje nam potrjujejo, da je «PLANINKA» zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi iz ljudske medicine. — «PLANINKA» zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. Zaradi tega učinkuje 6- do 12 tedensko zdravljenje s «PLANINKA» čajem izredno dobro:

- pri slabi želodčni prebavi in zaprtju,
- pri slabem in nerednem delovanju črevesja,
- pri napetosti telesa,
- pri omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi,
- pri obolenjih sečne kisline in hemoroidih,
- pri obolenju jeter,
- pri nervozni in
- pri živčnih boleznih.

«PLANINKA» zdravilni čaj pospešuje tek.

Zahtevajte v lekarnah in drogerijah izrečno «PLANINKA»-čaj «Bahovec» za Din 20.— škatljico, ki vsebuje samo tedaj pravi «PLANINKA»-čaj, kadar je zaprta in plombirana ter nosi naslov:

Apoteka

Mr. Ph. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg 12

Reg. S. Br. 14.212 od 10. VII. 1934.

Varstv. znamka.

V mačku.

Gospod Sirotko je prekrakal skoraj vso noč. Petelini so že davno odpeli jutro, ko je prišel domov. «Za dve uri bom pa le legel», si je dejal in se zvalil na posteljo.

NOVA MODA V PUDRU

Senzacija sezone

Zadnja moda, ki so jo uvedle elegantne dame, je puder, ki daje koži dovršen »mat« odraz brez bleska ves dan, pa tudi v dežju in vetru.

Ta zadnja novost v pudru je omogočena z novo sestavino, imenovano »smetanova pena«. Tvrška Tokalon je patentirala način izdelave s »smetanovo peno«. Tako Vam nudi puder Tokalon vse to, kar je do nedavno uživalo samo nekaj srečnih žena, ki se niso brigale za to, koliko bodo plačale za svoj puder.

Z uporabo pudra Tokalon polt ne postane samo krasna, temveč ostane tudi sveža in lepa ves dan ne glede na to, kaj delate. Tudi potenje pri najnapornejšem sportu ali pa dolgo plesanje ne more pokvariti lepote nalik vrtničnih lističev, ki jo on daje, kajti puder Tokalon je edini puder s skrivnostjo »smetanove pene«.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znamkah za poštnino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug. Odio, 16-F, Zagreb, Praška ulica 6.

Zbudilo ga je solnce, ki je stalo že visoko na nebu. Sluteč nesrečo, je pogledal na uro. Joj, na enajsto je že šla, služba pa se je začela ob osmih.

Strašno ga je bolela glava. Hitro se je oblekel in stekel po stopnicah. Kar so mu dale moči, je hitel proti pisarni in med potjo premišljal, kako bi se izgovoril.

Prisopihal je pred šefovo pisarno, potrkal in plašno vstopil. Šef ga je začudeno pogledal.

«Oprostite,» je zajeceljal gospod Sirotko, «veste... slabo mi je bilo... pa nisem mogel...»

«No, kar doma bi bili ostali...», je ugovarjal šef.

«Ne, ne, saj veste... Dolžnost je dolžnost...»

«Kakšna dolžnost?» se je začudil šef. «Saj je danes vendar nedelja!»

Poizkušnja.

«Prosim vas, gospod lekarnar, pokusite tale prašek. Ali je sladkor?»

«Ne, prav nič sladek ni...»

«O, potem je pa imel moj mož prav, ko je rekel, da mora biti strup za podgane.»

Vlažno — hladno zdaj NIVEA

V burji, dežju ali snegu je treba kožo prav posebno varovati pred vetrom in slabim vremenom, storili pa boste to takole: natrite vsak večer, preden greste spat, kožo prav narahlo s kremo Nivea. Koža Vam bo potem postala mehka in prožna, a razen tega tudi tako odporna, da ji niti slabo vreme ne bo škodovalo.

Zaradi euzerita, ki je v kremi Nivea, prodre ona globoko v kožo, ne da bi za seboj puščala kaj leska, in je hkrati krema za podnevi in ponoči.

Kaj napravimo, če nesejo kokoši jajca brez trdih lupin.

Vsaki gojiteljci perutnine se je gotovo že kdaj zgodilo, da ji je kaka putka znesla jajce z mehko lupino. Prav za prav tega niti ne bi smeli imenovati lupino, ker je bolj podobno koži. Taka jajca so znamenje, da je kokoš trpela na pomanjkanju apna. Temu lahko hitro odpomorete, če pomešate kokošim med hrano drobno stolčenih jajčnih lupin, ki vsebujejo mnogo apna. Že čez nekaj dni se boste lahko razveselili uspeha.

Kokoši pozimi.

Pozimi so kokoši zmerom bolj lene in ne nesejo tako kakor v poletnem ali spomladanskem času. Temu lahko odpomoremo, če primešamo hrani,

ki je namenjena perutnini, nekaj zrelega koprivnega semena. Koprivno seme pridobimo tako, da porežemo zadnje dni avgusta nekaj velikih kopriv in jih pustimo na soncu, da se posušijo. Seme, ki ga dobimo iz suhih kopriv, moramo potem še enkrat dobro presušiti. V nekaterih krajih koprive mlatijo, da dobijo seme, vendar je to delo nepotrebno, zakaj če so koprive dovolj suhe, seme samo rado odpade.

Zimski sport! Mnogo tisoč src začne ob teh besedah burneje biti. Ni lepšega, kakor po mili volji vrveti v krasnem, svežem, čistem in jasnem zraku; toda treba se je čuvati prehlada. Proti temu pa krzno in debeli šali prav nič ali pa le zelo malo koristijo, pač pa so zelo neudobni. Če pa na jeziku počasi raztopiš nekoliko «Kaiserjevih prsnih karamel», si se proti prehlajenju dihal zanesljivo zaščitil. Zaradi tega bi moral vsak sportnik pri sebi imeti škatlo «Kaiserjevih prsnih karamel s tremi jolkami». Dobijo se v lekarnah in drogerijah.

Blaznikova Velika pratika za leto 1935. je izšla letos že devetdeseti. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Avstriji, Nemčiji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Ne zanemarjajte svojega doma! Skrbna gospodinja zapazi takoj, če se pojavijo na stropu ali na stenah razpoke in dá škodo tudi takoj popraviti. Skrbna gospodinja pa tudi skrbi za svetlo barvo parketa, ki ga dá vsaj po enkrat na leto odrgniti in namazati. Oudno, toda resnično je, da skrbna gospodinja ne pazi dovolj na dobro razsvetljavo. Morda zato, ker pri nakupu ni mogla zapaziti razlike med žarnico in žarnico. Po ruzanjosti so namreč vse žarnice enake. Toda pri nakupu žarnice nam ne gre za kovino ali za steklo, ampak hočemo kupiti svetlobo. V tem oziru pa je med dobro in manjvredno žarnico velika razlika. Kakovost in gospodarnost pa lahko že naprej presojujemo, kajti tovarne Tungram navajajo na svojih zelo gospodarnih žarnicah, katerih nitka je zvita v dvojni vijajnici, poleg porabe učinka v wattih tudi izžarevano svetelno množino, ker imajo te žarnice podatek v mednarodnih dekalumenih in podatek v wattih. Ne kupujte torej žarnice brez teh dveh podatkov. Svetlobna množina je na novih Tungram-žarnicah podana v dekalumenih, a dodatno navođena poraba v wattih pove takoj, da omogočajo te žarnice zaradi nitke, ki je zvita v dvojni vijajnici, ob isti svetlobni množini 20odstotni prihranek pri električni energiji.

Človeška modrost v borbi proti nezgodni smrti. Če primerjamo statistiko človeške umrljivosti minulega in tekočega stoletja, nas mora presenetiti visoka povprečna starost, ki jo dosegajo ljudje danes v primeri s prejšnjimi časi. — Vzporedno z napredkom medicinske znanosti napreduje tudi življenjska zmožnost ljudi. Človeška modrost, ki je znala sila narave odkriti in jih staviti v svojo službo, je znala celo smrt prisiliti, da se pojavlja vedno kasneje. — Vemo, da se življenje vadržuje z neprestano obnovo drobnega staničevja, iz katerega sestoji telo. Naravna smrt nastopa šele po dolgih letih počasnega umiranja teh stanic, ki so kakor mreža zvezane z vsimi organi telesa. Ker sestojijo tudi ti organi iz takšnih drobnih stanic, gredo stremljenja nove dobe za tem,

da se oslabiljenje teh stanic prepreči že v zdravih dneh z rednim čiščenjem telesa. Prizadevati si moramo, da kri pravilno kroži, kakor tudi, da odstranimo v telesu nastale strupe in tako vzpostavimo normalno delovanje vsega organizma. Takšno funkcijo vrši v telesu tudi glasoviti «Planinka»-čaj Bahovec, ki se izdeluje iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč, katerih koristno učinkovanje je v znanstveni medicini že zdavnaj priznано. «Planinka»-čaj Bahovec je izvrsten naraven regulator za čiščenje in obnavljanje krvi ter učinkuje zanesljivo pri vseh motnjah prebavnih organov in različnih boleznih, nastalih zaradi oslabelega želodca in črevesja. Pri nerednem obtoku krvi, oholenju jeter in žilcev, se je «Planinka»-čaj Bahovec obnesel kot dobro domače zdravilo. «Planinka»-čaj Bahovec dobite v vseh lekarnah in drogerijah.

Izšel je znani in priljubljeni

U T V I N

Gospodinjski koledar

za leto 1935. Uredila Utva / XV. letnik

Množica kuharskih receptov, jedilnik za vse nedelje, raznovrstni gospodinjski spisi in nasveti ter praktičen troškovnik za vse dni v letu.

Cena Din 20.—, s poštnino Din 22.—.

Naroča se pri

urednici Mili Prunkovi-Utvi, Ljubljana, Mirje 27, in v vseh knjigarnah dravske banovine.

Naročnina za let s krojno prilogo in 3 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lit. 37.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, vezava Din 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, vezava Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravljanje: Bilja Podkrajškova.
Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/1.
Rokopisi se ne vraščajo.
Tiska: Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.
Predstavniki: Miroslav Ambrožič.

Tako preprosto in hitro
lahko skuham marsikatero kosilo
in večerjo!

Pri vsaki jedi, kjer je potrebna čebula, uporabljaj sedaj

Cepo.

Pristna pražena čebula, pripravljena za takojšnjo uporabo!

«CEPO» vam puščajo priložnost, da si v vsakem primeru olajšate kuhinjo! S tem odpade rezanje in praženje surove čebule, kar povzroča neprijeten duh in soljenje, prihranite si torej na ta način čas in muko!

«CEPO» uporabljate z velikim uspehom kot primes pri vsakem sočivju, zelenjavi in mesni jedi.
Pazite samo na sledeči razloček: medtem ko surovo čebulo pražimo na masti, je «CEPO» že pražena čebula in ga dodajmo šele potem, ko je jed že zalita!

Primer: Goveji golaž; na 1 kg mesa, ki ga dušite brez surove čebule v masti, dodajte slabo kavno žličko «CEPO», in sicer šele potem, ko ste meso že potresli z moko in zalili. Za telečji golaž nadostuje pol kavne žličke «CEPO». Vse zelenjavne in druge prikuhe se kakor običajno kuhajo ali dušijo brez surove čebule ter se doda n. pr. za 6 oseb ena slaba noževa konica «CEPO» potem, ko je jed že zalita.

«CEPO» dodajte vselej, ko je jed že zalita!
«CEPO» zahtevajte pri svojem trgovcu!
«CEPO» shranite na suhem prostoru!

Pazite
na zaščitni
znak!

Cepo.

Ali se ohlaja ljubezen Vašega moža?

Marsikatera žena je že izgubila ljubezen svojega moža, ko je dopustila, da so se črte in znaki starosti pojavili na njenem licu. Danes pa se po zaslugi čudovite znanstvene iznajdbe lahko vsaka žena naglo reši vseh gub in dobi kožo kakor mlado dekle. Dr. Stejskal, profesor dunajskega vseučilišča, je dokazal, da nastanejo gube zaradi pomanjkanja biocela v koži. P) tisočih poizkusih se mu je posrečilo ekstrahirati dragoceno snov iz skrbno izbranih mladih živali. S poizkusi v sanatorijih je pri ženah od 55 do 72 let uspela odstranitev vseh gub v 28 dneh (glej poročilo dunajskega Medicinskega lista). Pravico uporabe Biocela za ves svet si je pridobila tvrdka Tokalon. Krema Tokalon, hranilo za kožo (rožnate barve) vsebuje sedaj Biocel, združen z drugimi hranilnimi sestavinami. Vsaka žena bo z uporabo te kreme za vedno izgubila gube, ohlapne mišice lica se bodo okrepile, stara in uvela koža pa se bo pomladila, tako da bo videti za 10 do 20 let mlajša.

V trgovini s papirjem Darinke Vdovič
v Ljubljani, Gradišče št. 4, in v knjigarni „Domovine“ v Celju, Kralja Petra cesta št. 45, dobite naše leposlovne knjige ter revije „Zena in dom“ in „Priatelj“.

V nekaj mesecih
izgine zobni kamen:

1. JANUARJA

1. JUNIJA

1. SEPTEMBRA

Dokaz iz prakse

Storite kaj več proti zobnemu kamnu!

Zakaj dostikrat je zobni kamen kriv, da se Vam zobje zrahljajo in da jih nazadnje, izgubite, če ga o pravem času ne zapazite in ne odpravite. A kakor je tudi zobni kamen nevaren — tako lahko ga je za vedno odpraviti: če zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom.

Ampak ne pozabite: pri nas ima samo Sargov Kalodont znanstveno priznani sulforicinov oleat po d^{ru} Bräunlichu v sebi. To sredstvo odpravi polagoma in zanesljivo zobni kamen in ne pusti, da bi se napravil drug. Tako Vam ostanejo zobje zmeraj trdni in zdravi!

SARG ^{OV}

KALODONT

proti zobnemu kamnu